ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ สจล.

การศึกษาผลกระทบการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโทรคมนาคมขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) เปรียบเทียบกับประเทศญี่ปุ่น (เอ็นทีที.) และอังกฤษ (บีที.)

The Study of the effects of the Privatization Telecommunication of the Telephone Organization of Thailand (TOT) compared with Japan (NTT) and England (BT)

โดย

นายวีระยุทธ ศิรามังคลานนท์

รหัส 43067223

H002844

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผศ. ดร. อาริต ธรรมโน

วัน เดือน ปี 02 พ.ค. 2550
เลขทะเบียน 02844
เลขเรียกหนังสือ วพ ว847ก 2544
"ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ สจล."

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาโครงการศึกษากรณีพิเศษ

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อหัวข้อ	การศึกษาผลกระทบการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโทรคมนาคมขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) เปรียบเทียบกับประเทศญี่ปุ่น (เอ็นทีที.) และอังกฤษ (บีที.)
นักศึกษา	นายวีระยุทธ ศิรามังคลานนท์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผศ. ดร. อาริต ธรรมโน
ระดับการศึกษา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
แขนงวิชา	การจัดการเทคโนโลยีการสารสนเทศ
ปีการศึกษา	2544

บทคัดย่อ

ในสภาวะเศรษฐกิจ และสังคมปัจจุบันได้รับประโยชน์จากเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและคอมพิวเตอร์ ที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความต้องการใช้บริการโทรคมนาคมมากขึ้น รวมถึงความต้องการเทคโนโลยีที่ทันสมัย และบริการใหม่ที่มีประสิทธิภาพนอกจากที่เคยมีใช้อยู่เดิม ขณะเดียวกันภาคธุรกิจเอกชนในประเทศ ซึ่งมีความเข้มแข็งทั้งในด้านการเงินได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในธุรกิจโทรคมนาคมของประเทศมากขึ้น ดังนั้น เมื่อถึงกำหนดเปิดให้มีการประกอบธุรกิจโทรคมนาคมแข่งขันเสรีองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ซึ่งไม่มีอำนาจผูกขาด จำเป็นต้องปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจแข่งขันกับธุรกิจเอกชนได้ โดยในโครงการนี้ได้ทำการศึกษาสาเหตุที่มีการแปรรูป วิธีการแปรรูปสู่ภาคเอกชน ผลจากการแปรรูป และบทวิเคราะห์ผลการแปรรูปสองประเทศแล้วนำมาเป็นต้นแบบในการวิเคราะห์ผลกระทบที่มีต่อการแปรรูป ในองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Title	The Study of the effects of the Privatization Telecommunication of the Telephone Organization of Thailand (TOT) compared with Japan (NTT) and England (BT)
Student	Mr. Weerayuth Siramungklanon
Advisor	Asst. Prof. Dr. Arit Thammano
Level of Study	Master of Science in Information Technology
Major	Information Technology Management
Academic Year	2001

ABSTRACT

In present, economic and social situations have received benefit from technology of telecommunication system and computer that has been changed and improved quickly. This leads to the increase of telecommunication service and the need for technology including service that have higher quality than one's that already existed. At the same time, private sector in the state has strength in financially and do business that start to play more important role in telecommunication business in the state. Thus, if the competition of telecommunication business starts, TOT without monopoly will need to improve efficiency. This will be able to compete with satisfied quality for private companies. This project will study the reason, the method and the result of privatization in two countries. These will be the models for continuing the analysis of the effect on TOT's privatization.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำโครงการศึกษากรณีพิเศษ เรื่องการศึกษาผลกระทบการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโทรคมนาคมขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) เปรียบเทียบกับประเทศญี่ปุ่น (เอ็นทีที.) และอังกฤษ (บีที.) ซึ่งความสำเร็จได้รับความช่วยเหลือ และการสนับสนุนจากหน่วยงานในองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย กับพนักงานหลายฝ่ายเป็นอย่างดี และผู้จัดทำขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ผศ. ดร. อาริต ธรรมโน ที่ให้ความกรุณาเป็นอย่างยิ่งในการให้คำแนะนำ และการแก้ไขปัญหาโครงการศึกษากรณีพิเศษนี้ จึงทำให้โครงการศึกษากรณีพิเศษสำเร็จลุล่วงได้ทุกประการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... I

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... II

กิตติกรรมประกาศ..... III

สารบัญ IV

สารบัญตาราง..... VII

สารบัญภาพ..... VIII

บทที่

1. บทนำ..... 1

1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา..... 1

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ..... 2

1.3 แนวทางการศึกษา..... 2

1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ..... 3

2. การแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาโทรคมนาคม..... 4

2.1 ความเป็นมาของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจระบบโทรคมนาคมในประเทศไทย..... 4

2.2 ความเป็นมาของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจระบบโทรคมนาคมในประเทศญี่ปุ่น..... 7

2.3 ความเป็นมาของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจระบบโทรคมนาคมในประเทศอังกฤษ..... 8

3. เหตุผลในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาโทรคมนาคม..... 10

3.1 ประเทศไทย..... 10

3.1.1 นโยบายการแข่งขันเสรี..... 10

3.1.2 นโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ..... 11

3.1.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 - 8..... 12

3.1.4 สนธิสัญญาการค้าบริการ..... 13

3.1.5 แผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม..... 15

3.2 ประเทศญี่ปุ่น..... 26

3.2.1 เพื่อลดการขาดดุลงบประมาณของรัฐบาล..... 26

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

3.2.2 เพื่อจัดให้มีบริการด้านโทรคมนาคมอย่างทั่วถึง..... 26
3.2.3 เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่..... 26
3.2.4 เพื่อตองสนองความต้องการของประชาชน..... 27
3.2.5 เพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพด้านการบริหารงานของ NTT..... 27
3.3 ประเทศอังกฤษ..... 28
3.3.1 เพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพด้านการบริหารงานของ BT..... 28
3.3.2 เพื่อกระจายความเป็นเจ้าของให้แก่ประชาชน และสถาบันทั่วไป..... 28
3.3.3 เพื่อให้ British Telecom มีอิสระในการระดมทุนผ่านทางตลาดทุน..... 28
4. วิธีการแปรรูปสู่ภาคเอกชน..... 30
4.1 ประเทศไทย..... 30
4.1.1 พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542..... 30
4.1.2 พระราชบัญญัติการจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจาย.....
เสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543..... 33
4.1.3 พระราชบัญญัติประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544..... 35
4.1.4 แผนแม่บทพัฒนากิจการโทรคมนาคม..... 37
4.2 ประเทศญี่ปุ่น..... 44
4.3 ประเทศอังกฤษ..... 46
5. การวิเคราะห์ผลกระทบจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาโทรคมนาคม..... 48
5.1 ประเทศญี่ปุ่น..... 48
5.1.1 การแปรรูปทำให้ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กร NTT..... 48
5.1.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการด้านผลตอบแทนของ NTT..... 48
5.1.3 การขยายขอบเขตการให้บริการ..... 49
5.1.4 ผลกระทบต่อผู้บริโภค..... 49
5.1.5 ผลกระทบต่อภาครัฐ..... 49
5.1.6 การเพิ่มการแข่งขันในธุรกิจโทรคมนาคม..... 50
5.2 ประเทศอังกฤษ..... 51
5.1.1 การแปรรูปทำให้ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กร BT..... 51
5.2.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการด้านผลตอบแทนของ BT..... 51
5.2.3 การขยายขอบเขตการให้บริการ..... 51

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.4 ผลกระทบต่อผู้บริโภค..... 51
5.2.5 ผลกระทบต่อภาครัฐ..... 52
5.2.6 การเพิ่มการแข่งขันในธุรกิจโทรคมนาคม..... 52
6. ทิศทางการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาโทรคมนาคม ในประเทศไทย..... 56
6.1 การแข่งขันในกิจการโทรคมนาคม..... 56
6.2 การแข่งขันทำให้ผู้ใช้มีทางเลือกมากขึ้น..... 56
6.3 ทำให้ราคาของการให้บริการลดลง..... 56
6.4 การแปรรูปไม่ได้ส่งผลเสียให้ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคม..... 57
6.5 การจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อดูแลกิจการโทรคมนาคมของประเทศ..... 57
6.6 การจัดการองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และระบบงาน..... 57
6.7 การสนับสนุนการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมของชาติ..... 57
7. สรุปและข้อเสนอแนะ..... 58
7.1 สรุปผลการศึกษา..... 58
7.2 ข้อเสนอแนะ..... 62
7.2.1 แนวทางการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโทรคมนาคม..... 62
7.2.2 แนวทางการแปรรูปของ ทศท. เพื่อรองรับการเปิดเสรีกิจการโทรคมนาคม. 64
7.2.3 แนวทางการแปรรูปเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางเศรษฐกิจของประเทศ.... 66
7.2.4 แนวทางการแปรรูปเพื่อกำหนดบทบาทในอนาคตของ ทศท..... 67
เอกสารอ้างอิง..... 69
บรรณานุกรม..... 70
ภาคผนวก..... 72
ประวัติผู้เขียน..... 80

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

3.1 การเปรียบเทียบสาระสำคัญของแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม..... 19

5.1 สรุปการเปรียบเทียบของการวิเคราะห์ผลกระทบจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ.....

สาขาโทรคมนาคม..... 54

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่

4.1 สรุปขั้นตอนการแปรสภาพรัฐวิสาหกิจเป็นบริษัท..... 32
4.2 การจัดตั้งบริษัทรวมทุน และการแปรสภาพ ทศท. เป็นบริษัท จำกัด..... 37
4.3 จัดสรรหุ้นให้กับผู้ปฏิบัติงาน และการสรรหาพันธมิตรร่วมทุนรวมทั้ง.....
ผู้ลงทุนเฉพาะราย..... 38
4.4 การกระจายหุ้นแก่สาธารณชน และการจัดตั้งบริษัทในเครือเพื่อดำเนินธุรกิจ..... 39

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1
บทนำ

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจในเกือบทุก ๆ กิจการ คือ การนำไปสู่เป้าหมาย หรือหาผลประโยชน์ และจำเป็นต้องการเพิ่มประสิทธิภาพลดการพึ่งพารัฐบาล หรือลดการใช้งบประมาณแผ่นดินลง เพื่อที่จะนำงบประมาณไปใช้พัฒนาในด้านอื่น ๆ โดยไม่ต้องอาศัยภาษีจากประชาชนเป็นหลัก การแปรรูปเป็นหนทางหนึ่งที่จะแบ่งเบาภาระรัฐ ในแง่ของการลงทุนของการขยายกิจการ หรือการปรับปรุงบริการนั้น ๆ

1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ระบบโทรคมนาคมเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งทางเศรษฐกิจ และสังคมของชาติที่สามารถใช้ประโยชน์สนับสนุนความมั่นคงแห่งชาติในทุกด้าน กล่าวคือ

1. กิจการโทรคมนาคมที่เปิดกว้างมีส่วนสนับสนุนการเมือง การปกครองระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากประชาชนสามารถรับรู้ และเรียนรู้กิจกรรมทางการเมือง อันนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในฐานะพลเมือง ซึ่งเป็นหัวใจของระบอบประชาธิปไตย

2. กิจการโทรคมนาคมเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของชาติ มีส่วนสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับธุรกิจ ซึ่งมีการแข่งขัน และต้องพึ่งพาเทคโนโลยีสารสนเทศสูง

3. กิจการโทรคมนาคมเป็นสื่อถ่ายทอด แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และข้อมูลข่าวสาร อันเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสร้างเอกภาพของชาติ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยา

4. กิจการโทรคมนาคมเป็นสิ่งเชื่อมโยงประเทศต่าง ๆ ให้มีความเข้าใจ และร่วมมือกันได้ที่สำคัญยิ่งในกรณีที่ประเทศไทยต้องการเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจการเงิน และการโทรคมนาคมในภูมิภาค

5. กิจการโทรคมนาคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงข่ายหลัก สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันประเทศ เช่น การป้องกันชายแดน และพื้นที่ล่อแหลมต่าง ๆ รวมทั้งช่วยให้ทราบข้อมูลข่าวสาร ซึ่งไร้พรมแดนอันใช้ประโยชน์ด้านการทหารได้

6. กิจการโทรคมนาคมเป็นกิจการทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่พัฒนาเร็วมาก ลงทุนสูง และต้องพึ่งพาต่างชาติมาก จึงล่อแหลมที่จะถูกครอบงำได้โดยง่าย และหากถูกต่างชาติครอบงำจะทำให้ต่างชาติทราบ และใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของประเทศไทย ซึ่งอาจเป็นภัยต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เศรษฐกิจ หรือแม้แต่การป้องกันประเทศ และหากถูกกลุ่มทุนภายในประเทศกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งครอบงำ จะทำให้กลุ่มนั้นเติบโตอย่างรวดเร็ว และมีกำลังขยายอิทธิพลทั้งทางเศรษฐกิจ และการเมือง ซึ่งหากเป็นไปเพื่อประโยชน์เฉพาะกลุ่ม ก็อาจไม่เป็นผลดีต่อความมั่นคงแห่งชาติในด้านต่าง ๆ ได้

ตลอดเวลากว่า 47 ปีที่ผ่านมา องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานหลักที่ดูแลและให้บริการโทรศัพท์ และโทรคมนาคมที่ต่อเนื่องอันส่งผลให้โครงข่ายหลักอยู่ในความควบคุมดูแลของรัฐอย่างมีเอกภาพ กิจการโทรคมนาคมอยู่ในมือของคนไทย และสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนา และป้องกันประเทศได้ตามนโยบายของรัฐ

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยจะต้องแปรสภาพไปเป็นองค์กรทางธุรกิจ เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของชาติ และสอดคล้องกับกระแสเศรษฐกิจเสรีตามสนธิสัญญาการค้าบริการ การแปรสภาพนั้นจะทำให้สถานภาพ และบทบาทขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสมรรถนะทางเศรษฐกิจของชาติ รวมทั้งความมั่นคงแห่งชาติในด้านต่าง ๆ แต่ผลกระทบนั้นอาจเป็นด้านดี หรือด้านร้ายก็ได้ จึงควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องนี้เป็นการล่วงหน้า เพื่อหาข้อเสนอแนะที่จะสนับสนุนให้การแปรสภาพองค์การโทรศัพท์ฯ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- เพื่อศึกษาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาโทรคมนาคมในประเทศญี่ปุ่น
- เพื่อศึกษาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาโทรคมนาคมในประเทศอังกฤษ
- เพื่อศึกษาเสนอแนะแนวทาง ปรับปรุง แก้ไข และหาผลกระทบต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาโทรคมนาคมในประเทศไทย

1.3 แนวทางการศึกษา

- เหตุผลที่มีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาโทรคมนาคมในประเทศไทย ญี่ปุ่น และอังกฤษ
- วิธีการแปรรูปสู่ภาคเอกชน
- การวิเคราะห์ผลกระทบจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาโทรคมนาคมในประเทศญี่ปุ่น และอังกฤษ
- ทิศทางการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาโทรคมนาคมในประเทศไทย
- ใช้ประเทศที่มีการแปรรูปแล้วมาวิเคราะห์ผลกระทบที่มีต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาโทรคมนาคมในประเทศไทย เพื่อสรุปการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาโทรคมนาคมในประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ทำให้ทราบวิธีการแปรรูปสาขาโทรคมนาคมในประเทศต่าง ๆ
- สามารถนำแนวทางไปใช้ในการแก้ไข ปรับปรุง เพื่อลดข้อผิดพลาดต่าง ๆ ก่อนการดำเนินการแปรรูปเป็นเอกชน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างธุรกิจ และเตรียมความพร้อมในการแข่งขันเสรี ที่จะมีขึ้นตามพันธะผูกพันกับองค์การการค้าโลก ภายในปี พ.ศ. 2549
- ใช้เป็นแนวทางในการวางกลยุทธ์ เพื่อใช้ในการแข่งขันกับธุรกิจภาคเอกชน ทั้งทางด้านราคาและคุณของการให้บริการตลอดจนการนำบริการทางด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ ออกมาเพื่อรองรับกับความต้องการในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาโทรคมนาคม

2.1 ความเป็นมาของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจระบบโทรคมนาคมในประเทศไทย

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) ก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2497 ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2497 โดยยกฐานะกองช่างโทรศัพท์ กรมไปรษณีย์โทรเลข กระทรวงคมนาคม ขึ้นเป็นองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยเป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงคมนาคม เพื่อให้มีความเป็นอิสระ และคล่องตัวในการบริหารงาน เนื่องจากช่วงตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ธุรกิจการค้ามีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่กิจการโทรศัพท์ภายใต้การดำเนินงานของกองช่างโทรศัพท์ไม่สามารถให้บริการโทรศัพท์แก่ภาคธุรกิจ และประชาชนได้อย่างเพียงพอ เพราะการลงทุนขยายงานต้องขออนุมัติตามระเบียบราชการซึ่งมีความล่าช้า

ในระยะแรก ทศท. ได้รับโอนงานบริการโทรศัพท์จากกรมไปรษณีย์โทรเลขเฉพาะในเขตจังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรีมาดำเนินการ มีชุมสายโทรศัพท์รวม 4 ชุมสาย ได้แก่ ชุมสายโทรศัพท์กลางวัดเลียบ ชุมสายโทรศัพท์กลางบางรัก ชุมสายโทรศัพท์กลางเพลินจิต และชุมสายโทรศัพท์กลางสามเสน มีโทรศัพท์ทั้งหมด 10,000 เลขหมาย มีทรัพย์สินประมาณ 41 ล้านบาท และต่อมาในปี พ.ศ. 2503 - 2504 ทศท. จึงได้รับโอนกิจการโทรศัพท์ภูมิภาคจากกรมไปรษณีย์โทรเลขมาดำเนินการทั้งหมด 47 ชุมสาย รวม 9,700 เลขหมาย ทำให้ ทศท. เป็นผู้ควบคุมกิจการโทรศัพท์ทั่วประเทศโดยสมบูรณ์

ภารกิจสำคัญในช่วงแรกของ ทศท. คือ การขยายบริการโทรศัพท์ในเขตนครหลวงให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน และธุรกิจการค้าที่กำลังเติบโต โดยมีการลงทุนซื้อเครื่องชุมสาย สายเคเบิล และขยายการสร้างท่อร้อยสายใต้ดินให้ครอบคลุมพื้นที่กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อขยายจำนวนเลขหมายในชุมสายเดิม และมีการก่อสร้างชุมสายใหม่ 2 แห่ง ได้แก่ ชุมสายโทรศัพท์กลางธนบุรี เปิดใช้ในปี พ.ศ. 2499 และชุมสายโทรศัพท์กลางพหลโยธินเปิดใช้ในปี พ.ศ. 2501 พร้อมกับปรับปรุงแก้ไข และเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์เก่าที่ชำรุดเสื่อมสภาพ และแก้ไขเหตุขัดข้องในระบบโทรศัพท์ ทำให้สามารถผ่อนคลายความขาดแคลนโทรศัพท์ลงได้ระดับหนึ่ง สำหรับในส่วนภูมิภาคก็ได้พยายามขยายเลขหมาย และชุมสายมากขึ้น โดยเริ่มนำระบบชุมสายอัตโนมัติ (Step-By-Step) มาใช้แทนพนักงานต่อ ขณะเดียวกันได้เปิดให้บริการวิทยุโทรศัพท์ทางไกลต่างประเทศเป็นครั้งแรกระหว่างหาดใหญ่ ถึงปีนัง ประเทศมาเลเซีย เมื่อปี พ.ศ. 2504

ปัจจุบันตลาดการค้าของโลกขยายตัวกว้างขวางขึ้น มีการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิต และการลงทุนข้ามชาติทั่วโลก มีการจัดตั้งองค์กรการค้าโลก และการรวมกลุ่มทางการค้า เพื่อช่วยสร้างเสถียร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ และความเป็นธรรมด้านเศรษฐกิจและการค้าให้แก่ทุกประเทศ โดยช่วยเร่งกระบวนการถ่ายทอดและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันระบบเศรษฐกิจของโลกมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้นทุก ๆ ประเทศให้ความสำคัญกับนโยบายการค้าเสรีทำให้เกิดการแข่งขันทางการค้าอย่างรุนแรง

นอกจากนี้กระแสโลกาภิวัฒน์อันเกิดจากความก้าวหน้าด้านวิทยาการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยผลักดันที่สำคัญทำให้โลกอยู่ในภาวะไร้พรมแดน และนำโลกเข้าสู่ยุคแห่งการจัดระเบียบใหม่ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองระหว่างประเทศ

ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ทันสมัย และมีประสิทธิภาพจะมีส่วนช่วยสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อแข่งขันกับต่างประเทศโดยเฉพาะการพัฒนาด้านระบบสื่อสารโทรคมนาคมจะต้องตอบสนองต่อความต้องการที่กำลังเพิ่มขึ้นในอัตราสูงทั้งในเชิงปริมาณความหลากหลาย และคุณภาพที่ได้มาตรฐาน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การกระจายการค้า และอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาค ความต้องการจากการเพิ่มขึ้นของรายได้ประชากร ตลอดจนการเพิ่มขึ้นของการค้าโลก และในภูมิภาคการท่องเที่ยว การเงิน รวมทั้งความต้องการส่วนบุคคลที่อาศัยโครงข่ายเป็นเครื่องมือในการรับบริการรูปแบบใหม่ ๆ

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันสภาพการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบสื่อสารโทรคมนาคมของไทยยังมีลักษณะเป็นกิจการผูกขาด ดำเนินการโดยรัฐวิสาหกิจ 2 แห่ง คือ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และการสื่อสารแห่งประเทศไทย เป็นทั้งผู้ให้บริการ และเป็นผู้กำกับดูแลระบบสื่อสารโทรคมนาคมของประเทศ โดยองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย มีหน้าที่ให้บริการโทรศัพท์แต่เพียงผู้เดียว และให้บริการทั้งโทรศัพท์ภายในประเทศ และโทรศัพท์ระหว่างประเทศที่มีพรมแดนติดกับไทย ส่วนการสื่อสารแห่งประเทศไทย มีหน้าที่ให้บริการต่อเชื่อมโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ และบริการไปรษณีย์ แต่การดำเนินกิจการอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐ และการบริหารงานแบบราชการทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วได้เพราะต้องใช้เงินลงทุนสูง กิจการบางอย่างจึงต้องให้เอกชนมาร่วมดำเนินการ หรือให้บริการใหม่ ๆ แทน เช่น กรณีองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ให้สัมปทานการติดตั้งโทรศัพท์พื้นฐานในเขตนครหลวง 2.6 ล้านเลขหมายแก่ บริษัทเทเลคอมเอเซีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และในเขตภูมิภาค 1.5 ล้านเลขหมายแก่ บริษัทไทย เทเลโฟน แอนด์ เทเลคอมมิวนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) การให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ และการให้บริการวิทยุติดตามตัว เป็นต้น นอกจากนี้ยังความต้องการบริการเสริม และบริการพิเศษอื่น ๆ ดังนั้น รัฐบาลจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงนโยบายการพัฒนาระบบสื่อสารโทรคมนาคม ให้มีการเพิ่มบริการให้เพียงพอต่อความต้องการ โดยเปิดโอกาสให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการโดยเสรีสอดคล้องกับกระแสการค้าโลก และปรับปรุง ทศท. และ กสท. ให้มีลักษณะเป็นองค์กรธุรกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เข้าแข่งขันในตลาด โดยกำหนดแนวนโยบายไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และกำหนดกรอบการดำเนินการไว้ในร่างแผนหลักการขนส่ง และการสื่อสาร เมื่อปี พ.ศ. 2540 - 2549

นโยบายการพัฒนาระบบสื่อสารโทรคมนาคมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 มีนโยบายให้เปิดเสรีกิจการโทรคมนาคม เพื่อให้มีการแข่งขันกันให้บริการโทรศัพท์อย่างทั่วถึง และเป็นธรรมต่อผู้บริโภค โดยมีเป้าหมายให้เพิ่มจำนวนเลขหมายโทรศัพท์อีก 6 ล้านเลขหมาย เพื่อเพิ่มสัดส่วนจำนวนเลขหมายต่อจำนวนประชากรทั่วประเทศอย่างน้อย 20 เลขหมายต่อประชากร 100 คน ในช่วงสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และให้เพิ่มความสมดุลย์ของบริการโทรศัพท์ระหว่างนครหลวงกับภูมิภาคที่ปัจจุบันมีความแตกต่างกันถึง 10 เท่าตัว โดย ณ สิ้นปี พ.ศ. 2539 มีสัดส่วนเลขหมายโทรศัพท์ในเขตนครหลวง 51 เลขหมาย และในภูมิภาค 4.8 เลขหมายต่อประชากร 100 คน แนวนโยบายดังกล่าว ประกอบด้วย

- ดำเนินนโยบายเปิดเสรี ในการพัฒนาระบบสื่อสารโทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทยให้สอดคล้องกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี เพื่อให้มีการบริการทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพอย่างเพียงพอและทั่วถึงตลอดจนมีอัตราค่าบริการที่สามารถแข่งขันได้ และมีความเป็นธรรมต่อผู้บริโภค
- พัฒนาระบบสื่อสารโทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศในพื้นที่เขตเศรษฐกิจสำคัญ และเมืองศูนย์กลางให้ต่อเชื่อมเครือข่ายสื่อสารโทรคมนาคมทั่วประเทศสอดคล้องกับนโยบายการสร้างงาน และกระจายรายได้ เพื่อเปิดโอกาสใหม่ สร้างความเสมอภาคทางการศึกษา และเสริมสร้างสมรรถนะกระบวนการสื่อสารสาธารณะที่เปิดกว้าง
- พัฒนากิจการ และระบบสื่อสารโทรคมนาคมให้มีส่วนช่วยสนับสนุนการพัฒนาระบบการศึกษา และระบบสาธารณสุขตลอดจนการบริการของภาครัฐ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน
- ปรับปรุงคุณภาพบริการไปรษณีย์ให้มีความรวดเร็วเชื่อถือได้ และขยายการลงทุนปรับปรุงเทคโนโลยีไปรษณีย์ให้ทันสมัย รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการ และกำหนดอัตราค่าบริการให้เหมาะสม ในเชิงพาณิชย์ เพื่อให้กิจการไปรษณีย์สามารถเลี้ยงตนเองได้
- ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และเอกชนในการพัฒนาอุตสาหกรรมสื่อสารโทรคมนาคม โดยส่งเสริมการวิจัย และพัฒนา การผลิตบุคลากรด้านสื่อสารโทรคมนาคม ทั้งปริมาณ และคุณภาพให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาทักษะบุคลากรเทคโนโลยีสารสนเทศทุกระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- จัดให้มีกลไกระดับชาติที่เป็นกลาง และมีความคล่องตัว เพื่อกำกับดูแลการดำเนินงานกิจการสื่อสารโทรคมนาคมให้มีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพบริการที่ดีได้มาตรฐานสอดคล้องกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยี รวมทั้งกำหนดอัตราค่าบริการที่เป็นธรรมต่อผู้ให้บริการ และผู้ใช้บริการ โดยยึดหลักการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการลงทุนพัฒนากิจกรรมด้านนี้อย่างเต็มศักยภาพควบคู่กับการเพิ่มโอกาสให้ประชาชนในภูมิภาคได้ใช้ระบบสื่อสารโทรคมนาคมส่วนใหญ่ เช่นเดียวกับประชาชนในเมืองด้วย
- แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้าร่วมลงทุน และแข่งขันการให้บริการได้อย่างเสรี โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ด้านคุณภาพ และอัตราค่าบริการที่เหมาะสมต่อผู้ใช้บริการเป็นหลักแทนผลประโยชน์ตอบแทนที่เอกชนให้รัฐ ควบคู่ไปกับการจัดให้มีกฎหมายที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม

2.2 ความเป็นมาของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจระบบโทรคมนาคมในประเทศญี่ปุ่น

ภายหลังจากสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 กิจการโทรคมนาคมญี่ปุ่นได้ตกอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลโดยสังกัดอยู่ในกระทรวงการไปรษณีย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2411 - 2491 ต่อมาภายหลังได้ย้ายมาอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงคมนาคม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2492 - 2522 มีลักษณะเป็นรัฐวิสาหกิจโดยมีการแยกบริการโทรคมนาคมออกเป็น 2 สายงาน

2.2.1 Nippon Telegraph and Telephone Public Corporation: NTT ทำหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมสาธารณะภายในประเทศ ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2495

2.2.2 Kokusai Denshin Denwa Company Limited: KDD เป็นผู้รับผิดชอบในการให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมสาธารณะระหว่างประเทศ ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2495

โดยวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหน่วยงานดังกล่าว เพื่อให้มีการจัดบริการแบบทั่วถึง หรือ "Universal Service" และจะพบว่าในปี พ.ศ. 2522 NTT ได้บรรลุวัตถุประสงค์ การจัดตั้งเครือข่ายโทรคมนาคมภายในประเทศ รวมถึงมีการจำกัดอุปสรรคการติดตั้งคู่สาย และสามารถให้บริการสายตรงทั่วประเทศได้ บริการสื่อสารโทรคมนาคมของญี่ปุ่นได้มีการพัฒนาต่อมา และอยู่ภายใต้การดูแลของรัฐบาลมาโดยตลอดมีลักษณะเป็นการผูกขาดโดยรัฐบาลถือหุ้นอยู่ถึง 100 % ต่อมาภายหลังได้เปิดโอกาสให้มีการแข่งขัน การบริการโทรคมนาคมภายในประเทศ ทำให้ตลาดโทรคมนาคมภายในประเทศสามารถแบ่งได้ 2 หน่วยงานดังนี้

1. The Nippon Telegraph and Telegraph Corporation: NTT มีลักษณะเป็นรัฐวิสาหกิจอยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยกระทรวงไปรษณีย์ และโทรคมนาคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. New Common Carriers: NCC บริษัทเอกชนที่เข้ามาดำเนินธุรกิจด้านโทรคมนาคมภายในประเทศซึ่งประกอบด้วย 3 กลุ่มบริษัทดังนี้DDJ, JT และ JWJ

- DDJ Corporation ถือหุ้นโดยกลุ่ม Kycocera, Sony, Unhio Secom และ Mitsubishi Corporation
- Japan Telecom เป็นบริษัทในเครือของ Japan Railway: JR ซึ่งเป็นธุรกิจรับจัดทำ Fiber Optics ตลอดสายของรถ Bullet Trains หรือรถไฟหัวกระสุน
- JWT เป็นบริษัทในเครือของ Japan Highway Public Corporation จัดทำ Fiber Optics ตามทางด่วนทั้งหมด

สำหรับการบริการโทรคมนาคมระหว่างประเทศ รัฐบาลได้เปิดโอกาสให้มีบริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินธุรกิจได้ในตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 ทำให้ตลาดธุรกิจโทรคมนาคมระหว่างประเทศมีลักษณะเหมือนธุรกิจโทรคมนาคมภายในประเทศกล่าวคือมี 2 กลุ่มธุรกิจให้บริการด้านนี้โดยกลุ่มธุรกิจแรกคือ กลุ่มที่ดำเนินงานโดยรัฐบาลในรูปรัฐวิสาหกิจชื่อ Kokusai Denshin Denwa Company Limited: KDD และอีกกลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มของบริษัทเอกชนที่รัฐบาลเปิดโอกาสให้เข้ามาดำเนินการแข่งขันภายใต้ชื่อ New Common Carriers: NCC เช่นเดียว กับกิจการภายในประเทศ

2.3 ความเป็นมาของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจระบบโทรคมนาคมในประเทศอังกฤษ

2.3.1 British Telecom (BT) ในปี พ.ศ. 2455 - 2524 โทรคมนาคมในอังกฤษอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของ Telecommunication Act ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อแยกโทรคมนาคมออกจากไปรษณีย์ และทำการจัดตั้ง BT ขึ้น ซึ่งต่อมาได้แปรสภาพเป็นบริษัท (มหาชน) จำกัด และดำเนินการแปรรูปในปี พ.ศ. 2527 BT ได้มีการปรับโครงสร้าง และการบริหาร เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมต่อการแปรรูปโดยมีเป้าหมายดังต่อไปนี้

- แยก BT's Local กับ Long Distance Network ออกจากกัน
- BT International ดูแลการให้บริการสื่อสารระหว่างประเทศ
- Overseas Division ให้บริการด้านความรู้ และความชำนาญของBT ในต่างประเทศ
- International Product Division ดูแลการพัฒนาการตลาด และบริการระหว่างประเทศ
- BT Enterprise ดูแลรับผิดชอบด้านการพัฒนา การจัดหา และการจำหน่ายเครื่องมืออุปกรณ์การสื่อสารให้แก่ประชาชน และภาคธุรกิจรวมทั้งการบริการด้านอื่น ๆ
- Engineering and Procurement ดูแลรับผิดชอบการวิจัย และพัฒนาต่าง ๆ

2.3.2 Mercury ในปี พ.ศ. 2524 Telecommunication Act ได้มีการยกเลิกสิทธิพิเศษในตลาด Equipment ของ BT (ยกเว้นการจำหน่ายโทรศัพท์เครื่องแรกให้กับครัวเรือน) เพื่อเปิดโอกาสให้มีการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แข่งขันในตลาดมากขึ้น และได้เปิดโอกาสให้มีการให้ใบอนุญาตสำหรับการให้บริการ Network ทำให้เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2524 ได้มีการร่วมลงทุนจัดตั้งบริษัท Mercury ขึ้น โดยเป็นการร่วมทุนระหว่าง British Petroleum Bareleys Merchant Bank และ Cable Wireless เพื่อดำเนินการขอใบอนุญาตในการให้บริการเครือข่าย และเข้ามาดำเนินธุรกิจแข่งกับBT โดย Mercury ได้มีการลงทุนใน Fiber Optic Network และระบบ Network รวมถึงระบบ Digital เชื่อม 30 เมืองในอังกฤษ จุดเด่นของ Mercury คือระบบเครือข่าย Digital ที่เชื่อมต่อระหว่าง Business Centers ในขณะที่มีจุดอ่อนในเรื่องข้อจำกัดในด้านการลงทุน และการให้บริการจากรัฐ ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองการดำเนินของ BT ทำให้ Mercury มีส่วนแบ่งตลาดรวมเพียง 3 % แต่ต่อมาภายหลังได้มีการขอให้รัฐสนับสนุน และคุ้มครองการดำเนินงานของ Mercury จากการแข่งขันด้วย ทำให้ในปี พ.ศ. 2526 รัฐบาลได้ประกาศนโยบายที่เรียกว่า "Duopoly Policy" ขึ้นเพื่อเป็นการคุ้มครอง BT และ Mercury จากการแข่งขัน ขณะเดียวกันก็เร่งสร้างศักยภาพ และความพร้อมในการขยายธุรกิจ และการให้บริการของทั้ง 2 แห่ง โดยไม่มีการเปิดให้ใบอนุญาติแก่เอกชนรายอื่นในระบบธุรกิจโทรศัพท์ PublicFixed-Link เป็นระยะเวลา 7 ปี

การแข่งขันในธุรกิจโทรคมนาคม ในธุรกิจ Cable, Cellular Radio และ Value-added Services แต่เดิมมีการจำกัดการเข้ามาในธุรกิจนี้ โดยต้องมีการขออนุญาติใบประกอบการจากหน่วยงานของรัฐ และต้องผ่านการตรวจสอบทางด้านมาตรฐานให้เป็นที่ยอมรับ ภายหลังได้มีกากรผ่อนคลายกฎเกณฑ์ดังกล่าว เพื่อเป็นการลดอุปสรรคในการเข้ามาในธุรกิจ ทำให้มีการแข่งขันในธุรกิจเหล่านี้เพิ่มขึ้นในเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2523 ได้มีการเสนอต่อรัฐสภาอังกฤษ เพื่อลดอำนาจการผูกขาดในธุรกิจโทรคมนาคมซึ่งได้รับการเห็นชอบ และมีBritish Telecommunication Act ขึ้นในปี พ.ศ. 2524 เป็นผลให้มีการแยก BT ออกจากไปรษณีย์ (Post Office) และเปิดให้มีการแข่งขันในตลาด Equipment, Network Operation และ Services โดยในตลาด Equipment ได้มีการยกเลิกสิทธิพิเศษในการขายเครื่องมือ และอุปกรณ์โทรคมนาคมต่าง ๆ แต่ไม่รวมถึงโทรศัพท์พื้นฐานเครื่องแรกสำหรับลูกค้าที่ยังไม่มีโทรศัพท์ และได้มีการจัดตั้ง Independent Machinery เพื่อกำหนดมาตรฐาน และตรวจสอบคุณภาพของ Equipment ในส่วนของ Network Operation และ Service ได้มีการส่งเสริมให้มีการแข่งขันกันมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

เหตุผลในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาโทรคมนาคม

3.1 ประเทศไทย

3.1.1 นโยบายการแข่งขันเสรี (Liberalization)

ปัจจุบันสถานการณ์ต่าง ๆ ในโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก และรวดเร็วทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง แนวความคิดด้านเศรษฐกิจเสรีมีความเด่นชัดยิ่งขึ้นหลายฝ่ายเริ่มให้ความสำคัญอย่างจริงจัง เพื่อให้บรรลุนโยบายที่จะลดบทบาทของภาครัฐ และส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทในระบบเศรษฐกิจมากขึ้น โดยมุ่งสู่ความเสรีทั้งระบบเศรษฐกิจ และการค้าในลักษณะที่เปิดกว้างให้เกิดการแข่งขันอย่างสมบูรณ์ และให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในกระบวนการผลิต จากกระแสการแข่งขันที่รุนแรงเพิ่มขึ้นทุกขณะประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้แสวงหาความร่วมมือ หรือพันธมิตรระหว่างประเทศในเขตภูมิภาค เดียวกัน หรือข้ามเขตภูมิภาค เพื่อขยายขอบเขตสู่ระบบการค้าเสรี โดยอาศัยความร่วมมือกันในรูปแบบทวิภาคีและพหุภาคี เช่น APEC, AFTA, NAFTA, ASEAN และ EU เป็นต้น การร่วมมือกันนี้เป็นการสร้างอำนาจการต่อรองระหว่างประเทศอันจะนำไปสู่พลังอำนาจทางเศรษฐกิจ และเป็นการเพิ่มศักยภาพให้โอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การร่วมมือของประเทศเหล่านี้ ก่อให้เกิดผลทั้งในด้านบวก และลบ ดังนี้

- ผลกระทบในด้านบวก
  1. มีตลาดขยายตัวใหญ่ขึ้น
  2. การเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน และการสร้างอุตสาหกรรมใหม่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และสร้างอุตสาหกรรมใหม่
  3. การเพิ่มอำนาจต่อรองทางการค้ามากขึ้น
  4. การรักษาผลประโยชน์ของผู้บริโภค โดยราคาสินค้าจะลดลงเนื่องจากการลดภาษี และการแข่งขัน
  5. การปรับโครงสร้างทางการผลิต เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
  6. การถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างกัน
- ผลกระทบในด้านลบ
  1. อุตสาหกรรมที่ไม่มีประสิทธิภาพจะไม่สามารถแข่งขันได้
  2. วัตถุดิบบางอย่างอาจขาดแคลนจากการขยายการผลิต
  3. การเกิดการสูญเสียรายได้ของรัฐบาลจากการลดภาษีศุลกากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ดังนั้น ทิศทางระบบเศรษฐกิจไทยจึงต้องเปลี่ยนแปลงตาม โดยประเทศไทยต้องเปิดโอกาสให้คนต่างชาติเข้ามาประกอบวิชาชีพ หรือดำเนินธุรกิจการค้า และบริการในประเทศ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้รัฐบาลไทย และผู้ประกอบการของไทยต้องปรับตัว และเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต เพื่อรับกับการแข่งขันในสถานการณ์การเปิดเสรีการค้า และบริการระหว่างประเทศ อันรวมถึงบริการโทรคมนาคมที่ ทศท. ดำเนินการ และ ทศท.ก็จะต้องปรับปรุงขีดความสามารถศักยภาพในการบริหารการจัดการ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะนำไปสู่ประสิทธิภาพในการดำเนินงานอำนาจการต่อรองในการให้บริการ เพื่อความสามารถด้านการแข่งขันในตลาดโทรคมนาคม

3.1.2 นโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (Privatization)

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เป็นการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาทางความคิด ทั้งบทบาทของภาครัฐในการดำเนินกิจการทางเศรษฐกิจมาเป็นการเปิดโอกาสให้มีการประกอบการโดยเสรี และผ่อนคลายการควบคุม หรือลดกฎเกณฑ์ตลอดจนมีการนำระบบการตลาดเข้ามาใช้ในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นการเน้นบทบาทของภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนในการดำเนินกิจการเหล่านั้นมาขึ้นด้วยวิธีต่าง ๆ กัน เช่น การขายทรัพย์สิน การขายหุ้นให้เอกชน และการทำสัญญาว่าจ้าง เป็นต้น

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไปตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น โดยอาจเกิดจากนโยบายการเปิดให้ระบบเศรษฐกิจเป็นไปโดยเสรีนโยบายลดภาระด้านงบประมาณของรัฐบาล หรืออาจเกิดจากการที่รัฐวิสาหกิจดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพเป็นภาระของรัฐบาลที่จะต้องหาทางแก้ไข โดยดึงภาคเอกชนมาร่วมดำเนินการ อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของไทยส่วนใหญ่ เกิดจากการที่รัฐได้เข้าไปมีบทบาททางธุรกิจในระบบเศรษฐกิจในหลาย ๆ กิจการ เช่น กิจการสาธารณูปโภคกิจการอันเกี่ยวกับความปลอดภัยของประเทศ และกิจการเพื่อหารายได้เข้ารัฐ แต่การดำเนินงานของรัฐในกิจการต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ หลายประการ ซึ่งมีผลทำให้รัฐต้องการพัฒนารัฐวิสาหกิจ โดยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น นโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของรัฐบาลเริ่มขึ้นในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ที่ต้องการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ และสังคมโดยเน้นบทบาทการลงทุนจากภาคเอกชน ให้มาร่วมแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่กำลังตกต่ำ โดยรัฐได้กำหนดไว้ว่าจะให้เวลาแก่รัฐวิสาหกิจ เพื่อปรับปรุงกิจการของตนสักระยะเวลาหนึ่ง เมื่อพ้นระยะเวลานี้ไปแล้ว รัฐวิสาหกิจใดดำเนินการไม่ได้ผลเท่าที่ควร และไม่มีเหตุผลอันควรแล้ว รัฐก็จะพิจารณาดำเนินการยุบเลิก แปรสภาพ จำหน่าย ขายหุ้นให้เอกชน ทั้งนี้รวมถึงกิจการสาธารณูปโภคที่จำเป็นต่อการครองชีพของประชาชนด้วย โดยรัฐยังคงควบคุมนโยบายการดำเนินงานอยู่ เช่น การขายหุ้นบริษัทการบินไทย เพื่อนำเข้าตลาดหลักทรัพย์ และหลังจากนั้นรัฐบาลก็ได้ดำเนินการให้มีการศึกษาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอื่น ๆ ตามมาโดยเฉพาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำหนดจะให้มีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจทั้งหมดภายในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8

3.1.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 - 8

จากกระแสนโยบายการค้าเสรีของโลกที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจมีความเติบโตอย่างรวดเร็ว ผนวกกับปัญหาความไม่มีประสิทธิภาพในรัฐวิสาหกิจหลายแห่งทำให้รัฐบาลมีนโยบายให้เอกชนเข้ามาดำเนินกิจการในรัฐวิสาหกิจแทน หรือจัดการแปรสภาพรัฐวิสาหกิจให้มีลักษณะเป็นองค์การธุรกิจ เพื่อให้มีการแข่งขันการขยายบริการ และลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาล โดยกำหนดแนวทางการแปรสภาพรัฐวิสาหกิจไว้เป็นนโยบายที่ชัดเจนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ต่อเนื่องถึงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 รวมทั้งในกิจการที่เกี่ยวกับด้านการสื่อสาร ซึ่งนับวันจะเป็นสิ่งจำเป็นต่อธุรกิจ และชีวิตประจำวันมากขึ้น ในปัจจุบันเทคโนโลยีด้านนี้มีวิวัฒนาการก้าวหน้ารวดเร็ว และภาคเอกชนมีความพร้อมที่จะเข้าสู่การแข่งขัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535 - 2539) ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาด้านการสื่อสารที่ชัดเจนในการให้เอกชนมาลงทุน และดำเนินงานทางด้านบริการสื่อสารในลักษณะการร่วมการงานกับ ทศท. เพื่อให้ขยายบริการได้รวดเร็วทันสมัย และมีความคล่องตัวโดยเฉพาะในพื้นที่ซึ่งมีความต้องการสูง โดยได้กำหนดนโยบายไว้ ดังนี้

- ให้เอกชนที่มาลงทุน และดำเนินงานด้านบริการสื่อสาร เพื่อให้การขยายบริการทำได้รวดเร็วขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายบริการในพื้นที่ซึ่งมีความต้องการสูง
- จัดตั้งองค์กรกำกับการให้บริการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันในการให้บริการ และเพื่อกำหนดโครงสร้างราคาค่าบริการให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ให้ และผู้ใช้บริการ
- จัดทำแผนการใช้สื่อสารมวลชน โดยเฉพาะทางด้านวิทยุ และโทรทัศน์ ให้เป็นสื่อของรัฐที่สามารถตอบสนองต่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมต่อนโยบาย และโครงการพัฒนาประเทศ

สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544) กำหนดแนวทางการพัฒนาระบบสื่อสารโทรคมนาคมให้มีการเปิดเสรีให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการลงทุนพัฒนากิจการด้านนี้อย่างเต็มที่มากขึ้น ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 และให้สอดคล้องกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี เพื่อให้มีการบริการทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพอย่างเพียงพอ โดยทั่วถึงตลอดจนมีอัตราค่าบริการที่สามารถแข่งขันได้ และมีความเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธรรมต่อผู้บริโภค มีการกำหนดแผนงานที่ชัดเจนในการลดบทบาทของรัฐ การเป็นเจ้าของรัฐวิสาหกิจ และแปรสภาพเป็นองค์กรธุรกิจแข่งขันกับเอกชน ที่มีแนวทางการดำเนินการดังนี้

- เพิ่มบทบาทภาคเอกชน เพื่อให้รัฐวิสาหกิจเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง โดยมีการติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน และเป้าหมายในการลดบทบาทการเป็นเจ้าของรัฐวิสาหกิจ
- สนับสนุนรัฐวิสาหกิจให้มีสถานะเป็นบริษัทมหาชน และจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เพื่อให้สามารถระดมทุนจากประชาชนได้อย่างกว้างขวาง
- จัดตั้งองค์กรกลางเป็นการถาวร เพื่อบริหารนโยบายการเพิ่มบทบาทภาคเอกชน และประสานการปฏิบัติกับรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องรวมทั้งองค์กรกำกับรายสาขารัฐวิสาหกิจที่มีการเพิ่มบทบาทภาคเอกชน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ภาครัฐ และเอกชน รวมทั้งคุ้มครองผู้บริโภคในด้านราคา ปริมาณ และคุณภาพการบริการ
- นำระบบประเมินผลการดำเนินการมาใช้แทนการกำกับดูแลในรายละเอียด เพื่อให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคล่องตัว

3.1.4 สนธิสัญญาการค้าบริการ

การเจรจาระดับพหุภาคีในนามของความตกลงทั่วไปทางภาษีศุลกากร และการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade: GATT) มีขึ้นเพื่อขยายการค้าของโลก และลดอุปสรรคการกีดกันการค้าที่มีมานานแล้วเพื่อนำไปสู่ระบบการค้าเสรี การเจรจาความตกลงทั่วไปนี้ เริ่มมีการเจรจารอบแรกเมื่อปี พ.ศ. 2490 และดำเนินต่อมาจนถึงการเจรจารอบอุรุกวัย (Uruguay Round) ซึ่งเริ่มเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2529 และสิ้นสุดการเจรจาโดยการจัดพิธีลงนามในข้อตกลงที่เมืองมาร์ราเคช ที่ประเทศโมร็อกโก เมื่อวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2537 มีการก่อตั้งองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ในตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 เป็นองค์กรกลางในการประสานงานตามนโยบายการค้าเสรี

สำหรับการเจรจาด้านการค้าบริการเริ่มมีขึ้นในรอบอุรุกวัยนี้ เพราะเห็นว่าการค้าบริการระหว่างประเทศมีความสำคัญมากขึ้น อีกทั้งลักษณะการกีดกันทางการค้าสินค้าบริการยังต่างจากสินค้าทั่วไป กล่าวคือ การกีดกันการค้าการบริการไม่ใช่มีเพียงแค่เรื่องของภาษี แต่ยังมีประเด็นเรื่องกฎเกณฑ์การลงทุน การตั้งสถานประกอบการ การเคลื่อนย้ายบุคลากร ข้อปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้ต้องแยกการพิจารณากติกาดังกล่าวออกมาจากเรื่องภาษีและการค้าทั่วไป ความตกลงทั่วไปด้านการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Services GATS) เป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรอบ และกฎเกณฑ์มีลักษณะสำคัญเกี่ยวกับการไม่มีการเลือกปฏิบัติ หรือไม่ทำให้มีความแตกต่างกันในการค้าบริการระหว่างประเทศสมาชิก โดยมีหลักเกณฑ์สำคัญประกอบด้วย

- การวางกฎเกณฑ์ภายในต้องมีความโปร่งใส และไม่เป็นการกีดกันการค้ามีการให้ข้อมูลที่ชัดเจน
- มีกฎเกณฑ์สำคัญด้านการเข้าถึงตลาด (Market Access) ซึ่งเป็นการห้ามจำกัดการดำเนินธุรกิจ
- การปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติ ซึ่งเป็นการไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติแก่ธุรกิจของคนต่างชาติต่างจากธุรกิจของคนในประเทศ
- กำหนด Positive List คือ ระบุเป็นตารางข้อผูกพัน (Schedule of Commitments) ว่ามีสาขาบริการใดบ้างที่ยอมเปิดตลาดตามข้อกำหนดดังกล่าว โดยสามารถมีข้อจำกัดได้ตามสมควร
- เมื่อระบุเป็นข้อผูกพันแล้ว ประเทศสมาชิกจะต้องปฏิบัติตามพันธะสัญญา

เมื่อใกล้สิ้นสุดการเจรจารอบอุรุกวัย ปรากฏว่าการเจรจาด้านโทรคมนาคมยังไม่สำเร็จสมบูรณ์ จึงมีการเจรจาต่อเมื่อเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2537 และกำหนดสิ้นสุดเมื่อเดือน เมษายนพ.ศ. 2539 เป็นการเจรจาโดยสมัครใจ เริ่มต้นมี 43 ประเทศเข้าร่วม และมีประเทศที่เข้าร่วมในฐานะผู้สังเกตการณ์ การเจรจาการค้าบริการโดยรวมถึงบริการโทรคมนาคมขั้นพื้นฐาน ซึ่งหมายถึงการบริการเป็นการสื่อสัญญาณโดยไม่มีกระบวนการปรับเปลี่ยนเพิ่มมูลค่าครอบคลุม Voice Telephone, Packet and Circuit, Switched Data, Mobile Telephone, Paging Services และ Satellite Services ส่วนการบริการโทรคมนาคมมูลค่าเพิ่มไม่มีการเจรจาเพิ่มเติม อย่างไรก็ตาม การเจรจาไม่สามารถบรรลุข้อตกลงได้ตามกำหนด เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกายังไม่พอใจกับข้อเสนอของประเทศอื่น ๆ ซึ่งตลาดของสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป เป็นตลาดใหญ่ จำเป็นต้องให้สองฝ่ายนี้ยินยอมจึงจะทำให้การเจรจามีผลต่อการเปิดตลาดโทรคมนาคม ดังนั้น องค์การการค้าโลกจึงกำหนดให้มีการเจรจารอบใหม่ในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 เพื่อให้ทันกำหนดเวลาที่องค์การการค้าโลกกำหนดให้ในปี พ.ศ. 2549 เป็นกำหนดการเปิดตลาดโทรคมนาคมเสรี

โดยภาพรวมความตกลงแกตส์ เป็นการเริ่มต้นการวางกรอบในระดับพหุภาคีด้านการค้าบริการ เพื่อที่จะให้การค้าบริการมีการขยายตัว มีประสิทธิภาพเป็นไปตามความถนัดของแต่ละประเทศ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการเจรจานี้เป็นเรื่องใหม่ ประสบการณ์ และข้อมูลยังมีน้อยยังมีหลายประเด็นที่ไม่สามารถตกลงกันได้จึงมีการกำหนดที่จะให้มีการเจรจาต่อไป สำหรับประเทศไทยเริ่มต้นเป็นเพียงผู้สังเกตการณ์ แต่ต่อมาได้เข้าร่วมเจรจาด้วย และจากการลงนามในสนธิสัญญา Marrakech ประเทศไทยมีข้อผูกพันที่จะต้องเปิดตลาด และให้การปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติ ในสาขา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริการที่มีข้อผูกพันตามสนธิสัญญา คือ Data base access service, On-line information and/or data processing service, Telecommunications equipment sales services, Telecommunication consulting services, Videotext, Teleconference, Domestic leased circuits ซึ่งสาขาเหล่านี้ จัดเป็นกิจการสร้างมูลค่าเพิ่ม ไม่ใช่โทรคมนาคมขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ ในการเปิดตลาดก็ยังมีข้อจำกัด โดยข้อจำกัดสำหรับทุกสาขาบริการ (Horizontal Commitments) นั้น เรายังจำกัดให้บริษัทต่างชาติต้องจดทะเบียนในไทย และมีเงินลงทุนจากต่างชาติไม่เกินร้อยละ 49 ของทุนจดทะเบียน และจำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด ชาวต่างชาติจะเป็นเจ้าของที่ดินไม่ได้ และผู้ที่จะมาประกอบธุรกิจต้องเป็นระดับฝ่ายจัดการ หรือผู้เชี่ยวชาญ โดยเป็นไปตามเงื่อนไขของกฎหมายแรงงาน ส่วนในสาขาโทรคมนาคมมีข้อจำกัดเพิ่มเติมว่า การใช้เครือข่ายต้องเป็นเครือข่ายสาธารณะภายใต้การดูแลขององค์กรของรัฐ การดำเนินกิจการให้บริการโทรคมนาคมเป็นลักษณะ Build Transfer Operate BTO การถือหุ้นของต่างชาติกำหนดให้ต่ำกว่าข้อจำกัดทั่วไป คือ ไม่เกินร้อยละ 40 ของเงินทุนจดทะเบียน และไม่เกินร้อยละ 40 ของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด ผลกระทบระยะสั้นของความตกลงการค้าบริการต่อภาคโทรคมนาคมไทยยังไม่มี เนื่องจากเรายังระบุข้อผูกพันไว้เฉพาะบริการมูลค่าเพิ่มดังกล่าวมาแล้ว ทั้งยังมีข้อจำกัดในด้านสัดส่วนการลงทุนจากต่างชาติอยู่ อีกทั้งการเจรจาด้านโทรคมนาคมพื้นฐานยังไม่มีข้อสรุป โดยจะมีการเจรจาต่อในอีกหลายประเด็น อย่างไรก็ตามความตกลงแกตส์เป็นกรอบที่แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่ให้ความสำคัญกับการค้าบริการมากขึ้น ซึ่งเมื่อมีการขยายตัวทางการค้ามากขึ้นย่อมมีแรงผลักดันที่จะให้มีการเปิดตลาดไม่มีการกีดกัน รวมทั้งจะมีการกำหนดให้มีกติกาการดำเนินธุรกิจโทรคมนาคมที่ชัดเจน เพื่อให้มีความโปร่งใส ส่งผลให้การวางกฎระเบียบในประเทศต้องเป็นสากล และเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ นอกจากนี้ องค์การการค้าโลกจะมีการดำเนินการให้มีการเจรจาด้านการบริการต่อไปทั้งด้านการเปิดตลาด การวางกรอบที่ชัดเจนเกี่ยวกับการให้เงินอุดหนุนที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขัน การจัดซื้อของรัฐบาลที่ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ นั่นคือ การสิ้นสุดรอบอุรุกวัยเป็นเพียงขั้นต้นที่จะไม่ให้มีการถอยหลังไปจากนี้ ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเตรียมตัวรับกับกระแสการเปิดตลาดที่จะมีขึ้น ในโอกาสต่อไป

3.1.5 แผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม

การเปลี่ยนแปลงในนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลให้สอดคล้องกับ กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกทำให้กระทรวงคมนาคม ซึ่งเป็นผู้ควบคุมดูแลรัฐวิสาหกิจด้านโทรคมนาคมทั้ง 2 แห่ง คือ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และการสื่อสารแห่งประเทศไทย ต้องกำหนดแนวทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายที่จะให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินกิจการโดยกระทรวงคมนาคมได้จัดทำแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคมขึ้น กำหนดทิศทางการพัฒนาตามหลักการ ดังนี้

- การปรับปรุง และขยายบริการสื่อสารโทรคมนาคมให้สามารถบริการประชาชนได้ทั่วถึงทั้งประเทศ
- ดำเนินการแยกภารกิจการกำกับดูแล และการให้บริการออกจากกัน
- กำหนดวิธีการแปรสภาพ ทศท. และ กสท. ให้เป็นองค์กรธุรกิจ
- กำหนดวิธีการให้เอกชนเข้าร่วมแข่งขันให้บริการโดยเสรี

อย่างไรก็ตาม โดยแต่ละฉบับยึดหลักการให้มีการเปิดโทรคมนาคมเสรีเหมือนกัน แต่มีวิธีดำเนินการแตกต่างกัน โดยแต่ละฉบับมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ร่าง แผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม ฉบับปี พ.ศ. 2538 กำหนดแนวทางการแยกบทบาทขององค์กรกำกับดูแล และองค์กรบริการ โดยให้กำหนดดังนี้

1.1 กระทรวงคมนาคมควบคุมในระดับนโยบาย

1.2 คณะกรรมการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ซึ่งจะจัดตั้งขึ้นใหม่ทำหน้าที่กำกับดูแล

1.3 การออกใบอนุญาตประกอบการธุรกิจโทรคมนาคม และการให้อยู่ในความรับผิดชอบของ กทช. หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม หรือคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ตามความสำคัญลักษณะ และประเภทของบริการ

1.4 ทศท. และ กสท. แปรรูปเป็นองค์กรธุรกิจ ดังนี้

- ทศท. 1 เป็นรัฐวิสาหกิจในรูปบริษัทจำกัด และรับผิดชอบบริการโทรคมนาคมทางไกลในประเทศ
- ทศท. 2 เป็นบริษัทเอกชนให้บริการโทรคมนาคมท้องถิ่น
- กสท. 1 เป็นรัฐวิสาหกิจในรูปบริษัทจำกัด และรับผิดชอบบริการโทรคมนาคมระหว่างประเทศ และทางไกลในประเทศที่มีอยู่เดิม
- กสท. 2 เป็นบริษัทเอกชนให้บริการโทรคมนาคมท้องถิ่น

1.5 คุ้มครองกิจการบริการโทรคมนาคมทางไกลในประเทศของ ทศท. และบริการโทรคมนาคมทางไกลระหว่างประเทศของ กสท. ในระยะ 5 ปี แรก หลังจากนั้นจึงให้มีการแข่งขัน ส่วนบริการโทรคมนาคมท้องถิ่นให้มีการแข่งขันอย่างเสรีในทุกบริการ และทุกพื้นที่โดยไม่ให้ ทศท. 2 ขยายเลขหมายโทรศัพท์เพิ่มจากที่มีอยู่ในระยะ 5 ปีแรก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ สจล.

2. ร่าง แผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม ฉบับปี พ.ศ. 2539 กำหนดแนวทางการแยกบทบาทขององค์กรกำกับดูแล และองค์กรบริการโดยให้กำหนดดังนี้

2.1 กระทรวงคมนาคมควบคุมในระดับนโยบาย

2.2 คณะกรรมการการสื่อสารแห่งชาติ (กสช.) ทำหน้าที่กำกับดูแล

2.3 การอนุญาตประกอบกิจการธุรกิจโทรคมนาคม ให้อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการการสื่อสารแห่งชาติ หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม หรือคณะรัฐมนตรีตามความสำคัญลักษณะ และประเภทของบริการ

2.4 การแปรรูป ทศท. และ กสท. กำหนดให้แปรรูปเป็นบริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด ทีละขั้นตอนแข่งขันกับเอกชนในการให้บริการ

2.5 ประเภทบริการแบ่งเป็น

- บริการโทรคมนาคมทางไกล ซึ่งใช้โครงข่ายทางไกลภายในประเทศเชื่อมโยงโครงข่ายท้องถิ่นทั่วประเทศ และโครงข่ายทางไกลระดับประเทศ ซึ่งจะยึดหลักให้มีผู้ให้บริการน้อยราย
- บริการโทรคมนาคมท้องถิ่น ซึ่งใช้โครงข่ายท้องถิ่นทั้งในระบบใช้สายบริการ เช่น Copper Wire, Coaxial Cable, Fiber Optic และระบบไร้สาย เช่น Wireless Local Loop เป็นต้น
- บริการเสริม เช่น บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ บริการ Internet เป็นต้น

2.6 คุ้มครองโทรคมนาคมทางไกลเป็นเวลา 3 ปี

3. แผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม ฉบับปี พ.ศ. 2540 กำหนดแนวทางการแยกบทบาทองค์กรกำกับโดยให้กำหนดดังนี้

3.1 กระทรวงคมนาคมควบคุมในระดับนโยบาย

3.2 คณะกรรมการการสื่อสารแห่งชาติ (กสช.) ทำหน้าที่กำกับดูแล

3.3 การอนุญาตประกอบการธุรกิจโทรคมนาคม และการอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการการสื่อสารแห่งชาติ หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม หรือคณะรัฐมนตรีตามความสำคัญลักษณะ และประเภทของบริการ

3.4 แปรสภาพ ทศท. และ กสท. เป็นบริษัทจำกัด และนำมาควบกันภายใต้บริษัทรวมทุน (Holding Company) ที่กระทรวงคมนาคม และกระทรวงการคลังจะร่วมกันจัดตั้งขึ้น โดยบริษัท ทศท. จำกัด และบริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด จะมีสถานะเป็นบริษัทดำเนินธุรกิจในเครือของบริษัทร่วมทุน จากนั้นจึงแปร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพบริษัท ทศท. จำกัด และบริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด เป็นบริษัทมหาชน จำกัด

3.5 ประเภทบริการแบ่งเป็น

- บริการโทรคมนาคมพื้นฐาน (Basic Service)
- บริการโทรคมนาคมมูลค่าเสริม (Value-added Services)
- การบริการโทรคมนาคมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology)
- บริการพหุสื่อ (Multimedia)

3.6 การให้เปิดแข่งขันเสรีโดยไม่มีระยะเวลาคุ้มครองกิจการ

นอกจากนี้ ในการเสนอขอความเห็นชอบ แผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม ฉบับปี พ.ศ. 2540 นี้ต่อคณะรัฐมนตรี กระทรวงคมนาคมยังได้ขออนุมัติหลักการให้ผ่อนปรนไม่ต้องนำหลักเกณฑ์ คำสั่ง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการมาใช้กับ ทศท. และ กสท. นับตั้งแต่วันที่แผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม ฉบับปี พ.ศ. 2540 ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี โดยยกเว้น คำสั่ง ระเบียบ และข้อบังคับบางฉบับตามที่จะกำหนด รวมทั้งขอให้กำหนดนโยบายโอนผู้ปฏิบัติงานของ ทศท. และ กสท. ไปสังกัดบริษัทที่จัดตั้งใหม่โดยได้รับค่าตอบแทนไม่น้อยกว่าเดิม ได้นับอายุงานต่อเนื่อง และได้รับเงิน และหุ้นจำนวนหนึ่ง เพื่อเป็นหลักประกันแก่พนักงาน ขณะเดียวกันยังเสนอให้ตั้งกองทุนเงินทดแทนกรณีว่างงานอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 การเปรียบเทียบสาระสำคัญของแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม

ประเด็น	ฉบับปี 2538	ฉบับปี 2539	ฉบับปี 2540
1. กำหนดนโยบาย 2. กำกับดูแล	• กระทรวงคมนาคม • คณะกรรมการการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.)	• กระทรวงคมนาคม • คณะกรรมการการสื่อสารแห่งชาติ (กสช.)	• กระทรวงคมนาคม • คณะกรรมการการสื่อสารแห่งชาติ (กสช.)
3. ประเภทบริการ	• บริการโทรคมนาคมทางไกล • บริการโทรคมนาคมท้องถิ่น • บริการเสริม	• บริการโทรคมนาคมทางไกล • บริการโทรคมนาคมท้องถิ่น • บริการเสริม	• บริการโทรคมนาคมพื้นฐาน • บริการโทรคมนาคมมูลค่าเสริม • บริการโทรคมนาคมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. การแปรสภาพ ทศท. และ กสท.	• การแบ่ง ทศท. และ กสท. เป็นดังนี้ • ทศท. 1 การที่เป็นรัฐวิสาหกิจในรูปบริษัท จำกัด กระทรวงการคลังถือหุ้นทั้งหมดให้การบริการโทรคมนาคมทางไกล • ทศท. 2 ที่เป็นบริษัทเอกชนให้บริการโทรคมนาคมท้องถิ่น	• การแปรสภาพ ทศท. และ กสท. ที่เป็นบริษัท จำกัด และบริษัทมหาชน จำกัดทีละขั้นตอนภายใต้คำแนะนำของกระทรวงการคลัง	• การบริการพหุสื่อ • ยกเลิกกฎหมายจัดตั้ง ทศท. และ กสท. • การจดทะเบียน ทศท. และ กสท. ที่เป็นบริษัทจำกัด และหาพันธมิตรร่วมทุน • ให้กระทรวงคมนาคม และกระทรวงการคลัง ร่วมกันตั้งบริษัทรวมทุนโดย

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) การเปรียบเทียบสาระสำคัญของแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม

ประเด็น	ฉบับปี 2538	ฉบับปี 2539	ฉบับปี 2540
4. การแปรสภาพ ทศท. และ กสท. (ต่อ)	• กสท. 1 ที่เป็นรัฐวิสาหกิจในรูปบริษัทจำกัด กระทรวงการคลังถือหุ้นทั้งหมดให้การบริการโทรคมนาคมทางไกล • กสท. 2 ที่เป็นบริษัทเอกชนให้บริการโทรคมนาคมท้องถิ่น		ให้บริษัท ทศท. จำกัด และบริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด ที่มีสถานะเป็นบริษัท ดำเนินธุรกิจในเครือข่ายของบริษัทรวมทุน • ให้บริษัทดำเนินธุรกิจจัดตั้งบริษัทในเครือได้ • ให้บริษัท ทศท. จำกัด และบริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด แปรสภาพ เป็นบริษัท จำกัด มหาชน กระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์
5. จำนวนภาคเอกชน	• หน่วยงาน 2 รายแข่งขันได้ทุกบริการ และทุกพื้นที่	• ไม่จำกัดจำนวนขึ้นอยู่กับการพิจารณาของ กสช.	• ไม่จำกัดจำนวนขึ้นอยู่กับการพิจารณาของ กสช.
6. รูปแบบการแข่งขัน	• ทศท. 2 กสท. 2 และเอกชน 2 รายใหม่แข่งขันได้เต็มที่ทุกพื้นที่และทุกบริการ • การไม่ให้ ทศท. 2 ขยายเลขหมาย	• บริการโทรคมนาคมทางไกล มีผู้ให้บริการน้อยราย • บริการโทรคมนาคมท้องถิ่น มีผู้ให้บริการมากราย	• การที่ผู้ประกอบการได้ขอดำเนินการได้ 3 ประเภทคือ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) การเปรียบเทียบสาระสำคัญของแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม

ประเด็น	ฉบับปี 2538	ฉบับปี 2539	ฉบับปี 2540
6. รูปแบบการแข่งขัน (ต่อ)	ในระยะ 5 ปี แรกของการเปิดเสรี • ทศท. 1 และ กสท. 1 ได้รับความคุ้มครอง แต่ต้องให้บริการแก่ผู้ให้บริการรายอื่นอย่างเป็นธรรม • หากโครงข่ายไม่เพียงพอให้ ทศท. 1 หรือ กสท. 2 ที่จะขยายได้แต่หากสละสิทธิจึงให้รายอื่นดำเนินการ • ตั้งแต่ในปีที่ 4 นับแต่วันเปิดเสรีเอกชน 2 รายจึงสามารถสร้างชุมสายโทรคมนาคมระหว่างประเทศ และให้บริการได้ โดยต้องเช่าใช้โครงข่ายสื่อสัญญาณของ กสท. 1	• เพิ่มผู้ประกอบการโทรศัพท์เคลื่อนที่อีกอย่างน้อย 1 ราย ในย่านความถี่ใหม่ • มีผู้ให้บริการโทรคมนาคมทางไกล และมีผู้ให้บริการโทรคมนาคมท้องถิ่นอาจถือหุ้นระหว่างกันได้ภายใต้กรอบระยะเวลาที่ กสช. กำหนด	1. จะมีผู้ให้บริการโทรคมนาคม 2.จะมีผู้ให้บริการโครงข่ายโทรคมนาคม 3.จะมีผู้ให้บริการโทรคมนาคมและโครงข่ายโทรคมนาคม • ให้ บริษัท ทศท. จำกัด และ บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด เป็นผู้ประกอบธุรกิจให้บริการได้ตามที่ดำเนินอยู่ตามอำนาจของกฎหมายเดิม
7. ระยะเวลาการคุ้มครอง ทศท. และ กสท.	• คุ้มครองบริการโทรคมนาคมทางไกล 5 ปี	• คุ้มครองบริการโทรคมนาคมทางไกล 3 ปี	• ไม่คุ้มครองให้เปิดการแข่งขันเต็มที่ทันทีหลังประกาศเปิดเสรี

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) การเปรียบเทียบสาระสำคัญของแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม

ประเด็น	ฉบับปี 2538	ฉบับปี 2539	ฉบับปี 2540
8. โครงสร้างการถือหุ้น	• ทศท. 1 และ กสท. 1 กระทรวงการคลังถือหุ้นทั้งหมดหลังจาก 5 ปี นับจากวันเริ่มเปิดเสรีจะแปรรูปเป็นบริษัทเอกชน หรือนำเข้าตลาดหลักทรัพย์ให้อยู่ในดุลพินิจของรัฐบาล • ทศท. 2 และ กสท. 2 แต่ละแห่งกระทรวงการคลังถือหุ้น 49 % สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ถือหุ้น 2 % และเอกชน (หลายราย) ถือหุ้น 49 %โดยแต่ละรายถือหุ้นโดยตรงรวมกันได้ไม่เกิน 20 % ทั้งนี้สัดส่วนการถือหุ้นของกระทรวงการคลังให้คงไว้เป็นเวลา 5 ปี • หลังจากนั้นเป็นดุลยพินิจของรัฐบาลที่อาจลดสัดส่วนลงไม่ต่ำกว่า 30 %	• การถือหุ้นของบริษัทเอกชน ที่จะขอร่วมการงาน ผู้ถือหุ้นที่มิใช่สัญชาติไทยทั้งหมดถือหุ้นโดยตรงรวมกันแล้วต้องไม่เกิน 20 % ยกเว้นบริษัทที่มีการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอยู่ก่อนแล้วให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และระเบียบตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	• บริษัท ทศท. จำกัด และ บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด แต่ละบริษัทมีโครงสร้างการถือหุ้น ดังนี้ • พันธมิตรร่วมทุนไม่เกิน 25 % • ผู้ลงทุนเฉพาะรายรวมกันไม่เกิน 22 % • ผู้ปฏิบัติงานไม่ต่ำกว่า 3 % • รัฐบาลไม่เกิน 50 % ในระยะเวลาที่เหมาะสมให้ทั้งสองบริษัทแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนกระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ โดยรัฐ และผู้ปฏิบัติงานยังคงมีสัดส่วนการถือหุ้นไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของหุ้นทั้งหมด ในแต่ละบริษัท

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) การเปรียบเทียบสาระสำคัญของแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม

ประเด็น	ฉบับปี 2538	ฉบับปี 2539	ฉบับปี 2540
8. โครงสร้างการถือหุ้น (ต่อ)	• การถือหุ้นในกลุ่มบริษัท เอกชน 2 รายใหม่ต้องเป็นการร่วมลงทุนระหว่างผู้ถือหุ้นหลายราย โดยเป็นผู้ถือหุ้นสัญชาติไทยรวมกัน ไม่น้อยกว่า 80 % และผู้ถือหุ้นรายหนึ่งถือหุ้นได้ไม่เกิน 55 % ส่วนผู้ถือหุ้นที่ไม่ใช่สัญชาติไทยถือหุ้นโดยตรงรวมกันไม่เกิน 20 %		
9. การแก้ไขสัญญาร่วมการงาน	• ให้บริษัท TA และ บริษัท TT&T โอนเลขหมายโทรศัพท์ทั้งหมดที่มีอยู่ก่อนการเปิดเสรีให้ ทศท. 2 • ให้บริษัท COMLINK โอนโครงข่ายสัญญาณทางไกลในประเทศให้ ทศท. 1	• ให้มีการเลือกรูป แบบการแก้ไขสัญญา 3 แนวทาง 1. การให้คงรูปแบบของสัญญาเดิม จนหมดอายุสัญญา 2. การแปลงส่วนแบ่งรายได้เป็นหุ้น หรือผลประโยชน์อื่นต่อในหน่วยงานของรัฐ	• การแปลงสัญญาเดิมของ แต่ละรายโดยใช้หลักเกณฑ์แนวทางเดียวกันทุกสัญญาให้มากที่สุด และไม่ก่อให้เกิดผลเสียหาย ต่อภาคเอกชน • ทรัพย์สินที่ ทศท. และ กสท. ครอบครองอยู่จะไม่ขายคืนให้เอกชน

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) การเปรียบเทียบสาระสำคัญของแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม

ประเด็น	ฉบับปี 2538	ฉบับปี 2539	ฉบับปี 2540
9. การแก้ไขสัญญาร่วมการงาน (ต่อ)	• สัญญาร่วมการงานของ กสท. กับเอกชนให้โอนสัญญา กสท. 1 และ กสท. 2 ตามประเภทของกิจการ • สัญญาดังกล่าวอาจเจรจาตกลงเงื่อนไขใหม่ได้บนพื้นฐานของความเป็นธรรมและได้รับความเห็นชอบจาก กทช. • ให้เอกชนที่ร่วมการงานกับ ทศท. กสท. หรือ กรมไปรษณีย์โทรเลข ในปัจจุบันเข้าร่วมทุนใน ทศท. 2 กสท. 2 หรือเอกชน 2 รายใหม่ได้	3. คู่สัญญาเดิมมีสิทธิ ขอซื้อคืนทรัพย์สินที่โอนให้แก่ ทศท. และ กสท. ไปแล้ว • การแปลงส่วนแบ่งรายได้มี 3 แนวทาง 1.มีการลดส่วนแบ่งรายได้เพื่อเป็นส่วนลดให้ผู้ใช้บริการ 2.มีการแปลงส่วนแบ่งรายได้ให้อยู่ในรูปของค่าใบอนุญาต 3.ได้มีการแปลงเป็นหุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ หรือในรูปที่เหมาะสมให้กับหน่วยงานของรัฐที่เป็นคู่สัญญา	• การผลประโยชน์จากการแปลงสัญญาให้นำไปใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างตามความเหมาะสมใน 5 ลักษณะคือ 1. การลดอัตราค่าบริการให้แก่ผู้ใช้บริการ 2. คิดเป็นมูลค่าเงิน และนำไปจัดตั้งกองทุนการพัฒนาบุคลากรด้านโทรคมนาคม 3. การคิดเป็นมูลค่าเงินและนำไปจัดตั้งกองทุนค้นคว้าวิจัย และพัฒนาอุตสาหกรรม โทรคมนาคมของชาติ 4. จัดตั้งกองทุนทดแทนกรณีว่างงาน 5. การแปลงส่วนแบ่งที่เหลือเป็นหุ้นให้กับส่วนงานที่เป็นคู่สัญญา

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) การเปรียบเทียบสาระสำคัญของแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม

ประเด็น	ฉบับปี 2538	ฉบับปี 2539	ฉบับปี 2540
10. เงื่อนไขอื่น	• การกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้บริโภค • การกำหนดบทลงโทษผู้ละเมิดข่าวสาร • การส่งเสริมการวิจัยพัฒนากิจการโทรคมนาคม • สนับสนุนการจัดตั้งวิทยาลัยโทรคมนาคม	• การกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้บริโภค • การกำหนดบทลงโทษผู้ละเมิดข่าวสาร • การจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาบุคลากรโทรคมนาคม • การสนับสนุนการตั้งวิทยาลัยโทรคมนาคม	• การกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้บริโภค • ส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยกิจการโทรคมนาคม • การจัดตั้งกองทุนแห่งชาติเพื่อการพัฒนาบุคลากรโทรคมนาคม • พัฒนากฎหมายเกี่ยวกับกิจการโทรคมนาคม • การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ • กำหนดโครงสร้างอัตราค่าบริการที่เป็นธรรม • ให้ภาครัฐ เอกชน ทศท. และ กสท. ร่วมกันตั้งศูนย์วิจัยค้นคว้าโทรมนาคมแห่งชาติ และหาพันธมิตร

3.2 ประเทศญี่ปุ่น

3.2.1 เพื่อลดการขาดดุลงบประมาณของรัฐบาล

ผลจากวิกฤตการณ์น้ำมันในปี พ.ศ. 2516 ทำให้เศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่นตกต่ำลงมาก ประกอบกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีทิศทางขาลง ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้รัฐบาลหันมาใช้นโยบายฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ แต่อย่างไรก็ตามรัฐบาลได้ประสบปัญหารายได้ภาษีลดน้อยลงทำให้รัฐบาลจำเป็นต้องออกพันธบัตรเพิ่มเงินงบประมาณปี พ.ศ. 2518 และต่อมาภายหลังรัฐบาลยังคงได้รับความกดดันทางเศรษฐกิจจากผลขาดทุนในธุรกิจรถไฟ (Japan National Railways: JNR) การประกันสุขภาพ และการควบคุมอาหารเป็นผลให้รัฐบาลต้องเพิ่มการออกพันธบัตรมากขึ้นในปี พ.ศ. 2522 พบว่าจำนวนพันธบัตรมีมูลค่าเท่ากับ 34.7 % ของงบประมาณแผ่นดิน ทำให้ภาระการฟื้นฟูฐานะการเงินของประเทศกลายเป็นเป้าหมายหลักของการดำเนินงานของรัฐบาล รัฐบาลญี่ปุ่นตัดสินใจออกกฎหมาย เพื่อให้กิจการต่าง ๆ เช่น รถไฟ โทรคมนาคมสาธารณะ และยาสูบเปลี่ยนฐานะเป็นบริษัทเอกชน เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐ

3.2.2 เพื่อจัดให้มีบริการด้านโทรคมนาคมอย่างทั่วถึง

วัตถุประสงค์หลักของการก่อตั้ง NTT คือ การอำนวยความสะดวกด้านโทรคมนาคม และการบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยมีภาระกิจหลัก 2 อย่าง คือการจำกัดอุปสรรคการให้บริการโทรศัพท์ และการจัดหาบริการโทรศัพท์ทั่วประเทศ หรือ Universal Service แต่ปรากฏว่าไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้เนื่องจากขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน เพราะถูกควบคุมในด้านงบประมาณ และเพดานค่าจ้างจากรัฐบาล ดังนั้นคณะรัฐบาลหลายคณะจึงได้มีการเสนอแนะให้มีการเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์กรรัฐวิสาหกิจมาเป็นบริษัทเอกชน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงาน และทำให้การดำเนินงานของ NTT มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.2.3 เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่

ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2513 เทคโนโลยี Semiconductor ได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ตัวอย่าง เช่น Intergrate Circuit: IC, Large Scale Integrated: LSI ผลจากวิวัฒนาการดังกล่าวกระทบอุตสาหกรรมหลาย ๆ ด้าน อาทิ เช่น อุตสาหกรรมการสื่อสาร คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์การผลิต และอุปกรณ์สำนักงาน เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการสื่อสาร ความก้าวหน้าในระบบการสื่อสารแบบดิจิตอลมีมากพอ ๆ กับการใช้ใยแก้วนำแสง และดาวเทียม ดังนั้น การพัฒนาดังกล่าวล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยให้การบริหารงานด้านการสื่อสารแบบผูกขาดจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง โดยในระยะสั้นความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก้าวหน้าของเทคโนโลยีช่วยลดต้นทุน ในการให้บริการโทรคมนาคม และช่วยเพิ่มพื้นที่ให้บริการอันเนื่องมาจากประโยชน์จากการประหยัดจากการผลิตที่เรียกว่า Economics of Scale ทำให้รัฐบาลเริ่มตระหนักถึงการพัฒนากิจการโทรคมนาคม เพื่อให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี จึงมีความเห็นให้มีการแปรรูป เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประโยชน์สูงสุด

3.2.4 เพื่อตองสนองความต้องการของประชาชน

ในช่วงแรกของการก่อตั้ง NTT ได้มีเป้าหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในด้านโทรศัพท์ โทรเลข วงจรสายเช่า เพียงเท่านั้น ต่อมามีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจมากขึ้น มาตรฐานการครองชีพของประชาชนสูงขึ้น ประชาชนจึงมีความต้องการบริการโทรคมนาคมสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ทำให้ได้มีการพัฒนารูปแบบการให้บริการเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2527 ได้แก่ Telex, Circuit Switching, Packet Switching, Facsimile, Videotex, Video Teleconferencing เป็นต้น นอกจากนี้ NTT ยังเพิ่มการให้บริการจากเครือข่ายชนิด Single มาเป็นเครือข่ายที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่น โทรศัพท์ได้มีการเพิ่มให้บริการต่อสายอัตโนมัติ การแปลงสัญญาณเป็นข้อมูลข่าวสาร โดยการสื่อสารมิได้อยู่นิ่งกับที่ดัง เช่นในอดีต

3.2.5 เพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพด้านการบริหารงานของ NTT

ผลจากเศรษฐกิจที่ตกต่ำในช่วงปี พ.ศ. 2513 มีผลทำให้รายได้จากการเก็บภาษีของภาครัฐลดลง รัฐบาลไม่สามารถขึ้นอัตราภาษีได้ รัฐบาลจึงแก้ปัญหาโดยการออกพันธบัตร เพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ สถานการณ์ดังกล่าว เป็นการกระตุ้นให้รัฐบาลต้องเพิ่มผลผลิต และเพิ่มการแข่งขันกับภาคเอกชน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางสังคมต่าง ๆ รวมถึงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานของ NTT เนื่องจาก NTT มีปัญหาภายในองค์กรมากมาย แม้ว่า 90 % ของรายได้จากการดำเนินการจะมาจากการให้บริการโทรศัพท์ แต่การให้บริการคู่สายได้ลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 ในขณะที่ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายพนักงานเพิ่มขึ้นมากเกือบ 1 ใน 3 ของค่าใช้จ่ายดำเนินการทั้งหมด แสดงให้เห็นถึงการบริหารบุคลากรที่ไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีการว่าจ้างพนักงานจำนวนมาก ในช่วงระยะเวลาที่มีการขยายการติดตั้งโทรศัพท์โดยมีจำนวนมากถึง 329,000 คน ในปี พ.ศ. 2522 เมื่อภายหลังจากการก่อตั้งโรงงาน และการให้บริการโทรศัพท์สายตรงภายในประเทศได้เสร็จสมบูรณ์แล้ว จำนวนพนักงานยังคงเพิ่มขึ้นโดยเพิ่มถึง 35 % จากที่เคยมีเพียง 240,000 คน ในปี พ.ศ. 2508 ดังนั้น ค่าใช้จ่ายพนักงานจึงเพิ่มขึ้นมากกว่า 30 % ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดทำให้ต้องมีการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานโดยเร่งด่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 ประเทศอังกฤษ

3.3.1 เพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพด้านการบริหารงานของ BT

โดยการส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันในธุรกิจ ที่จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริโภค เนื่องจากเป็นการเพิ่มทางเลือกที่จะเลือกใช้บริการของแต่ละผู้ประกอบการ และภาครัฐบาลได้จากการเก็บภาษีของลดลง แต่รัฐบาลจะต้องแก้ปัญหาชดเชยการขาดดุลงบประมาณ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร คือ ต้องเพิ่มผลผลิต และเพิ่มการแข่งขันกับภาคเอกชน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางสังคมต่าง ๆ รวมถึงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานของ BT เนื่องจากมีปัญหาภายในองค์กรมากมาย แม้ว่าของรายได้จากการดำเนินการจะมาจากการให้บริการโทรศัพท์ แต่การให้บริการคู่สายได้ลดลง ในขณะที่ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายดำเนินการทั้งหมด แสดงให้เห็นถึงการบริหารบุคลากร ในองค์กรที่ไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากมีการว่าจ้างพนักงานจำนวนมาก ในช่วงระยะเวลาที่มีการขยายการติดตั้งโทรศัพท์ ดังนั้น ค่าใช้จ่ายทั้งหมดทำให้ต้องมีการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารองค์กร

3.3.2 เพื่อกระจายความเป็นเจ้าของให้แก่ประชาชน และสถาบันทั่วไป

โดยส่งเสริมกระจายความเป็นเจ้าของให้แก่ประชาชน และสถาบันทั่วไป เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการบริหาร และดำเนินการกิจการในรูปแบบต่าง ๆ จะทราบปัญหาถึงความต้องที่จะให้บริการได้อย่างไร ต่อสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3.3 เพื่อให้ British Telecom มีอิสระในการระดมทุนผ่านทางตลาดทุน

โดยไม่ต้องมีข้อจำกัดทางการเงินในฐานะที่เป็นองค์กรของรัฐ ซึ่งจะนำไปสู่การให้บริการที่มีความหลากหลาย และคุณภาพการให้บริการที่ดีขึ้น

การดำเนินการคือ การปรับปรุง หรือแก้ไขกฎหมายให้เหมาะสมกับแนวนโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เช่น การแก้ไขกฎหมาย เพื่อลดหย่อนมาตรการในการดำเนินธุรกิจบางประเภท และเปิดโอกาสให้เอกชนรายอื่น ๆ สามารถดำเนินกิจการได้ หรือการแปรเปลี่ยนสภาพรัฐวิสาหกิจเป็นไปตามกฎหมาย หุ้นส่วน บริษัท เป็นต้น ซึ่งกลยุทธการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โดย นายกรัฐมนตรีแธทเชอร์ ได้ใช้รูปแบบการนำหุ้นออกขายสู่สาธารณชน (Public Floatation) ในกิจการต่าง ๆ ได้แก่ กิจการ British Aerospace ได้เปลี่ยนฐานะเป็นบริษัทจำกัด

การที่ภาครัฐบาลเปลี่ยนแปลงความคิดเดิมจากที่เคยยึดมั่นในหลักการว่า รัฐพึงมีบทบาทเป็นผู้ดำเนินการ และจัดกิจการด้านต่าง ๆ เพื่อให้บริการประชาชนเป็นหลักมาเป็นการเปิดโอกาสให้มีการประกอบการโดยเสรี (Liberalization) โดยส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบริหาร และดำเนินการกิจการในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การผ่อนปรน และลดการควบคุม (Deregulation) กฎ และระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงาน การปรับแนวคิดของการบริหารแบบราชการไปสู่การบริหารเชิงธุรกิจ และยุติการกำหนดให้ภาครัฐบาลเป็นฝ่ายดำเนินการกิจการเหล่านั้น แต่เพียงฝ่ายเดียวโดยเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของรัฐในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนนำระบบตลาดมาใช้เพื่อให้เกิดการแข่งขันเสรีตามกลไกของราคา ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการบริการ การเพิ่มทางเลือกแก่ผู้ใช้บริการ โดยการเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการดำเนินงาน ต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม ซึ่งสามารถสรุปวัตถุประสงค์โดยทั่วไปได้ ดังนี้

- เพื่อให้ภาวะเศรษฐกิจดำเนินการไปโดยเสรี
- เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการผลิตในระบบเศรษฐกิจ
- เพื่อลดภาระหนี้สินของรัฐบาล
- เพื่อลดปัญหาด้านงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล
- เพื่อปฏิบัติตามข้อกำหนดในการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินระหว่างประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

วิธีการแปรรูปสู่ภาคเอกชน

4.1 ประเทศไทย

การออกกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้จัดทำแผนแม่บทพัฒนากิจการโทรคมนาคม มีใจความดังต่อไปนี้

4.1.1 พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ มีดังนี้

- รัฐวิสาหกิจที่อยู่ในข่ายสามารถใช้พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจได้ คือ องค์การของรัฐบาล หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ สำหรับรัฐวิสาหกิจที่มีสถานภาพเป็นบริษัทอยู่แล้ว ไม่ต้องใช้กฎหมายนี้ เพราะมีรูปแบบเป็นบริษัทอยู่แล้ว ขอบเขตการแปลงเป็นบริษัท พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ ได้กำหนดขอบเขตการแปลงเป็นบริษัทไว้อย่างยืดหยุ่น สามารถเลือกใช้ได้ ตามความเหมาะสมกับรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่ง ดังนี้

- รัฐวิสาหกิจหนึ่งจะเปลี่ยนทุนเป็นทุนเรือนหุ้น และจะจัดตั้งเป็นบริษัทเพียงบริษัทเดียวทั้งหมดก็ได้
- รัฐวิสาหกิจหนึ่งจะเปลี่ยนทุนเป็นหุ้น และจะจัดตั้งเป็นบริษัทหลายบริษัทก็ได้ และจะกระทำในคราวเดียวกัน หรือไม่ก็ได้
- รวมกิจการทั้งหมด หรือบางส่วนของรัฐวิสาหกิจมาจัดตั้งเป็นบริษัทเดียว หรือหลายบริษัทก็ได้

- การโอนทรัพย์สิน การกำหนดมูลค่าหุ้น และจำนวนหุ้น

- ณ วันที่มีการจดทะเบียนบริษัท ให้บรรดากิจการ สิทธิ หนี้ ความรับผิด และสินทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจ โอนไปเป็นของบริษัท โดยการโอนสินทรัพย์นั้นจะโอนไปตามราคาในบัญชี จึงไม่ต้องมีการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่ การประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่ จะกระทำต่อเมื่อมีการจำหน่ายหุ้นเดิม หรือหุ้นเพิ่มทุนออกไป
- สำหรับการกำหนดจำนวนหุ้น และราคาหุ้น สามารถกระทำได้โดยการนำทุนประเดิม ซึ่งอาจจะมาจากงบประมาณแผ่นดิน มาจดทะเบียนเป็นทุนจดทะเบียน ในส่วนของรายการอื่น ๆ ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น เช่น ส่วนเกินทุนกำไรสะสม ก็ยังคงอยู่อย่างเดิมในบัญชีทุนของงบดุลของบริษัทนั้น

- พนักงาน พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจกำหนดไว้ว่า ในวันจดทะเบียนบริษัท ให้พนักงานของบริษัทดังกล่าวที่เป็นรัฐวิสาหกิจ ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ไม่น้อยกว่าที่เคยได้รับอยู่เดิม และให้นับอายุงานต่อเนื่องโดยไม่มีการเลิกจ้าง โดยให้ถือว่าเวลาการทำงานของพนักงาน ในรัฐวิสาหกิจเดิมเป็นเวลาการทำงานในบริษัทโดยที่สถานภาพของบริษัทนั้นยังคงมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจเช่นเดิม พนักงานที่โอนมา เป็นพนักงานของบริษัท ยังคงมีฐานะเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ ภายใต้กฎหมายว่าด้วยพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์เหมือนเดิม การค้ำประกันเงินกู้ และสิทธิการใช้ที่ราชพัสดุ หรือสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

  - พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจกำหนดไว้ว่า ในวันจดทะเบียนบริษัทหนี้ของรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังค้ำประกันอยู่แล้ว ก็ให้กระทรวงการคลังค้ำประกันต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามภาระผูกพันในสัญญากู้ที่มีอยู่เดิม อันจะทำให้กิจการดำเนินไปได้ อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้รัฐวิสาหกิจหลายแห่งกู้ยืมเงินมาจากสถาบันการเงินต่างประเทศ ถ้ารัฐไม่ค้ำประกันต่อไป อาจทำให้เจ้าหนี้เรียกชำระหนี้คืนเงินกู้ทั้งหมด ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงมาก โดยรัฐไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ดังกล่าวทั้งหมด ในคราวเดียวกันได้ ดังนั้น รัฐโดยกระทรวงการคลังจึงยังจำต้องค้ำประกันหนี้นั้นต่อไป อย่างไรก็ดี กฎหมายได้บัญญัติให้ภาระการค้ำประกันนั้น อาจถูกเรียกเก็บค่าธรรมเนียมได้ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นการปฏิบัติตามหลักของธุรกิจทั่วไปมากยิ่งขึ้น
  - ส่วนสิทธิในการใช้ที่ราชพัสดุ หรือที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่รัฐวิสาหกิจเคยมีอยู่ให้บริษัทหนี้สิทธิในการใช้หนี้นั้นต่อไป แต่ต้องจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายได้แผ่นดินตามที่กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อให้การดำเนินกิจการของบริษัทสอดคล้องกับความเป็นจริงมากขึ้น ในแง่ของการสะท้อนถึงต้นทุนการดำเนินงาน

- การโอนอำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ของรัฐวิสาหกิจไปยังบริษัท ในกรณีที่กฎหมายจัดตั้งของรัฐวิสาหกิจที่มีการเปลี่ยนทุนเป็นทุนเรือนหุ้น หรือกฎหมายอื่น มีบทบัญญัติให้อำนาจรัฐวิสาหกิจดำเนินการใด ต่อบุคคล ทรัพย์สิน หรือสิทธิของบุคคล หรือมีบทบัญญัติให้การดำเนินการของรัฐวิสาหกิจนั้นได้รับ ยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมาย หรือได้รับยกเว้นการปฏิบัติตามกฎหมาย หรือมีบทบัญญัติให้สิทธิพิเศษแก่รัฐวิสาหกิจนั้นเป็นกรณีเฉพาะ หรือมีบทบัญญัติคุ้มครองกิจการพนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ ให้ถือว่าบทบัญญัตินั้นยังคงมีผลใช้บังคับ ต่อไป อย่างไรก็ตาม อำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ที่ว่านั้น อาจจำกัด หรืองดได้ การกำหนดให้บริษัท (ที่เป็นรัฐวิสาหกิจ) คงมีอำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ดังกล่าวข้างต้น ให้ดำเนินการโดยออกเป็นพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 26 โดยถือหลักว่าบริษัทจะมีอำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์เพียงเท่าที่จำเป็นต่อการดำเนินงานที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม และอาจกำหนดให้อำนาจนั้นเป็นของคณะกรรมการคณะหนึ่งคณะใดก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะกรรมการดังกล่าว มีอำนาจวางหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการใช้อำนาจต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินการของบริษัท มีคุณภาพ และมีอัตราค่าบริการ หรือราคาที่เป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายทั้งผู้ประกอบธุรกิจและผู้บริโภค ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้ เปรียบเหมือนกับคณะกรรมการที่ทำหน้าที่เป็นองค์กรผู้กำกับรายสาขา ก่อนที่จะมีกฎหมายว่าด้วยการกำกับรายสาขาต่อไป อำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ตามพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 26 สิ้นสุดลงเมื่อมีการตรากฎหมายว่าด้วยการดำเนินกิจการ (องค์กรกำกับรายสาขา) หรือเมื่อบริษัทนั้นสิ้นสภาพการเป็น รัฐวิสาหกิจ

- การยุบเลิกรัฐวิสาหกิจ เมื่อได้เปลี่ยน "ทุน" ของรัฐวิสาหกิจใดเป็น "ทุนเรือนหุ้น" และจัดตั้งบริษัททั้งองค์กรแล้ว กฎหมายนี้ได้กำหนดให้ยกเลิกกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้น ตามเงื่อนเวลาที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 28 เพื่อลดภาระที่จะต้องตรากฎหมายยกเลิกกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจเป็นรายฉบับในภายหลัง แต่ในกรณีที่รัฐวิสาหกิจเดิมมีอำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ตามกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจอยู่อย่างใด และมีการออกพระราชกฤษฎีกา กำหนดให้ บริษัทมีอำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ ดังกล่าว ก็ให้ถือว่าบทบัญญัติของกฎหมายที่ยกเลิกนั้น ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปตามระยะเวลาที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ตามมาตรา 26 (ซึ่งเป็นพระราชกฤษฎีกาที่กำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของบริษัทฯ (ที่เป็นรัฐวิสาหกิจ))

- ขั้นตอนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ รัฐวิสาหกิจใดที่มีความประสงค์จะเปลี่ยนทุนทั้งหมด หรือบางส่วนเป็นทุนเรือนหุ้นในรูปแบบ บริษัท จำกัด หรือ บริษัท มหาชน จำกัด จะทำเรื่องเสนอต่อ กระทรวงเจ้าสังกัดของรัฐวิสาหกิจให้ความเห็นชอบก่อน แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ และดำเนินการตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ

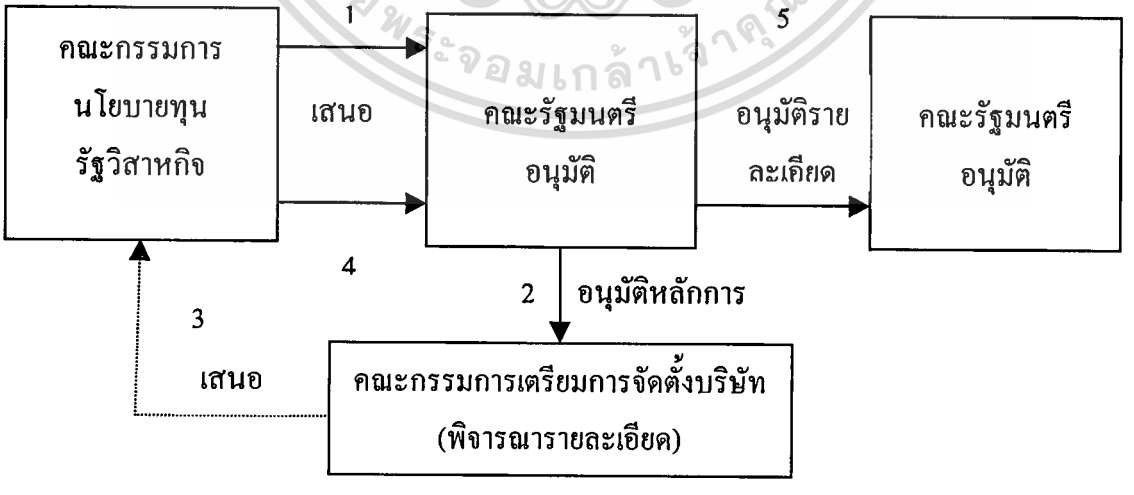

ภาพที่ 4.1 สรุปขั้นตอนการแปรสภาพรัฐวิสาหกิจเป็นบริษัท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. คณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาอนุมัติในหลักการ และแนวทางให้ดำเนินการนำทุนบางส่วน หรือทั้งหมดมาแปลงเป็นทุนเรือนหุ้นในรูปแบบของบริษัท จำกัด หรือบริษัทมหาชน จำกัด

2. เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการตามข้อ 1. แล้ว คณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัท (ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงตามรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่ง) จะพิจารณารายละเอียดในการแปลงทุนเป็นทุนเรือนหุ้นให้เหมาะสมกับรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่ง เช่น

- กำหนดกิจการ สิทธิ หนี้ ความรับผิดชอบ และสินทรัพย์ส่วนที่จะโอนไปให้แก่บริษัทที่จะจัดตั้งขึ้น
- กำหนดทุนเรือนหุ้น หรือทุนจดทะเบียนสำหรับการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท จำนวนหุ้น และมูลค่าของหุ้นแต่ละหุ้น ตลอดจนรายการต่าง ๆ ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น
- กำหนดพนักงานที่จะให้เป็นลูกจ้างของบริษัท
- จัดทำหนังสือบริคณห์สนธิ และข้อบังคับของบริษัท
- จัดทำร่างพระราชกฤษฎีกา เกี่ยวกับการกำหนด จำกัด หรืองดอำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้ง หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ
- จัดทำร่างพระราชกฤษฎีกา เพื่อกำหนดเงื่อนเวลายุบเลิกรัฐวิสาหกิจในกรณีมีการโอนกิจการไปทั้งหมด
- จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

3. เมื่อคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทพิจารณารายละเอียดต่าง ๆ แล้ว ก็นำเสนอคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจเพื่อพิจารณาต่อไป

4. คณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ พิจารณารายละเอียดในการจัดตั้งบริษัทตามข้อ 2. และเสนอคณะรัฐมนตรี

5. เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติรายละเอียดในการเปลี่ยนทุนขององค์การใด เป็นทุนเรือนหุ้นแล้ว ก็ให้นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ หรือนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชน จำกัด แล้วแต่กรณี จดทะเบียนบริษัทตามกฎหมายนั้น โดยในขั้นแรกให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นแทนรัฐบาลทั้งหมด ซึ่งบริษัทดังกล่าวยังคงมีสถานภาพเป็นรัฐวิสาหกิจอยู่

4.1.2 พระราชบัญญัติการจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 เพื่อให้สามารถเข้าดำเนินการแข่งขันได้อย่างเท่าเทียมกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

และไม่มีการผูกขาด โดยจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2543 พระราชบัญญัติการจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ฉบับนี้ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ 2 คณะ คือ

- กสช. คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ มีหน้าที่กำกับดูแลด้านกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์
- กทช. คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ มีหน้าที่กำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม

พระราชบัญญัติการจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 ให้มีการสรรหา คัดเลือก และแต่งตั้งคณะกรรมการ กทช. ดังนี้

การสรรหาคณะกรรมการ กทช. ในการแต่งตั้งกรรมการให้มีกรรมการสรรหาคณะหนึ่งมีจำนวน 17 คน ทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอรายชื่อเป็นกรรมการคณะกรรมการสรรหากรรมการ ประกอบด้วย

- ผู้แทนกลาโหม ศึกษาธิการ คมนาคม พาณิชย์ และสภาความมั่นคงแห่งชาติ
- ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน จำนวน 4 คน
- ผู้แทนสมาคมโทรคมนาคม คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ 4 คน
- ผู้แทนองค์กรเอกชนที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค 4 คน

คณะกรรมการสรรหาเสนอรายชื่อผู้เหมาะสมจำนวน 14 คน เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาคัดเลือกให้เหลือ 7 คน สาระสำคัญของ พระราชบัญญัติการจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 "มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดตั้งคณะกรรมการ และสำนักงาน เพื่อเป็นองค์กรกลางอิสระ ทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม โดยคำนึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม" อำนาจหน้าที่ของ กทช. ตามมาตรา 51 ของ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ ให้ กทช. มีอำนาจหลักดังนี้

1. จัดทำแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม และแผนความถี่วิทยุ
    - แนวทางการอนุญาตการใช้คลื่นความถี่
    - แนวทางการอนุญาตการประกอบกิจการโทรคมนาคม
2. การกำหนดลักษณะประเภทกิจการโทรคมนาคม และผู้ให้บริการแต่ไม่มีโครงข่าย
3. การพิจารณาอนุญาตความถี่ เพื่อกิจการโทรคมนาคม เช่น ความถี่ย่าน 2000 MHz สำหรับโทรศัพท์มือถือ 3G

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การพิจารณาอนุญาต และกำกับดูแลการประกอบการกิจการโทรคมนาคม

5. การพิจารณากำหนดโครงสร้างอัตราค่าธรรมเนียม และค่าบริการรวมทั้งอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge)

6. จัดทำแผนเลขหมาย (Numbering Plan)

7. กำหนดหลักเกณฑ์การคุ้มครองผู้บริโภค

4.1.3 พระราชบัญญัติประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ได้บัญญัติให้ กทช. เป็นผู้จัดทำแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม และแผนความถี่วิทยุ โดยในแผนแม่บทนั้นกำหนดให้ต้องมีแนวทางการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และการประกอบกิจการโทรคมนาคม พระราชบัญญัติประกอบกิจการโทรคมนาคม ดังกล่าว ยังได้บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ กทช. ในการกำหนดลักษณะ และประเภทของกิจการการพิจารณาอนุญาต และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการอนุญาต ค่าธรรมเนียม การจัดทำเลขหมาย โดยเหตุที่พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ ได้บัญญัติเรื่องการอนุญาต และกำกับดูแลการประกอบกิจการไว้แล้ว พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม จะต้องไม่บัญญัติในเรื่องที่ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ ได้บัญญัติเป็นอำนาจหน้าที่ของ กทช. เพื่อมิให้เกิดปัญหาความขัดแย้งกันเองระหว่าง 2 กฎหมาย บทบัญญัติในรายละเอียดหลายเรื่อง จึงมิอาจบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคมนี้ จะเสริมอำนาจหน้าที่ของ กทช. ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ในเรื่องหลักเกณฑ์การอนุญาตความถี่ และการประกอบกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งการเชื่อมต่อโครงข่าย สาระสำคัญของพระราชบัญญัติประกอบกิจการโทรคมนาคม มีดังนี้

1. ยกเลิกการผูกขาด พระราชบัญญัติ นี้ยกเลิก พระราชบัญญัติโทรเลข โทรศัพท์ พ.ศ. 2477 และ พระราชบัญญัติโทรเลข โทรศัพท์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2517

2. ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมต้องขออนุญาต กทช. และได้รับใบอนุญาตจาก กทช. การประกอบกิจการโทรคมนาคมจะต้องได้รับใบอนุญาตจาก กทช. และมีระยะเวลาในการประกอบกิจการตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

3. ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องจัดทำแผนการลงทุน และแผนการให้บริการ ให้ กทช. พิจารณา กทช. จะตรวจสอบว่าผู้ขอรับใบอนุญาต มีคุณสมบัติในการประกอบกิจการตามลักษณะใบอนุญาต เช่น ประเภทความถี่ เลขหมาย และจะต้องจัดทำรายละเอียด ตั้งแต่การเริ่มให้บริการ ขั้นตอนการบริการ อัตราค่าบริการ

4. ต้องให้บริการอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม (Universal Service Obligation: USO), (Social Service Obligation: SSO)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคม จะต้องจัดให้มีบริการโทรคมนาคมให้ทั่วถึง และเพียงพอแก่ความต้องการของผู้ใช้บริการ
- จัดให้มีบริการโทรคมนาคมสำหรับคนพิการ เด็ก คนชรา ผู้ด้อยโอกาสในสังคม
- จัดให้มีบริการโทรคมนาคมสาธารณะ

ในหน้าที่ที่กำหนดข้างต้นนี้ หากผู้รับใบอนุญาตไม่อาจจัดให้มีขึ้นได้ ต้องจัดสรรรายได้ของตนเข้ากองทุนพัฒนากิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ และให้บุคคลอื่นดำเนินการแทน

1. หลักเกณฑ์การจัดทำแผนเลขหมายโทรคมนาคม กทช. เป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ในการทำแผนเลขหมายโทรคมนาคม (Numbering Plan) ดังนั้น ทศท. จึงต้องเตรียมเสนอแผน National Numbering เพื่อมิให้เกิดความเสียเปรียบการแข่งขัน

2. หลักเกณฑ์การใช้ และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคม ต้องยินยอมให้ผู้ประกอบการรายอื่นใช้โครงข่าย หรือเชื่อมต่อโครงข่ายได้ โดยได้รับค่าตอบแทนตามที่ กทช. กำหนด

3. มาตรฐานของโครงข่ายโทรคมนาคม และอุปกรณ์ กทช. มีอำนาจกำหนดมาตรฐาน และลักษณะพึงประสงค์ทางด้านเทคนิคในกิจการโทรคมนาคม การตรวจสอบ และรับรองมาตรฐานให้ กทช. เป็นผู้ดำเนินการหรือผู้ที่ กทช. มอบหมาย สัญญาให้บริการโทรคมนาคม

4. สัญญาให้บริการโทรคมนาคม กทช. กำหนดแบบสัญญามาตรฐานระหว่างผู้ใช้บริการกับผู้รับใบอนุญาต ผู้ประกอบกิจการจะทำสัญญากับต่างประเทศเกี่ยวกับ การประกอบกิจการโทรคมนาคมจะต้องให้ กทช. เห็นชอบก่อนด้วย ถ้า ทศท. จะทำสัญญากับประเทศเพื่อนบ้าน หรือจะลงทุน หรือขยายโครงข่าย จะต้องขออนุญาตจาก กทช.

- การคุ้มครองผู้บริโภค

1. กำหนดให้ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน หรือเสียหายจากการให้บริการ มีสิทธิร้องเรียนต่อ กทช. เพื่อพิจารณาแก้ไขได้

2. การให้ผู้ใช้บริการขอทราบข้อมูลการเรียกเก็บค่าใช้บริการได้ และหากเห็นว่าไม่ถูกต้องอาจร้องเรียนต่อ กทช. เพื่อพิจารณาแก้ไขได้

3. ให้คณะกรรมการกำหนดมาตรการ เพื่อคุ้มครองสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิในความเป็นส่วนตัว และเสรีภาพในการสื่อสารของผู้ใช้บริการ

- การค่าธรรมเนียม และค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม

1. กทช. ควบคุม Pricing โดยประกาศอัตราขั้นสูงของบริการ และค่าธรรมเนียม

2. ผู้ประกอบกิจการต้องสำแดงวิธีการคำนวณที่ชัดเจน และเป็นอัตราที่เป็นธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. อัตราค่าธรรมเนียม และเงินประกัน ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้บริการ จะต้องได้รับความเห็นชอบจาก กทช.

4. จะต้องมีการจ่ายดอกผลของเงินประกันให้ผู้ใช้บริการ เมื่อคืนเงินประกัน (ขณะนี้ ทศท. ไม่มีการคิดดอกผลให้กับผู้ใช้บริการ เมื่อมีการคืนโทรศัพท์)

4.1.4 แผนแม่บทพัฒนากิจการโทรคมนาคม มีวัตถุประสงค์ เพื่อเสนอแนวความคิดที่จะวางรากฐาน การพัฒนาเทคโนโลยีโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศ และคอมพิวเตอร์ ให้กลายเป็นเศรษฐกิจหลักของประเทศไทยต่อไปในอนาคต เป้าหมายของการพัฒนากิจการโทรคมนาคม คือ เพื่อยกระดับให้ไทยเป็นศูนย์กลาง ด้านโทรคมนาคมในภูมิภาค และสามารถแข่งกับนานาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ แผนแม่บทพัฒนากิจการโทรคมนาคม ฉบับนี้ ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 มีสาระสำคัญ 12 ข้อ ดังนี้

1. สาระสำคัญของนโยบายการแปรสภาพ ทศท. การแปรสภาพ ทศท. จะดำเนินการดังนี้

- ให้กระทรวงคมนาคม และกระทรวงการคลัง ร่วมกันลงทุนจัดตั้ง และบริหารงานบริษัทรวมทุน (Holding Company) ซึ่งรัฐถือหุ้นทั้งหมดโดยมีบริษัท ทศท. จำกัด ซึ่งแปรสภาพมาจากทศท. เป็นบริษัทดำเนินธุรกิจ (Operation Company) ดังแสดงด้วย รูปแสดงการจัดตั้งบริษัทรวมทุนและการแปรสภาพ ทศท. บริษัท ทศท. จำกัด ยังคงสถานะเป็นบริษัทรัฐวิสาหกิจซึ่งรัฐถือหุ้นทั้งหมด และประกอบกิจการได้ตามที่ ทศท. ดำเนินอยู่ตามอำนาจของกฎหมายเดิม

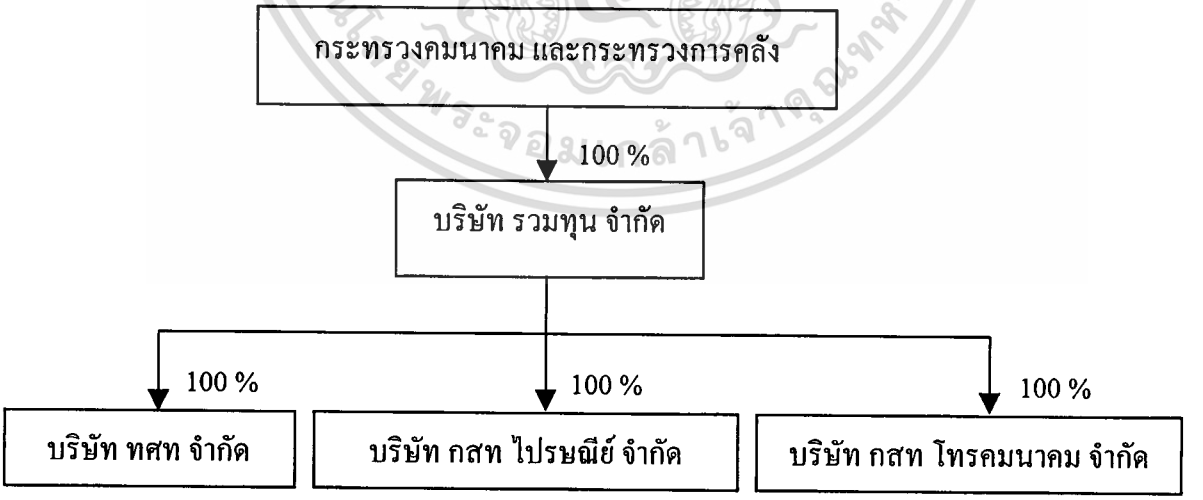

ภาพที่ 4.2 การจัดตั้งบริษัทรวมทุน และการแปรสภาพ ทศท. เป็นบริษัท จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ให้บริษัท ทศท. จำกัด หาพันธมิตรร่วมทุน (Strategic Partner) เข้ามาถือหุ้นในบริษัทไม่เกินร้อยละ 25 ให้เชิญชวนผู้ลงทุนเฉพาะราย (Private Placement) เข้ามาถือหุ้นรวมไม่เกินร้อยละ 22 โดยรายหนึ่งรายใดถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 5 และให้บริษัท ทศท. จัดสรรหุ้นให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเดิมของ ทศท. ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 รัฐมีสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทต่ำกว่าร้อยละ 50 เพื่อให้บริษัทมีสถานะเป็นบริษัทเอกชนโดยเร็ว สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท ทศท. จำกัด (ดังรูปแสดงการจัดสรรหุ้นให้กับผู้ปฏิบัติงาน และการหาพันธมิตรร่วมทุน รวมทั้งผู้ลงทุนเฉพาะราย)

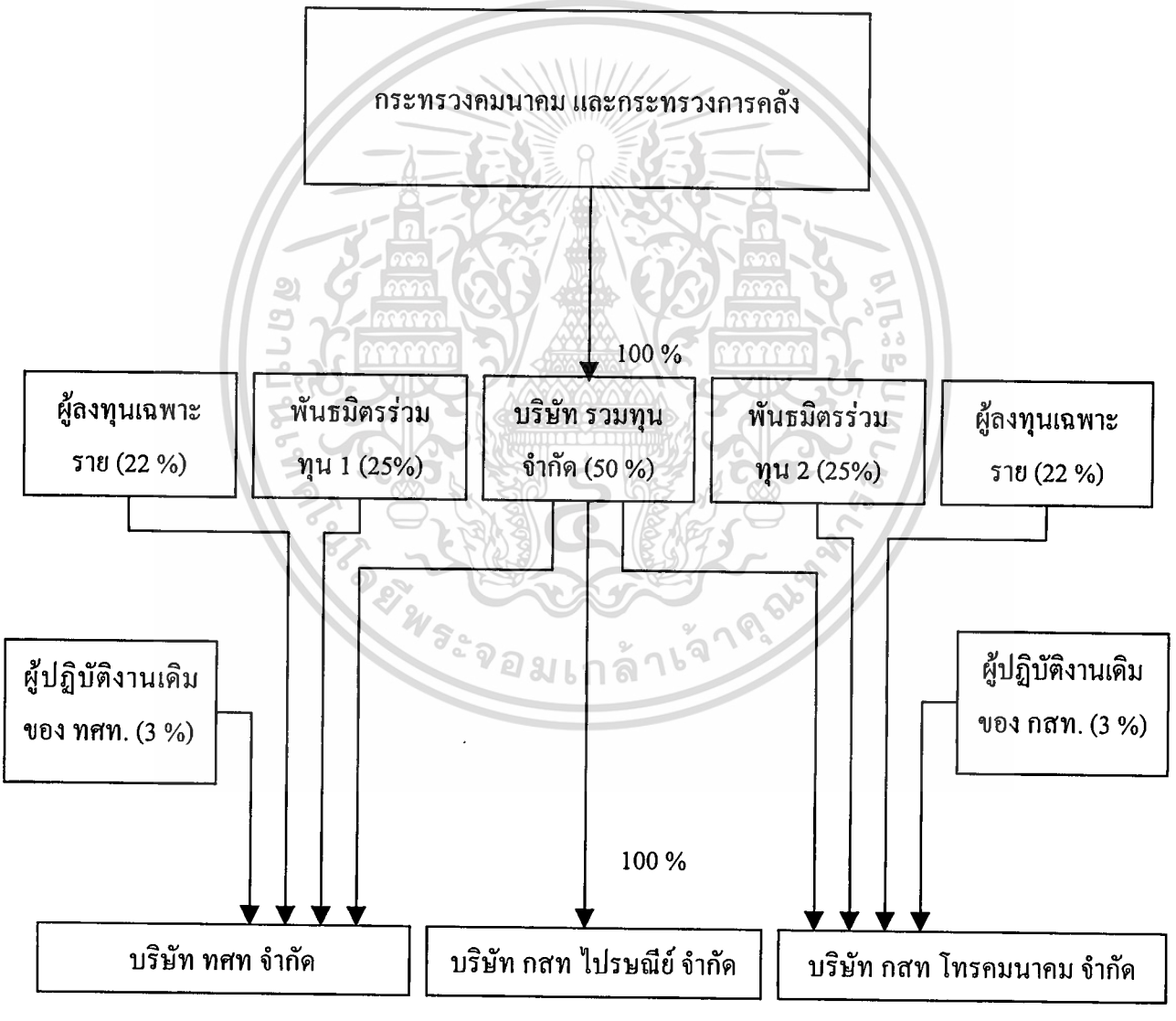

ภาพที่ 4.3 จัดสรรหุ้นให้กับผู้ปฏิบัติงาน และการสรรหาพันธมิตรร่วมทุนรวมทั้งผู้ลงทุนเฉพาะราย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ในระยะเวลาที่เหมาะสมให้บริษัทรวมทุนกระจายหุ้นของ บริษัท ทศท. จำกัด ให้แก่สาธารณชน โดย บริษัท ทศท. จำกัด จะกลายเป็น บริษัท มหาชน จำกัด
- ให้ บริษัท ทศท. จำกัด พิจารณาจัดตั้งบริษัทในเครือ เพื่อดำเนินธุรกิจโทรคมนาคม หรือธุรกิจอื่นใดได้ตามวัตถุประสงค์ของบริษัท (ดังรูปแสดงการกระจายหุ้นแก่สาธารณชนและการจัดตั้งบริษัทในเครือเพื่อดำเนินธุรกิจ)

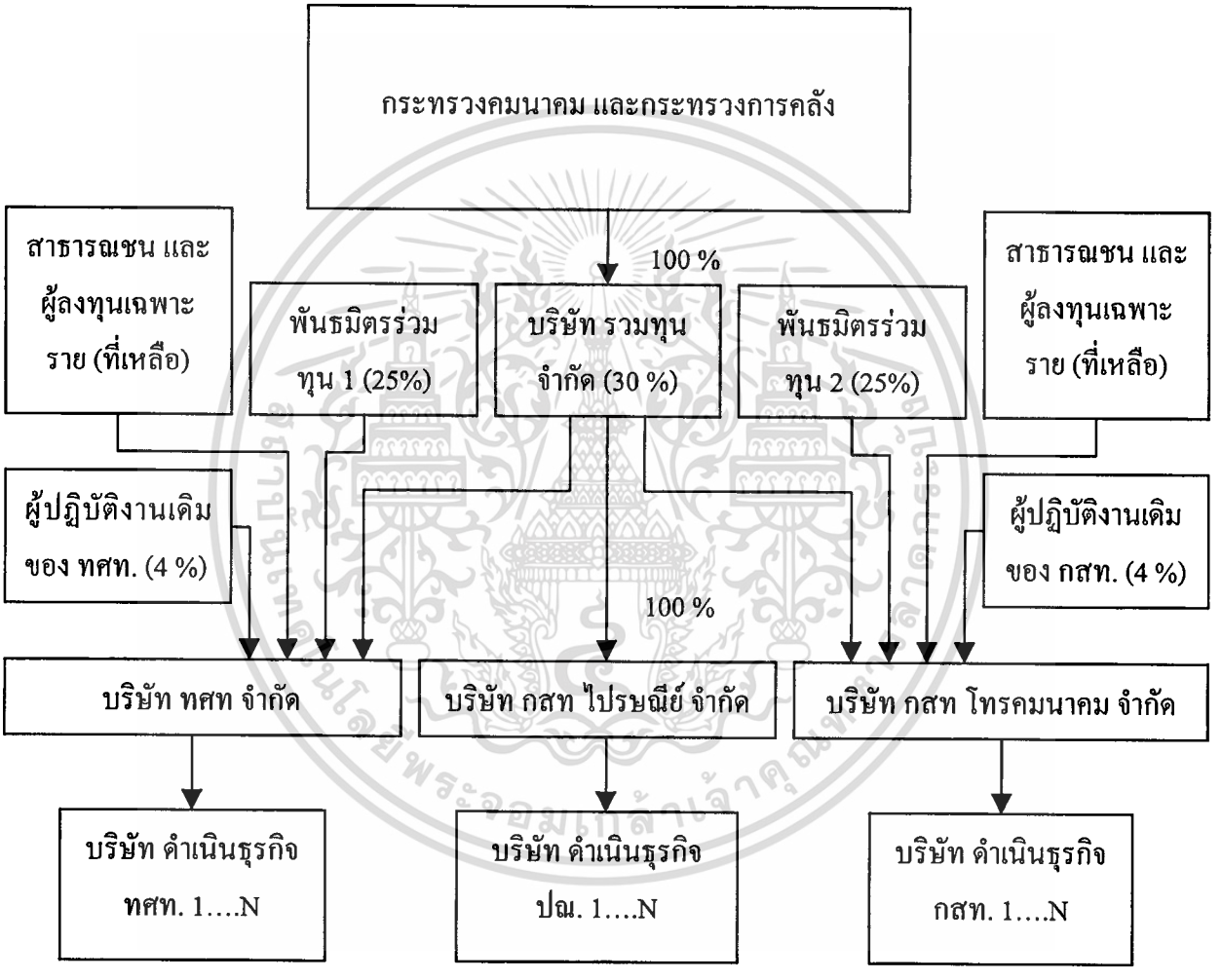

ภาพที่ 4.4 การกระจายหุ้นแก่สาธารณชน และการจัดตั้งบริษัทในเครือเพื่อดำเนินธุรกิจ

- สิทธิประโยชน์ของพนักงาน แผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม ได้กล่าวถึงสิทธิประโยชน์ของพนักงาน ไว้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การให้โอนผู้ปฏิบัติงานของ ทศท. ไปสังกัดบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ โดยให้ได้รับสิทธิประโยชน์ด้านค่าตอบแทน และสวัสดิการไม่น้อยกว่าที่ได้รับอยู่เดิม ทั้งนี้ให้นับอายุงานต่อเนื่อง
2. การให้พนักงานที่โอนไปดังกล่าวได้รับเงินจำนวนหนึ่ง และหุ้นที่ได้รับการจัดสรรอีกจำนวนหนึ่ง
3. การปรับปรุงเงินเดือน ให้ใกล้เคียงกับบริษัทเอกชนทั่วไป หลังจากแปรสภาพแล้ว ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังเห็นชอบ
4. การให้มีการพัฒนาบุคลากรของ ทศท. เดิมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีขีดความสามารถเป็นผู้ปฏิบัติงานที่ดีต่อไป
5. ทั้งนี้ทั้งในระยะก่อน และหลังแปรสภาพ จะไม่ให้บุคคลใดที่โอนมาจาก ทศท. ต้องออกจากงาน ยกเว้นมีความผิดตามระเบียบข้อบังคับของ ทศท. หรือบริษัทใหม่

2. สาระสำคัญของนโยบายเปิดเสรีธุรกิจโทรคมนาคม บริษัทผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมจะต้องมีใบอนุญาตประกอบธุรกิจ (License) และให้แข่งขันโดยเสรีอย่างเท่าเทียมกัน ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมมี 3 ประเภท ดังนี้

- ผู้ให้บริการโทรคมนาคม (Service Provider) อย่างเดียว
- ผู้ให้บริการโครงข่ายโทรคมนาคม (Network Provider) อย่างเดียว
- ผู้ให้บริการโทรคมนาคม และบริการโครงข่ายโทรคมนาคม (Service and Network Provider) ทั้ง 2 ประเภท

3. สาระสำคัญของนโยบายแยกบทบาทขององค์กรกำกับดูแล และองค์กรให้บริการโทรคมนาคม

- ทศท. เปลี่ยนสถานะเป็นผู้ประกอบการที่ไม่มีอำนาจผูกขาด โดยจะแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัด และบริษัท มหาชน จำกัด ตามลำดับ รับผิดชอบการให้บริการที่มีปริมาณเพียงพอ มีคุณภาพสูงด้วยราคาเป็นธรรม

- จัดตั้งองค์กรกำกับดูแล เพื่อทำหน้าที่

- กำกับดูแลผู้ประกอบธุรกิจโทรคมนาคม
- อนุญาตและออกใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจ
- กำหนดเงื่อนไขการเปิดแข่งขันเสรีให้สอดคล้องกับตารางพันธะ ซึ่งรัฐบาลไทยได้ยื่นเสนอไว้ ในการเจรจาการค้าบริการโทรคมนาคมพื้นฐานกับองค์การการค้าโลกเมื่อเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540
- กำหนดโครงสร้างอัตราค่าบริการโทรคมนาคมทุกประเภทบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

- กำหนดอัตราค่าบริการเชื่อมต่อโครงข่าย
- ดูแลมิให้เกิดผูกขาดโดยบริษัทใดบริษัทหนึ่ง
- กำหนดกฎเกณฑ์ กติกา ระเบียบ ข้อบังคับในการแข่งขัน
- กำกับดูแลให้การบริการกระจายทั่วถึงในชนบท
- ดูแลควบคุมคุณภาพของบริการ ทุนของบริการ
- การคุ้มครองผู้ใช้บริการให้ได้รับความเป็นธรรม

4. สาระสำคัญของนโยบายกำหนดโครงสร้างอัตราค่าบริการ ให้องค์กรกำกับดูแลเป็นผู้กำหนด โครงสร้างอัตราค่าบริการให้เกิดความเป็นธรรมทั้งผู้ประกอบการ และผู้ใช้บริการรวมถึงส่วนตอบแทนให้รัฐตามกฎหมาย

- การกำหนดโครงสร้างอัตราค่าบริการทุกประเภท ให้ใช้หลักคิดราคาบนพื้นฐานทุนของบริการแต่ละประเภท ปรับด้วยดัชนีอื่นใดที่เห็นสมควร (Cost Plus) กำหนดเป็นเพดานสูงสุด แต่ให้ผู้ประกอบการปรับลดลงได้เพื่อการแข่งขัน โครงสร้างอัตราค่าบริการนี้ จะมีการทบทวนเป็นระยะ ตามสภาวการณ์เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมไทย
- กำหนดการแบ่งผลตอบแทน จากอัตราค่าบริการการใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของผู้ประกอบการหลายราย ที่เชื่อมต่อเป็นระบบเดียวกัน

5. สาระสำคัญของนโยบายเพิ่มบทบาทภาคเอกชน

- การชี้แจง และชักชวนประชาชนให้เห็นประโยชน์ร่วมกัน ในการลงทุนในกิจการของ ทศท.
- รัฐบาลยกเลิกการผูกขาดที่ให้ไว้กับองค์กรของรัฐที่ประกอบธุรกิจโทรคมนาคม
- การส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาแข่งขันในการให้บริการโทรคมนาคมทุกประเภท
- การเต็มใจ และร่วมมือในการแปรสัญญาร่วมการงานระหว่าง ทศท.

6. สาระสำคัญของนโยบายคุ้มครองผู้บริโภค

- การคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับความเป็นธรรมทั้งด้านความเพียงพอ ความทั่วถึง คุณภาพของบริการ อัตราค่าบริการ และอาจรวมถึงการให้นำบริการเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ด้วย
- การคุ้มครองผู้บริโภคให้สามารถร้องทุกข์ได้โดยสะดวก และได้รับการวินิจฉัยโดยเร็ว
- การส่งเสริมให้จัดตั้งสมาคมผู้บริโภคที่ถูกต้องตามกฎหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. สาระสำคัญของนโยบายการค้นคว้า วิจัย และพัฒนาอุตสาหกรรมโทรคมนาคม เพื่อให้ประเทศไทยสามารถมีอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์โทรคมนาคม อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ และคอมพิวเตอร์ หรือผลิตชิ้นส่วนของอุปกรณ์ ดังกล่าว ด้วยเทคโนโลยีของไทยตามมาตรฐานสากล เพราะคาดว่าภายใน 25 ปี ข้างหน้า ประเทศไทย จะมีเลขหมายประมาณ 27 – 44 ล้านเลขหมาย

- ให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านโทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งในด้านอุปกรณ์ Hardware และ Software จากต่างประเทศให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจไทยในลักษณะเงื่อนไขการร่วมลงทุน
- การพัฒนาบุคลากร ให้มีความสามารถรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่คัดเลือกว่าเหมาะสมจากประเทศที่พัฒนาแล้ว
- จัดตั้งศูนย์วิจัยค้นคว้าโทรคมนาคมแห่งชาติ เพื่อเป็นแหล่งกลางการวิจัย และพัฒนา

8. สาระสำคัญของนโยบายการพัฒนาบุคลากรด้านโทรคมนาคม

- ส่งเสริมการผลิตบุคลากรในสาขาโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ ส่งเสริมให้บุคลากรโทรคมนาคมให้มีโอกาสอบรมเพิ่มเติม เรียนรู้เทคโนโลยีที่ทันสมัย
- การจัดตั้งกองทุนพัฒนาบุคลากรด้านโทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศของชาติ

9. สาระสำคัญของนโยบายรองรับเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และ Multimedia เพื่อให้ประเทศไทยมีโครงข่ายสารสนเทศ (Information Superhighway) และสามารถเชื่อมต่อเข้ากับโครงข่ายสารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ ในโลกเข้าเป็นโครงข่ายสารสนเทศทั่วโลก (Global Information Infrastructure)

- แผนการจัดสร้างโครงข่ายโทรคมนาคมหลักของประเทศ ต้องสามารถรองรับการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และคอมพิวเตอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรเปิดให้บริการได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นไป
- ต้องพัฒนากฎหมาย ระเบียบ กฎเกณฑ์ และข้อบังคับ ขึ้นใช้รองรับการให้บริการสารสนเทศระบบโลกาภิวัตน์ (Global Information Superhighway)

10. สาระสำคัญของนโยบายการพัฒนาให้ประเทศไทย เป็นศูนย์กลางด้านโทรคมนาคมในภูมิภาค กิจการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศ และคอมพิวเตอร์ ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนายุคใหม่ของโลก ประเทศไทยได้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ให้บริการไม่แพ้ประเทศใด เว้นแต่ปริมาณที่ยังขาดแคลนอีกมาก และคุณภาพของบริการที่จะต้องปรับปรุงต่อเนื่อง ฉะนั้น การที่จะทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านโทรคมนาคมในภูมิภาค และสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาระสำคัญคือ ธุรกิจโทรคมนาคมของไทยนับแต่นี้ไปจะต้องมีการพัฒนาครบวงจร การเปิดเสรีในธุรกิจโทรคมนาคม การแปรสภาพ ทศท. กสท. ตลอดทั้งการกำหนดบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรด้านโทรคมนาคมให้ชัดเจน การพัฒนาอุตสาหกรรมโทรคมนาคมในประเทศไทย การส่งเสริมการวิจัย และพัฒนา ตลอดจนการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในสาขาโทรคมนาคม ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญ ในการที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาประเทศไทย ให้เป็นศูนย์กลางด้านโทรคมนาคมในภูมิภาค และช่วยให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้

11. สาระสำคัญของนโยบายแยกกิจการไปรษณีย์ ออกจากกิจการโทรคมนาคม ของการสื่อสารแห่งประเทศไทย กิจการไปรษณีย์ซึ่งเป็นภารกิจส่วนหนึ่งของ กสท. และประสบกับการขาดทุนเนื่องจากอัตราค่าบริการต่ำกว่าทุน โดยมีความประสงค์ให้เป็นสวัสดิการแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย จึงจำเป็นต้องพัฒนาให้สามารถปรับการบริหารงานเป็นธุรกิจแบบเอกชนได้ เพื่อให้มีขีดความสามารถที่จะกลายเป็นธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ สามารถเลี้ยงตัวเองได้ และแยกจากกิจการโทรคมนาคมได้ในเวลาอันควร ในการนี้ จึงใช้หลักการที่จะให้กิจการไปรษณีย์แยกจากโทรคมนาคมในรูปโครงสร้างที่ชัดเจน แต่ยังสังกัดรวมกลุ่มอยู่ภายใต้บริษัทรวมทุนเดียวกัน ซึ่งประกอบด้วย บริษัท ทศท. จำกัด บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด บริษัท กสท. ไปรษณีย์ จำกัด อันจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานในกิจการไปรษณีย์ในช่วงที่ยังอยู่ในภาวะขาดทุนยังมีสิทธิได้รับผลประโยชน์ในฐานะผู้ปฏิบัติงานของกลุ่มบริษัทรวมทุนเดียวกัน

- ให้แยกกิจการไปรษณีย์ของการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ออกจากกิจการโทรคมนาคม โดยจัดตั้งเป็นบริษัท กสท.ไปรษณีย์ จำกัด อยู่ในเครือบริษัทร่วมทุนประกอบกิจการไปรษณีย์ได้ตามที่ กสท. ดำเนินอยู่ในปัจจุบัน มีอำนาจพิจารณากำหนดอัตราค่าบริการไปรษณีย์พื้นฐาน ภายในกรอบอัตราค่าบริการ ที่กรมไปรษณีย์โทรเลขกำหนด ในส่วนการกำหนดอัตราค่าบริการอื่น ๆ ให้บริษัท กสท. ไปรษณีย์ จำกัด มีอำนาจ และสิทธิตามที่ กสท. ได้รับในปัจจุบัน
- การดำเนินการแปรสภาพ บริษัท กสท. ไปรษณีย์ จำกัด ให้เป็นธุรกิจแบบเอกชนที่มีประสิทธิภาพ

12. สาระสำคัญของนโยบายการพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับกิจการโทรคมนาคม และเทคโนโลยี

- รัฐบาลจะต้องปรับปรุงกฎหมายเดิมให้ทันสมัย เช่น พระราชบัญญัติโทรเลขโทรศัพท์ พ.ศ. 2477 พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 พระราชบัญญัติ ทศท. พ.ศ. 2497 ให้ทันการเปิดเสรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การพัฒนากฎหมายใหม่ที่จำเป็น เพื่อให้สังคมสามารถใช้ประโยชน์เทคโนโลยีใหม่ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ เช่น พระราชบัญญัติกิจการโทรคมนาคมสาธารณชน พระราชบัญญัติกิจการธุรกิจสารสนเทศ เป็นต้น

4.2 ประเทศญี่ปุ่น

ในเดือน มีนาคม พ.ศ. 2524 รัฐบาลญี่ปุ่นได้จัดตั้งคณะกรรมการที่เรียกว่า Provisional Commission on Administrative Reform: PCAR โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อทำงานเป็นคณะที่ปรึกษาแก่นายกรัฐมนตรีเพื่อแก้ปัญหาการขาดดุล โดยมี นาย Toshio Doko เป็นประธาน ทั้งนี้ นาย Toshio Doko มาจากภาคเอกชนโดยได้ชื่อว่าเป็นผู้บริหารที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ และประสบความสำเร็จในการปรับปรุงอุตสาหกรรม คณะทำงานชุดนี้ได้พิจารณาการแปรรูป NTT โดยร่วมกันพิจารณากับหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ เช่น พรรค Liberal Democratic Party: LDP กระทรวงไปรษณีย์ และโทรคมนาคม (The Ministry of Posts and Telecommunication: MPT) กลุ่มผู้นำอุตสาหกรรมญี่ปุ่น รวมทั้งกลุ่มผู้มีอิทธิพลต่อภาคธุรกิจญี่ปุ่นอีกด้วย

เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2528 ญี่ปุ่นได้ประกาศใช้กฎหมายใหม่ 2 ฉบับ คือ Telecommunications Business Law เพื่อให้มีการแข่งขันในการให้บริการโทรคมนาคมและ Nippon Telegraph and Telephone Corporation Law เพื่อแปรรูปบริษัท NTT เดิมให้เป็นบริษัทร่วมทุน และนำเข้าตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งกฎหมายธุรกิจโทรคมนาคมได้กำหนดโครงสร้างธุรกิจโทรคมนาคมภายในประเทศ โดยแบ่งประเภทผู้ให้บริการ (Carriers) เป็น 2 ประเภท คือ

1. Type I Carriers ได้แก่ ผู้ให้บริการที่เป็นเจ้าของอุปกรณ์ และตัวกลางในการรับส่งสัญญาณ เช่น สายโทรศัพท์ และเสาโทรศัพท์ เป็นต้น

2. Type II Carriers ได้แก่ ผู้ให้บริการที่เช่าวงจรมาจาก Type I Carriers ซึ่งสามารถให้บริการเสริม และให้เช่าต่อวงจรได้ในประเภทนี้ยังแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ ผู้ให้บริการแบบพิเศษ (Special Type II Carriers) ซึ่งเช่าวงจรผู้ให้บริการประเภทที่หนึ่งจำนวนมากกว่า 500 วงจร เพื่อนำมาให้บริการสื่อสารข้อมูล เป็นต้น และผู้ให้บริการแบบทั่วไป (General Type II Carriers) ซึ่งเช่าวงจรในจำนวนน้อยกว่า 500 วงจร

รัฐบาลญี่ปุ่นได้สร้างความมั่นใจกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยรัฐบาลยังคงมีส่วนความเป็นเจ้าของ และกำหนดนโยบาย และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ภายใต้ NTT ตลอดจนให้คงไว้ ซึ่งสภาพเดิมของเครือข่าย NTT โดยไม่มีการแบ่งแยกตามกฎหมาย NTT ยังได้กำหนดให้รัฐบาลต้องถือหุ้นใน NTT อย่างน้อยหนึ่งในสาม และยังห้ามไม่ให้ผู้ลงทุนต่างชาติถือหุ้นใน NTT ด้วย ภายใต้กฎหมาย NTT Corporation Law ในความดูแลของกระทรวงไปรษณีย์ และคมนาคม (The Ministry of Posts and

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Telecommunication: MPT) โดยเริ่มแรก NTT มีเงินทุนเป็นล้าน 6 พันล้าน USD (780 ล้านเยน) มีมูลค่า 15.6 ล้านหุ้น โดยภายใต้กฎหมาย Corporation Law กำหนดให้รัฐบาลถือครองหุ้น 1 ใน 3 ของมูลค่าหุ้นทั้งหมด สำหรับหุ้นในส่วนของ 2 ใน 3 ที่เหลือให้นำออกขายต่อสาธารณชน ซึ่งคิดเป็น 10.4 ล้านหุ้น

กระทรวงการคลังเห็นว่า NTT ควรจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ด้วยทุนจดทะเบียนที่มีมูลค่าสูง ด้าน NTT มีความเห็นว่า ควรจดทะเบียนด้วยมูลค่าที่ไม่สูงมากนัก เพราะมีมาตรฐานกำหนดให้ต้องจ่ายเงินปันผล 10 เปอร์เซ็นต์ของทุนจดทะเบียนทุกปี ในที่สุด จึงตกลงกันที่ 780,000 ล้านเยน ซึ่งไม่ได้ใช้กฎเกณฑ์พิเศษใด ๆ เพียงแต่เทียบเคียงกับบริษัทอื่น ๆ ในประเทศ มูลค่าหุ้นเบื้องต้น (Book Value) ประมาณ 230,000 เยน/หุ้น แต่ราคาตลาด 1,150,000 เยน/หุ้น และเคยขึ้นสูงถึง 3 ล้านเยน/หุ้น ปัจจุบันราคาประมาณ 7 - 8 แสนเยน/หุ้น โดยมีเงื่อนไขในการจัดจำหน่ายหุ้นให้เป็นไปตามหลัก 4 ประการต่อไปนี้

1. ราคาหุ้นเป็นราคาที่ยุติธรรม
2. ใช้วิธีการขายหุ้นที่ถูกต้อง และเหมาะสม
3. การขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ และตลาดการเงิน
4. ดำเนินการขายหุ้นอย่างรวดเร็ว

วิธีการที่จะนำไปใช้กับการขายหุ้น NTT เป็นการผสมผสาน 2 วิธีดังนี้ "Bidding and Public Offering" โดยสัดส่วนของหุ้นที่ถูกประเมินคิดเป็น 10 % ของหุ้นทั้งหมด และราคาที่ประมูลจะถูกนำไปใช้ตีมูลค่าหุ้นในส่วนที่เหลือสำหรับ Public Offering มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้นักลงทุนรายย่อยมีโอกาสได้เป็นเจ้าของหุ้น NTT อย่างน้อยที่สุด 1 หุ้น

พนักงานของ NTT ไม่ได้รับสิทธิพิเศษในการซื้อหุ้นราคาพิเศษ แต่ต้องซื้อในราคาตลาดเหมือนประชาชนทั่วไป โดยจะสามารถทยอยจ่ายจากการหักจากเงินเดือน และ NTT จะสนับสนุนเงินอีก 3 เปอร์เซ็นต์ ของราคาหุ้นที่ซื้อทั้งหมด จนกว่าพนักงานจะทยอยจ่ายค่าหุ้นจนหมด ทั้งนี้พนักงานระดับสูงบางระดับ หากจะซื้อหุ้นต้องรายงานให้ฝ่ายบริหาร ทราบก่อน และห้ามซื้อขายหุ้นในระยะสั้น เพื่อป้องกันการซื้อขายหุ้นเนื่องจากเป็นผู้ที่ทราบข้อมูลภายใน

คณะกรรมการบริหารจะประกอบด้วยกรรมการประมาณ 25 - 26 คน ในจำนวนนี้จะไม่มีข้าราชการ จากกระทรวงอื่น ๆ เข้าร่วมเลย มีแต่เพียงข้าราชการจากกระทรวงคมนาคมที่เกษียณอายุไปแล้วร่วมอยู่ในคณะกรรมการบริหาร 2 - 3 คน ซึ่งไม่มีอำนาจหลักในการสั่งการใด ๆ นอกจากนั้นกระทรวงคมนาคมยังกำหนดว่า ทุก 5 ปี จะมีการทบทวนการพิจารณาผลประกอบการของบริษัท NTT ทั้งหมด ว่าเป็นไปด้วยดี หรือไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในปีเดียวกันกับที่มีการแปรสภาพ NTT ประเทศญี่ปุ่นได้เปิดเสรีโทรคมนาคม อนุญาตให้ผู้ประกอบการเอกชน เข้ามาแข่งขันอย่างเสรีทั้งในธุรกิจโทรคมนาคมภายในประเทศ และระหว่างประเทศ

4.3 ประเทศอังกฤษ

ในปี พ.ศ. 2524 เป็นเวลา 1 ปี หลังจากได้มีการออก Telecommunication Act ที่กำหนดให้มีการแยก BT ออกจาก Post Office พร้อมทั้งจัดทำโครงร่างของการกำกับดูแล รวมถึงการเพิ่มขึ้นของบริการเสริม ผู้ใช้บริการเองก็มีทางเลือกมากขึ้น ทั้งบริการหลัก และบริการเสริม รวมทั้งก่อให้เกิดบริการที่ใช้เทคโนโลยีทันสมัย เช่น ไมโครเวฟ เคเบิลใยแก้วนำแสง เครือข่ายดิจิตอล เป็นต้น

การดำเนินการในช่วงแรก คือ ปรับปรุง หรือแก้ไขกฎหมายให้เหมาะสมกับแนวนโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เช่น การแก้ไขกฎหมายเพื่อลดหย่อนมาตรการในการดำเนินธุรกิจบางประเภทเพื่อเปิดโอกาสให้เอกชนรายอื่น ๆ สามารถดำเนินกิจการได้ หรือการแปรเปลี่ยนสภาพรัฐวิสาหกิจเป็นไปตามกฎหมาย หุ้นส่วน บริษัท ซึ่งกลยุทธ์การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โดยนายกรัฐมนตรีแธทเชอร์ได้ใช้รูปแบบต่าง ๆ หลายรูปแบบ ดังนี้

- การขายทรัพย์สิน หรือขายกิจการของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่จะทำการแปรรูป ได้แก่ การขายทรัพย์สินกิจการที่ขาดทุน หรือผูกขาดเพื่อให้เอกชนดำเนินการ เช่น การขายทรัพย์สินของ British Gas Corporation อุตสาหกรรมผลิตแก๊สเป็นกิจการผูกขาดที่ให้ผลกำไรแก่รัฐเป็นจำนวนสูง ขายกิจการ Gas showroom จำนวน 900 แห่ง ให้ภาคเอกชน เพื่อลดการผูกขาดในกิจการแก๊สลง และเชื่อว่าการบริหารงานได้มีประสิทธิภาพกว่า และมีกำไรมากกว่า กิจการรถไฟของรัฐบาล (British Rail) ขายโรงแรมจำนวน 3 แห่งออกไป เนื่องจากขาดทุนในการดำเนินงาน และขายกิจการในเครือบางกิจการของ British Airways เพื่อให้ได้เงินทุนมาดำเนินงาน และมุ่งความสนใจในการบริหารงานมาสู่ธุรกิจ เป็นต้น
- การนำหุ้นออกขายสู่สาธารณชน (Public Floatation) ในกิจการต่าง ๆ ได้แก่ กิจการ British Aerospace ได้เปลี่ยนฐานะเป็นบริษัทจำกัด โดยมีรัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นตามกฎหมาย The Civil Aviation Act ในปี พ.ศ. 2523 ต่อมาในปี พ.ศ. 2524 กระทรวงอุตสาหกรรมนำหุ้นออกขายจำนวน 50 % ให้แก่ เอกชนที่เป็นสถาบัน และพนักงานบริษัท และในปี พ.ศ. 2528 ได้นำหุ้นที่เหลือที่กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงอุตสาหกรรมถืออยู่ออกขายสู่สาธารณชน และการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในกิจการของ British Telecom ในปี พ.ศ. 2525 โดยจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2527 แล้วนำหุ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

50.2% ซึ่งกระทรวงพาณิชย์ และอุตสาหกรรมถืออยู่ออกขายคิดเป็นมูลค่าสูงถึง 3,916 ล้านปอนด์ ออกจำหน่ายสู่ประชาชนทั่วไป เมื่อเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2527 มีการประมวลการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโดยวิธีการนำหุ้นออกขายสู่สาธารณชน

เพื่อการแปรรูปบริษัท BT มีการจำหน่ายหุ้นให้กับสถาบันต่าง ๆ บุคคลทั่วไป ตลอดจนพนักงานของ BT เอง ซึ่งในการจำหน่ายหุ้นครั้งนี้รัฐได้มีการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ทั้งทางโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์เป็นอย่างมาก เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจ และจองซื้อหุ้นโดยได้ทำการขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์จำนวนหุ้นประมาณ 50.2 % ของหุ้นทั้งหมดที่ BT มี และจำหน่ายเพียงครั้งเดียว โดยสรุปสัดส่วนผู้ลงทุนได้ดังต่อไปนี้

- UK Institution 47 %
- Employee 39 %
- ผู้ลงทุนต่างชาติ 14 %

การจำหน่ายหุ้นในครั้งนี้ประสบผลสำเร็จในแง่ของการจำหน่าย ซึ่งสามารถจำหน่ายได้หมด และลักษณะการขายแบบทั่วไปทำให้ราคาหุ้นที่เสนอขายต่ำกว่าที่ควร เมื่อเปรียบเทียบกับการขายในลักษณะของ Tender Offer หรือการขายให้ Strategic Partner ที่สนใจเป็นผู้ร่วมบริหารใน BT และลักษณะการถือครองหุ้นค่อนข้างกระจัดกระจายมีประชาชนทั่วไปมากกว่า 1 ล้านคน ถือหุ้นจำนวนน้อยกว่า 400 หุ้น ทำให้การจำหน่ายหุ้นไม่ได้ราคาเท่าที่ควร รัฐต้องสูญเสียรายได้จากราคาหุ้นที่ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น และการกระจายของผู้ถือหุ้นทำให้ขาดผู้ร่วมลงทุนที่สนใจจะบริหาร BT อย่างจริงจัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การวิเคราะห์ผลกระทบจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาโทรคมนาคม

5.1 ประเทศญี่ปุ่น

5.1.1 การแปรรูปทำให้ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กร NTT

เนื่องจากในอดีต NTT อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของภาครัฐ ทำให้ถูกควบคุมด้านงบประมาณต่าง ๆ โดยสภาจะเป็นผู้พิจารณาอนุมัติเงินงบประมาณ ซึ่งมีผลทำให้การวางแผนใช้จ่ายงบประมาณไม่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะค่าใช้จ่ายด้านบุคคลากรไม่มีการจัดสรรการจ้างงานให้ถูกต้องเหมาะสม ภายหลังจากการแปรรูปมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมแก่พนักงานภายใต้แผนงานธุรกิจที่เหมาะสม ส่งผลสืบเนื่องให้การบริหารงาน และผลผลิตมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการการเลื่อนขั้นได้ถูกนำมาใช้ตรวจซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักร การบริการด้านข่าวสาร เหล่านี้ล้วนส่งผลในทางบวกให้การบริหารงานสำเร็จลุล่วงดีขึ้น ในปี พ.ศ. 2528 ทำให้สามารถลดจำนวนพนักงานได้ถึง 6,000 - 10,000 คน [1] ซึ่งเป็นการลดต้นทุน และเพิ่มผลผลิต โดยพบว่าจำนวนคู่สายต่อพนักงาน 1 คน และยอดขายต่อพนักงาน 1 คน เพิ่มมากขึ้นจากการทำงานของพนักงานที่มีประสิทธิภาพ นั่นเอง

5.1.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการด้านผลตอบแทนของ NTT

เนื่องจาก NTT อยู่ภายใต้กฎหมาย Public Corporation การดำเนินนโยบายการจ้างงานจึงถูกจำกัดโดยภาครัฐโดยยึดหลักมาตรฐานตามกฎหมายฉบับนี้ และอิงกับ 5 รัฐวิสาหกิจของรัฐ ทำให้การบริหารการจ้างงานไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง อาทิเช่น การตรึงการจ้างงาน ค่าจ้างที่ไม่เหมาะสม ต่อมาเมื่อมีการแปรรูปการจ้างงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม ดังจะเห็นได้จากมีปริมาณแรงงานที่ลดลงเพื่อให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสมจะพบว่าสามารถลดจำนวนพนักงานได้เฉลี่ย 56,000 คน โดยลดลง 8,000 คนต่อปี นอกจากนี้ อัตราค่าจ้างแรงงานของพนักงานได้สอดคล้องกับประสิทธิภาพการทำงานมากยิ่งขึ้นเช่นกัน โดยมีการเพิ่มอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจากเดิม 61.50 USD (8,000 เยน) ในช่วงปี พ.ศ. 2526 ถึง 2527 [1] เพิ่มขึ้น 92.70 USD (12,050 เยน) ในปี พ.ศ. 2528 [1] และใน 5 ปีต่อมาเพิ่มเป็น 89.20 109.20 109.20 130.80 และ 130.80 USD หรือ 11,600 14,200 14,200 17,000 17,000 เยน [1] ตามลำดับ ผลจากการแปรรูปทำให้การบริหารค่าจ้างเป็นไปอย่างอิสระ

5.1.3 การขยายขอบเขตการให้บริการ

ภายใต้ NTT เป้าหมายการลงทุนจะมุ่งเน้นเฉพาะธุรกิจโทรคมนาคม และธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง ต่อมาเมื่อมีการแปรรูป NTT ได้ขยายการลงทุนในธุรกิจด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมจากด้านการสื่อสารดังนี้

- จัดให้มีการลงทุนเพื่อให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยี NTT
- การจัดสรรพื้นที่บริหาร และธุรกิจอื่นที่สนับสนุนกิจการ NTT เช่น การเช่าซื้อ การขายบัตรโทรศัพท์ เป็นต้น
- เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมจากการให้บริการของพนักงาน NTT และจากตัวผลิตภัณฑ์ของ NTT
- การให้บริการในรูปแบบอื่น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน
- Access Information Network เพื่อให้บริการด้านวีดีโอเท็กซ์ และการสื่อสารโดย PC

ผลจากการขยายการลงทุนให้บริการที่เพิ่มทำให้ NTT ลงทุนในบริษัทอื่นเพิ่มขึ้นจาก 15 บริษัท มาเป็น 148 บริษัท ในปี พ.ศ. 2534 และได้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานสู่บริษัทต่าง ๆ โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 13,600 คน [1]

5.1.4 ผลกระทบต่อผู้บริโภค

การกำหนดค่าบริการโทรคมนาคมของ NTT จะอยู่ภายใต้การดูแลของ กระทรวงไปรษณีย์และโทรคมนาคม (The Ministry of Posts and Telecommunication: MPT) ทำให้อัตราค่าบริการอยู่ในระดับต่ำมากเนื่องจากผลทางการเมือง และการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีบริการพื้นฐานใช้ แต่จากเป้าหมายที่ NTT ต้องการให้มีบริการแบบ Universal Service ทำให้มีค่าใช้จ่ายสูง NTT จึงได้มีการทำ Cross-Subsidize ระหว่างกิจการโทรคมนาคมในพื้นที่ (Local Calls) กับกิจกรรมโทรคมนาคมทางไกล (Long-Distance Calls) โดยจะพบว่าอัตราค่าบริการโทรศัพท์ในพื้นที่จะถูกลง แต่อัตราค่าบริการโทรศัพท์ทางไกลกลับแพงมาก ในปี พ.ศ. 2528 โดยประมาณ 15 % [1] ซึ่งทำให้ผู้ใช้บริการไม่ได้รับความเป็นธรรม

5.1.5 ผลกระทบต่อภาครัฐ

ในอดีต NTT ได้รับการยกเว้นภาษีนิติบุคคล และภาษีธุรกิจท้องถิ่น เนื่องจากเป็นกิจการของรัฐ ทำให้รัฐมิได้รับรายได้จากภาษีเหล่านี้ ต่อมาภายหลังในปี พ.ศ. 2528 ที่มีการแปรรูปเป็น NTT รัฐบาลได้เรียกเก็บภาษีดังกล่าวทำให้รัฐบาลมีรายได้ในส่วนนี้เพิ่มขึ้น โดยรายได้จากการแปรรูป และรายได้ภาษีช่วยลดหนี้ของภาครัฐได้จำนวน 10.20 ล้านล้านเยน [1] ทำให้รัฐบาลขาดดุลน้อยลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.6 การเพิ่มการแข่งขันในธุรกิจโทรคมนาคม

การเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่งจากการแปรรูป คือ การเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันในธุรกิจโทรคมนาคมมากยิ่งขึ้น กฎหมายธุรกิจ (Business Law) ได้แบ่งผู้ให้บริการโทรศัพท์ออกเป็น 2 ชนิดดังนี้

Type 1 Carriers จัดระบบโทรคมนาคม โดยมีการติดตั้งคู่สาย และการให้บริการโทรศัพท์

Type 2 Carriers จัดให้บริการโทรคมนาคม แต่การที่ไม่มีคู่สายเป็นของตนเองต้องขอเช่าจากผู้ประกอบการใน Type 1

- General Type 1 Carrier จัดให้บริการโทรคมนาคมในลักษณะไม่จำกัดรวมถึงการเชื่อมโยงเครือข่าย ซึ่งเช่าวงจรผู้ให้บริการประเภทที่หนึ่งจำนวนมากกว่า 500 วงจร เพื่อนำมาให้บริการสื่อสารข้อมูล
- Special Type 2 Carriers จัดให้บริการโทรคมนาคมระหว่างประเทศ ซึ่งเช่าวงจรในจำนวนน้อยกว่า 500 วงจร

ในปี พ.ศ. 2528 ภายใต้การเปิดเสรีทางธุรกิจโทรคมนาคม พบว่ามีเอกชนสนใจเข้ามาดำเนินธุรกิจโทรคมนาคมมากมาย โดยมีสนใจเข้าร่วมในประเภท Type 2 มากกว่า Type 1 เนื่องจากการจะเข้าตลาดใน Type 1 ต้องได้รับความเห็นชอบจาก กระทรวงไปรษณีย์ และโทรคมนาคม (The Ministry of Posts and Telecommunication: MPT) แต่ทั้งนี้การขอเข้าตลาด Type 2 สามารถทำได้ง่ายกว่าแม้ว่าจะต้องขอรับใบอนุญาต เช่นเดียวกัน กับชนิดแรกโดยจะพบว่ามีบริษัทเอกชนเข้าสู่ตลาดโทรคมนาคมในช่วงปี พ.ศ. 2528 - 2534 จำนวน 995 ราย โดยแบ่งเป็น Type 1 Carriers จำนวน 66 ราย [1] และ Type 2 Carriers จำนวน 929 ราย [1] แม้ว่า NTT จะได้ถูกแปรรูปแล้วแต่ NTT ยังคงมีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดให้บริการ Universal Service ภายใต้กฎหมาย NTT Corporation Law ประกอบกับไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง NTT ภายหลังการแปรรูปแต่อย่างใด ทำให้ NTT ยังคงต้องทำ Cross-Subsidy ระหว่างโทรศัพท์ท้องถิ่น และโทรศัพท์ทางไกล เพื่อนำเงินกำไรจากโทรศัพท์ทางไกลมาอุดหนุนโทรศัพท์ท้องถิ่นที่ขาดทุน

ดังนั้น มีบริษัท NTT และ KDD ยังคงเป็นโครงข่ายหลักที่ให้บริการโทรคมนาคมภายในประเทศ และระหว่างประเทศ โดย NTT มีรายได้ก่อนการแปรรูปในปี พ.ศ. 2528 เฉลี่ยร้อยละ 4 [1] และ เพิ่มขึ้นหลังการแปรรูปในปี พ.ศ. 2529 – 2532 เฉลี่ยร้อยละ 7 [1] โดยมีแนวโน้มที่จะขยายบริการหลักได้มากขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของบริการเสริม ผู้ใช้บริการเองก็มีทางเลือกมากขึ้น ทั้งบริการหลัก และบริการเสริมรวมทั้งก่อให้เกิดบริการที่ใช้เทคโนโลยีทันสมัย เช่น ไมโครเวฟ เคเบิลใยแก้วนำแสง เครือข่ายดิจิตอล เป็นต้น ภายหลังการเปลี่ยนแปลงมีบริษัทเอกชนหลายรายที่ได้รับอนุญาตให้บริการ นอกจากนี้ บริษัทเอกชนรายใหม่สามารถให้บริการวงจรเช่า/คู่สายเช่าในอัตราที่ต่ำกว่า NTT และ KDD ประมาณ 20 - 25 % [1]

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 ประเทศอังกฤษ

5.2.1 การแปรรูปทำให้ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กร BT

เนื่องจาก BT อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของภาครัฐ ทำให้ถูกควบคุมด้านงบประมาณต่าง ๆ โดยสภาจะเป็นผู้พิจารณาอนุมัติเงินงบประมาณ ซึ่งมีผลทำให้การวางแผนใช้จ่ายงบประมาณไม่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะค่าใช้จ่ายด้านบุคคลากรไม่มีการจัดสรรการจ้างงานให้ถูกต้องเหมาะสม ภายหลังจากการแปรรูปมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมแก่พนักงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการการเลื่อนขั้นและตำแหน่งได้ถูกนำมาใช้ตรวจสอบ เพื่อประเมินผลงานของพนักงานด้วย ในปี พ.ศ. 2527 ทำให้สามารถลดจำนวนพนักงานได้ถึง 4,500 คน [2] ซึ่งเป็นการลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพ

5.2.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการด้านผลตอบแทนของ BT

ภายหลังการแปรรูป บริษัท BT มีผลตอบแทนอยู่ในเกณฑ์ที่ดี และสูงกว่าผลตอบแทนเฉลี่ยของรัฐบาล ในขณะที่ในปี พ.ศ. 2526 ก่อนการแปรรูปอยู่ในระดับ 11 % [2] โดยภายหลังการแปรรูปมีผลตอบแทน 18.4 % [2] ในปี พ.ศ. 2527 – 2528 และ 19.2% [2] ในปี พ.ศ. 2528 – 2529 และ 21.1 % [2] ในปี พ.ศ. 2529 – 2530 นอกจากนี้ บริษัท BT ยังมีรายได้ และกำไรจากการให้บริการ

5.2.3 การขยายขอบเขตการให้บริการ

ผลของนโยบายจำกัดการเข้ามาในธุรกิจของผู้ประกอบการรายใหม่ ทำให้การแข่งขันถูกจำกัด ซึ่ง BT เป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีระบบเครือข่ายที่สมบูรณ์ และครองส่วนแบ่งตลาดจำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มลูกค้าที่เป็นธุรกิจรายใหญ่มีการลงทุนในอุปกรณ์ระบบเครือข่ายต่าง ๆ กว่า 200 ล้านปอนด์ และในปี พ.ศ. 2529 ได้เริ่มให้บริการโทรศัพท์ Local Call ในกรุงลอนดอน โดยมีจุดมุ่งหมายครองส่วนแบ่งตลาดในปี พ.ศ. 2533 ประมาณ 5 % [2] และมีการลดราคาค่าบริการโทรศัพท์เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับลูกค้า ทั้งนี้ เพราะการจำกัดการเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่ทำให้ตลาดไม่มีการแข่งขันอย่างเต็มที่ และภายหลังปี พ.ศ. 2533 แม้จะมีการให้ใบอนุญาตแก่ผู้ประกอบการรายใหม่ยังคงมีช่องว่างสำหรับการปรับตัวการลงทุน เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการให้บริการ และการแข่งขันระยะเวลาหนึ่ง การที่ BT มีระบบเครือข่ายที่สมบูรณ์ทำให้การให้บริการเป็นไปได้เต็มที่มากกว่ารายอื่น ๆ ที่เข้ามาแข่งขันด้วยกัน

5.2.4 ผลกระทบต่อผู้บริโภค

ก่อนการแปรรูปบริษัท BT มีอัตราค่าบริการค่าโทรศัพท์พื้นฐาน และค่าโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศสามารถควบคุมราคาได้จากรัฐบาล แต่ภายหลังการแปรรูปบริษัท BT มีอัตราค่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริการค่าโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศที่มีราคาสูงมาก โดยประมาณ 10 % [2] ทั้งนี้ เพื่ออุดหนุนค่าโทรศัพท์ และการบริการพื้นฐานในประเทศ ต่อมาในเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2525 ได้เสนอระบบการปรับปรุงราคาของ BT โดยการใช้อัตราค่าบริการในท้องถิ่น และค่าบริการทางไกลเป็นสำคัญ โดยไม่รวมโทรศัพท์ระหว่างประเทศ Private Circuit และ Apparatus และทำให้การจัดสรรอัตราค่าบริการมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.2.5 ผลกระทบต่อภาครัฐ

การใช้อำนาจเหนือตลาดของ BT การแปรรูปมีการก่อให้เกิดสิทธิพิเศษแก่ BT กล่าวคือ มีการแปรรูป BT ในลักษณะ Integrated National Unit โดยไม่มีการแยกธุรกิจออกจากกันอย่างเด็ดขาด ทั้งนี้ผู้บริหารของ BT และรัฐมีความเห็นพ้องว่าการขาย BT ทั้งองค์กรจะทำให้ได้กำไรมากกว่า และเป็นไปด้วยความรวดเร็วกว่าการแยกธุรกิจออกจากกันก่อน ดังนั้น ผลเสียที่เกิดขึ้นคือ ทำให้ BT ยังคงเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีระบบเครือข่าย Network Operation สมบูรณ์ที่สุดในอังกฤษกล่าวคือ BT ดำเนินธุรกิจทั้งในตลาดจำหน่ายอุปกรณ์โทรศัพท์ และการให้บริการเครือข่ายโดยเฉพาะโทรศัพท์พื้นฐาน และให้บริการอื่น ๆ โดยรายได้จากการแปรรูปในปี พ.ศ. 2527 จะมีรายได้ภาษีช่วยลดหนี้ของภาครัฐได้จำนวน 4.85 ล้านล้านปอนด์ [2] ทำให้รัฐบาลขาดทุนน้อยลง

5.2.6 การเพิ่มการแข่งขันในธุรกิจโทรคมนาคม

การอนุญาตให้ผู้ประกอบการรายใหม่เข้ามาแข่งขันโดยเฉพาะใน Public Network Operation นอกจากที่มีอยู่แล้ว 2 ราย คือ BT และ Mercury อย่างน้อยจนถึงในปี พ.ศ. 2533 โดยให้เหตุผลเพื่อปกป้อง Mercury ให้สามารถแข่งขันได้เมื่อเปิดโอกาสให้มีการแข่งขัน ซึ่งเหตุผลดังกล่าวไม่มีน้ำหนักเพียงพอโดยเฉพาะเรื่องของการปกป้อง Mercury ทั้งนี้ เพราะถึงแม้มีการจำกัดการเข้ามาของรายใหม่ Mercury ยังคงต้องแข่งขันกับ BT ซึ่งเมื่อเทียบความพร้อม และขนาดขององค์กร ขนาดของอำนาจในตลาดของ BT แล้ว Mercury ยังคงอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบ และก่อให้เกิดคำถามขึ้นถึงการปกป้องรายอื่นในกรณีที่เปิดให้มีการแข่งขันในตลาดแล้ว นอกจากนี้ในด้านอัตราค่าบริการแม้จะสะท้อนถึงต้นทุนที่แท้จริงมากขึ้น มีการ Rebalance ค่าโทรศัพท์ทางไกล อย่างไรก็ตาม การมีคู่แข่งน้อย หรือไม่มีคู่แข่งทำให้ BT สามารถเรียกเก็บอัตราค่าบริการอื่น เพื่อชดเชยรายได้ส่วนที่เสียไปได้ส่งผลให้ค่าบริการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับที่สูง ในขณะที่การให้บริการไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร

ดังนั้น บริษัท BT ยังคงรักษาผลกำไรจากการให้บริการ โดยมีรายได้ก่อนการแปรรูปในปี พ.ศ. 2526 เฉลี่ยร้อยละ 8 [2] และเพิ่มขึ้นหลังการแปรรูปในปี พ.ศ. 2526 – 2529 เฉลี่ยร้อยละ 10 [2]

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้ BT ยังเปลี่ยนนโยบายไปสู่เชิงธุรกิจ และปรับปรุงการคิดค่าบริการให้เหมาะสม เช่น บริษัท Mercury สามารถให้บริการวงจรเช่า/คู่สายเช่าในอัตราที่ต่ำกว่าของ BT ประมาณ 20 % [2]

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 สรุปการเปรียบเทียบของการวิเคราะห์ผลกระทบจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาโทรคมนาคม

หัวข้อ	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศอังกฤษ
1.ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กร	• ในปี พ.ศ. 2528 ทำให้สามารถลดจำนวนพนักงานได้ถึง 6,000 - 10,000 คน	• ในปี พ.ศ. 2527 ทำให้สามารถลดจำนวนพนักงานได้ถึง 4,500 คน
2.ประสิทธิภาพการจัดการด้านผลตอบแทน	• โดยมีการเพิ่มอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจากเดิม 61.50 USD (8,000 เยน) ในช่วงปี พ.ศ. 2526 ถึง 2527 เพิ่มขึ้น 92.70 USD (12,050 เยน) ในปี พ.ศ. 2528 และใน 5 ปี ต่อมาเพิ่มเป็น 89.20 109.20 109.20 130.80 และ 130.80 USD หรือ 11,600 14,200 14,200 17,000 17,000 เยน ตามลำดับ	• ในปี พ.ศ. 2526 ก่อนการแปรรูปอยู่ในระดับ 11 % โดยภายหลังการแปรรูปมีผลตอบแทน 18.4 % ในปี พ.ศ. 2527 – 2528 และ 19.2% ในปี พ.ศ. 2528 – 2529 และ 21.1 % ในปี พ.ศ. 2529 – 2530
3. การขยายขอบเขตการให้บริการ	• บริษัท NTT ลงทุนในบริษัทอื่นเพิ่มขึ้นจาก 15 บริษัทมาเป็น 148 บริษัท ในปี พ.ศ. 2534 และได้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานสู่บริษัทต่าง ๆ โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 13,600 คน	• บริษัท BT โดยมีจุดมุ่งหมายครองส่วนแบ่งตลาดในปี พ.ศ. 2533 ประมาณ 5 %
4. ผู้บริโภค	• อัตราค่าบริการโทรศัพท์ทางไกลสูง 15 %	• อัตราค่าบริการโทรศัพท์ทางไกลสูง 10 %

ตารางที่ 5.1 (ต่อ) สรุปการเปรียบเทียบของการวิเคราะห์ผลกระทบจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาโทรคมนาคม

หัวข้อ	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศอังกฤษ
5. ภาครัฐ	• ภายหลังในปี พ.ศ. 2528 ที่มีการแปรรูปเป็นบริษัท NTT รัฐบาลมีรายได้ในส่วนนี้เพิ่มขึ้นได้จำนวน 10.20 ล้านล้านเยน	• ภายหลังในปี พ.ศ. 2527 ที่มีการแปรรูปเป็นบริษัท BT รัฐบาลมีรายได้ในส่วนนี้เพิ่มขึ้น จำนวน 4.85 ล้านล้านปอนด์
6. การเพิ่มการแข่งขันในธุรกิจโทรคมนาคม	• บริษัทเอกชนเข้าสู่ตลาดโทรคมนาคมในช่วงปี พ.ศ. 2528 - 2534 จำนวน 995 ราย โดยแบ่งเป็น Type 1 Carriers จำนวน 66 ราย และ Type 2 Carriers จำนวน 929 ราย • ดังนั้น บริษัท NTT มีรายได้ก่อนการแปรรูปในปี พ.ศ. 2528 เฉลี่ยร้อยละ 4 และ เพิ่มขึ้นหลังการแปรรูปในปี พ.ศ. 2529 – 2532 เฉลี่ยร้อยละ 7	• Public Network Operation ที่มีอยู่แล้ว 2 ราย คือ BT และ Mercury อย่างน้อยจนถึงในปี พ.ศ. 2533 • ดังนั้น บริษัท BT มีรายได้ก่อนการแปรรูปในปี พ.ศ. 2526 เฉลี่ยร้อยละ 8 และเพิ่มขึ้นหลังการแปรรูปในปี พ.ศ. 2526 – 2529 เฉลี่ยร้อยละ 10

บทที่ 6

ทิศทางการแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาโทรคมนาคม ในประเทศไทย

จากประสบการณ์ของประเทศต่าง ๆ ทั้ง ประเทศอังกฤษ และประเทศญี่ปุ่น จะเห็นได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงจากการผูกขาดไปสู่การแข่งขัน ซึ่งทำให้ทราบทิศทางการแปรรูปของกิจการโทรคมนาคม ในประเทศไทย ทำให้ได้ข้อสรุปที่สำคัญดังนี้

6.1 การแข่งขันในกิจการโทรคมนาคม

ในอดีตเห็นว่าการผูกขาดเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับกิจการโทรคมนาคม เพราะทำให้เจริญเติบโตอย่างเป็นระบบ และสามารถควบคุมได้ง่าย จากประสบการณ์ของประเทศต่าง ๆ เห็นว่า มีความเป็นไปได้ของการเปิดให้มีการแข่งขัน แต่ต้องใช้วิธีการกำหนดขอบเขตของการผูกขาดอย่างเหมาะสม โดยบริการหลักส่วนใหญ่ยังอยู่ในความควบคุมของรัฐบาล เช่น เครือข่ายโทรศัพท์ ส่วนการให้บริการเสริมได้เริ่มมีการแข่งขัน เนื่องจากเทคโนโลยีสมัยใหม่ และการลดต้นทุนของอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีการสื่อสารยิ่งเป็นตัวเร่งให้มีการแข่งขันในบริการหลักเพิ่มขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้ยังต้องกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ สำหรับการตรวจสอบ และรับรองอุปกรณ์ปลายทาง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ให้บริการ และผู้รับบริการ

6.2 การแข่งขันทำให้ผู้ใช้มีทางเลือกมากขึ้น

การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้ผู้ใช้สามารถเลือกบริการในสถานการณ์ต่าง ๆ มากขึ้นมีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในบริการหลัก ได้แก่ ไมโครเวฟ ไฟเบอร์ออฟติค เป็นต้น ตลอดจนการพัฒนาบริการเสริมต่าง ๆ เช่น Electronic Mail และการให้บริการเสริมภายในเครือข่าย (Value-Added Network Services) เป็นต้น

6.3 ทำให้ราคาของการให้บริการลดลง

ผลประโยชน์ตกแก่ผู้ใช้ที่สามารถเลือกใช้บริการที่หลากหลาย เนื่องจากผู้ให้บริการ และผู้ผลิตอุปกรณ์พยายามที่จะตอบสนองลูกค้าทั้งทางด้านคุณภาพ และราคา โดยพยายามนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ที่ทันสมัยมาใช้ เช่น ผู้ให้บริการเช่าสาย (Leased Line) ที่เกิดขึ้นใหม่ในญี่ปุ่นสามารถให้บริการในราคาที่ต่ำกว่า NTT ถึง 20 - 25% และในอังกฤษสามารถให้บริการเช่าสาย (Leased Line) ในราคาที่ต่ำกว่า BT ถึง 20 % เป็นต้น

กรอบ และกฎเกณฑ์มีลักษณะสำคัญเกี่ยวกับการไม่มีการเลือกปฏิบัติ หรือไม่ทำให้มีความแตกต่างกันในการค้าบริการระหว่างประเทศสมาชิก โดยมีหลักเกณฑ์สำคัญประกอบด้วย

- การวางกฎเกณฑ์ภายในต้องมีความโปร่งใส และไม่เป็นการกีดกันการค้ามีการให้ข้อมูลที่ชัดเจน
- มีกฎเกณฑ์สำคัญด้านการเข้าถึงตลาด (Market Access) ซึ่งเป็นการห้ามจำกัดการดำเนินธุรกิจ
- การปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติ ซึ่งเป็นการไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติแก่ธุรกิจของคนต่างชาติต่างจากธุรกิจของคนในประเทศ
- กำหนด Positive List คือ ระบุเป็นตารางข้อผูกพัน (Schedule of Commitments) ว่ามีสาขาบริการใดบ้างที่ยอมเปิดตลาดตามข้อกำหนดดังกล่าว โดยสามารถมีข้อจำกัดได้ตามสมควร
- เมื่อระบุเป็นข้อผูกพันแล้ว ประเทศสมาชิกจะต้องปฏิบัติตามพันธะสัญญา

เมื่อใกล้สิ้นสุดการเจรจารอบอุรุกวัย ปรากฏว่าการเจรจาด้านโทรคมนาคมยังไม่สำเร็จสมบูรณ์ จึงมีการเจรจาต่อเมื่อเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2537 และกำหนดสิ้นสุดเมื่อเดือน เมษายน พ.ศ. 2539 เป็นการเจรจาโดยสมัครใจ เริ่มต้นมี 43 ประเทศเข้าร่วม และมีประเทศที่เข้าร่วมในฐานะผู้สังเกตการณ์ การเจรจาการค้าบริการโดยรวมถึงบริการโทรคมนาคมขั้นพื้นฐาน ซึ่งหมายถึงการบริการเป็นการสื่อสัญญาณโดยไม่มีกระบวนการปรับเปลี่ยนเพิ่มมูลค่าครอบคลุม Voice Telephone, Packet and Circuit, Switched Data, Mobile Telephone, Paging Services และ Satellite Services ส่วนการบริการโทรคมนาคมมูลค่าเพิ่มไม่มีการเจรจาเพิ่มเติม อย่างไรก็ตาม การเจรจาไม่สามารถบรรลุข้อตกลงได้ตามกำหนด เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกายังไม่พอใจกับข้อเสนอของประเทศอื่น ๆ ซึ่งตลาดของสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป เป็นตลาดใหญ่ จำเป็นต้องให้สองฝ่ายนี้ยินยอมจึงจะทำให้การเจรจามีผลต่อการเปิดตลาดโทรคมนาคม ดังนั้น องค์การการค้าโลกจึงกำหนดให้มีการเจรจารอบใหม่ในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 เพื่อให้ทันกำหนดเวลาที่องค์การการค้าโลกกำหนดให้ในปี พ.ศ. 2549 เป็นกำหนดการเปิดตลาดโทรคมนาคมเสรี

โดยภาพรวมความตกลงแกตส์ เป็นการเริ่มต้นการวางกรอบในระดับพหุภาคีด้านการค้าบริการ เพื่อที่จะให้การค้าบริการมีการขยายตัว มีประสิทธิภาพเป็นไปตามความถนัดของแต่ละประเทศ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการเจรจานี้เป็นเรื่องใหม่ ประสบการณ์ และข้อมูลยังมีน้อยยังมีหลายประเด็นที่ไม่สามารถตกลงกันได้จึงมีการกำหนดที่จะให้มีการเจรจาต่อไป สำหรับประเทศไทยเริ่มต้นเป็นเพียงผู้สังเกตการณ์ แต่ต่อมาได้เข้าร่วมเจรจาด้วย และจากการลงนามในสนธิสัญญา Marrakech ประเทศไทยมีข้อผูกพันที่จะต้องเปิดตลาด และให้การปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติ ในสาขา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

6.4 การแปรรูปไม่ได้ส่งผลเสียให้ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคม

จากบทเรียนของประเทศญี่ปุ่น และอังกฤษ จะยังคงรักษาผลกำไรที่ได้จากการบริการ เช่น ญี่ปุ่นรายได้ของ NTT เพิ่มขึ้น 7 % และการเพิ่มขึ้นของบริการเสริม ในอังกฤษรายได้ของ British Telecom เพิ่มขึ้น 10 % และ British Telecom ยังเปลี่ยนนโยบายไปในเชิงธุรกิจมากขึ้น โดยการปรับปรุงการคิดราคาค่าบริการต่าง ๆ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

6.5 การจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อดูแลกิจการโทรคมนาคมของประเทศ

ในการกำหนดมาตรการข้อป้องกัน หรือกติกากำกับ เพื่อป้องกันการผูกขาดจากผู้ลงทุนต่างชาติ และควบคุมโครงสร้างอัตราค่าบริการ ดูแลการขยายงานด้านบริการโทรคมนาคมให้เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้บริการโดยมีอัตราค่าบริการที่เหมาะสม และออกกฎหมายโทรคมนาคมของชาติเพื่อกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมของประเทศ เช่น ในประเทศญี่ปุ่น และประเทศอังกฤษ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อควบคุม กำกับดูแลให้การแข่งขันเสรีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความยุติธรรมทั้งผู้ให้บริการ และผู้รับบริการ

6.6 การจัดการองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และระบบงาน

ในองค์กรที่ไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบภายในองค์กรไม่ชัดเจน การทำงานซ้ำซ้อน และมีการว่าจ้างพนักงานจำนวนมาก ดังนั้น จึงต้องมีการกำหนดหน้าที่ที่ชัดเจน ลดสายการบังคับบัญชาลงพร้อมทั้งให้อำนาจในการตัดสินใจในระดับที่กำหนดเป็นการกระจายอำนาจ และลดจำนวนพนักงานที่ทำงานซ้ำซ้อนลง

6.7 การสนับสนุนการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมของชาติ

ในระยะแรกมีการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจอาจจะส่งผลต่อความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมของชาติ แต่สำหรับประเทศญี่ปุ่นเห็นว่า การแข่งขันในกิจการโทรคมนาคมจะไม่ส่งผลเสียต่อความมั่นคงของชาติ ทั้งนี้ เนื่องจากมีการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันการผู้ขาด เช่น ในประเทศญี่ปุ่น ได้กำหนดข้อจำกัดบางประการสำหรับผู้ลงทุนต่างชาติ และในประเทศอังกฤษยังคงสงวนสิทธิ์การเพิกถอนใบอนุญาตการให้บริการทั้งของ BT และ Mercury ในยามฉุกเฉิน และจะออกใบอนุญาตใหม่เฉพาะกาลให้ เพื่อให้สามารถเปิดบริการภายในขอบเขต และยังกำหนดมาตรการป้องกันการจำหน่ายหุ้นให้กับผู้ลงทุนต่างชาติด้วย และมีประเด็นเรื่องการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ลงทุนต่างชาติ โดยเฉพาะการให้บริการหลักที่ให้ผู้บริการเป็นเจ้าของเครือข่าย และประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับผลกระทบต่อสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 7
สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ทั้ง ประเทศอังกฤษ และประเทศญี่ปุ่น จะเห็นได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงจากการผูกขาดไปสู่การแข่งขัน จะต้องใช้เวลาในการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก ซึ่ง ทศท. ก็เช่นเดียวกันในฐานะผู้กำกับดูแล และให้บริการโทรคมนาคมของประเทศได้ลงทุนขยายบริการออกไปอย่างกว้างขวางครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อสนองความต้องการใช้บริการของประชาชน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศตามนโยบายของรัฐบาล ดังนั้น จึงสรุปผลการศึกษาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

7.1 สรุปผลการศึกษา

- ทำให้ทราบวิธีการแปรรูปสาขาโทรคมนาคม ในประเทศญี่ปุ่น และประเทศอังกฤษ โดยใช้เป็นแนวทางสำหรับประเทศไทย
  - สำหรับประเทศญี่ปุ่น ได้ประกาศใช้กฎหมายใหม่ 2 ฉบับ ดังนี้
    - Telecommunications Business Law มีวัตถุประสงค์ เพื่อป้องกันการรักษาผลประโยชน์ของผู้ให้บริการ และความเป็นธรรมในอุตสาหกรรมโทรคมนาคม และส่งเสริมการพัฒนาการโทรคมนาคมให้มีการแข่งขัน รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ ทางด้านบริการโทรคมนาคม
    - Nippon Telegraph and Telephone Corporation Law มีวัตถุประสงค์ เพื่อการแปรรูป NTT จากรัฐวิสาหกิจให้เป็นบริษัทเอกชน
  - สำหรับประเทศอังกฤษ ได้มีการออก Telecommunication Act ที่กำหนดให้มีการแยก BT ออกจาก Post Office พร้อมทั้งจัดทำโครงร่างของการกำกับดูแลกิจการ
  - สำหรับประเทศไทย ได้มีการออกพระราชบัญญัติ และมีแผนแม่บทฯ
    - พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542
    - พระราชบัญญัติการจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543
    - พระราชบัญญัติประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544
    - แผนแม่บทพัฒนากิจการโทรคมนาคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

- ทำให้ทราบผลกระทบ ก่อน การแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาโทรคมนาคม
  - ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย เนื่องจากเป็นองค์กรของภาครัฐ วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานจึงไม่ใช่การแสวงหากำไรสูงสุด (Profit Maximization) แต่เป็นการเน้นการให้บริการอย่างทั่วถึง เพื่อตอบสนองนโยบายของภาครัฐบาล หากมีกำไรจากการดำเนินงาน องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ต้องมีการนำเงินส่งรัฐบาล กล่าวคือ ผลประกอบการดำเนินงานไม่ได้ส่งผลกับพนักงานโดยตรง ดังนั้น จึงไม่จูงใจให้พนักงาน ประหยัดค่าใช้จ่าย ส่งผลให้การใช้ทรัพยากรขององค์กรเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ
  - ค่าตอบแทน เนื่องจากอยู่ภายใต้การดูแลของรัฐบาล การกำหนดค่าจ้างและเงินเดือนจึงอยู่ภายใต้งบประมาณของรัฐบาลที่มีจำกัด องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย จึงไม่สามารถกำหนดอัตราเงินเดือน หรือผลตอบแทนของพนักงาน ให้สอดคล้องกับผลตอบแทนของแรงงานในตลาดซึ่งกำหนดตามความรู้และความสามารถ ส่งผลให้การทำงานของพนักงานองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
  - การขยายขอบเขตการให้บริการ ทำธุรกิจได้เฉพาะด้านโทรคมนาคมอย่างเดียว
  - อัตราค่าบริการ เนื่องจากการกำหนดราคาโทรศัพท์พื้นฐานต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาล อีกทั้ง องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะเป็นผู้ครองส่วนแบ่งตลาด จึงทำให้ไม่เกิดการแข่งขันการลดราคาเท่าที่ควร
  - ภาษี และเงินนำส่งรัฐ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย เป็นองค์กรของรัฐ จะได้รับการยกเว้นภาษีนิติบุคคล และภาษีธุรกิจท้องถิ่น ทำให้รัฐบาลไม่ได้รับรายได้ในส่วนนี้
- ทำให้ทราบผลกระทบ หลัง การแปรรูปรัฐวิสาหกิจสาขาโทรคมนาคม
  - ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย เนื่องจากองค์การโทรศัพท์อยู่ในรูปของภาคเอกชน ดังนั้น จึงต้องมีการปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้รวมถึงการวางแผนการใช้จ่ายที่จะต้องตั้งงบประมาณให้เป็นไปอย่างเหมาะสมรัดกุม และมีประสิทธิภาพ และสามารถตรวจสอบการดำเนินงานได้
  - ค่าตอบแทน อัตราค่าจ้าง จะสะท้อน ให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถ ของพนักงาน และสอดคล้องกับภาคเอกชนมากขึ้น การประเมินผลงานของบุคลากรเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นไปอย่างรัดกุม และเป็นธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การขยายขอบเขตการให้บริการ สามารถประกอบธุรกิจด้านอื่น ๆ ได้อีกนอกเหนือจากด้านโทรคมนาคม เช่น การให้เช่าพื้นที่สำนักงาน หรือบริการให้เช่ารถงาน เป็นต้น
- อัตราค่าบริการ อัตราค่าบริการโทรศัพท์พื้นฐานเฉพาะขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย จะถูกลงแต่อัตราค่าบริการโทรศัพท์ทางไกลกลับแพงเนื่องจากองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ก่อนการแปรรูปไม่ได้มีการลงทุนอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้กับโทรศัพท์ทางไกลแต่อย่างไร ดังนั้นจึงต้องมีการลงทุนอีกมากในระยะแรก
- ภาษี และเงินนำส่งรัฐ ภาครัฐ ได้รับรายได้ในรูปของภาษีนิติบุคคล และภาษีธุรกิจท้องถิ่น แทนเงินนำส่งรัฐ

- นำแนวทางที่ได้มาปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรธุรกิจ ก่อนการดำเนินการแปรรูปเป็นเอกชน โดยกำหนดแบ่งกลุ่มงานหลัก ๆ ดังต่อไปนี้
  - กลุ่มงานสำนักงานใหญ่ (Corporate Core) กำหนดนโยบาย วางแผน กำกับดูแล และกำหนดทิศทางการบริหารงานของบริษัท และกลุ่มธุรกิจต่าง ๆ
  - กลุ่มงานบริหารจัดการโครงข่าย (Network Management Group) บริหารจัดการข้อมูลระบบการให้บริการ และข้อมูลการใช้โครงข่าย ควบคุมดูแล บำรุงรักษาอุปกรณ์ (Hardware) และโปรแกรม (Software) คอมพิวเตอร์
  - กลุ่มงานให้บริการลูกค้า (Customer Services Group) ให้บริการโทรคมนาคมแก่ธุรกิจขนาดใหญ่ กลาง เล็ก ราชการ และบ้านพักอาศัย
  - กลุ่มงานให้บริการด้านโครงข่าย (Network Services Group) สร้าง ขยาย ติดตั้ง บำรุงรักษา และให้บริการโครงข่ายทุกประเภท
  - กลุ่มงานธุรกิจอื่น ๆ (Other Business Group) ดำเนินธุรกิจที่เสริมสร้าง และเพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์/บริการ เพื่อให้ลูกค้าเกิดความประทับใจ และเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่องค์กร
  - กลุ่มงานกิจการในเครือ (Subsidiaries Group) กลุ่มบริษัทในเครือที่ ทศท. เข้าไปร่วมลงทุน หรือเข้าไปถือหุ้น
- การแปรรูป ทศท. จะก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนากิจการของ ทศท. เอง และการพัฒนากิจการโทรคมนาคมของประเทศ เพราะจะทำให้ ทศท. ต้องปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในรูปแบบของธุรกิจเอกชน และสามารถระดมทุนได้ด้วยตัวเอง เพื่อขยายกิจการ พร้อมกับสามารถหาพันธมิตรร่วมทุนมาร่วมดำเนินกิจการ ซึ่งเดิมต้องอยู่ภายใต้พระราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2497 ที่ไม่สามารถดำเนินการได้ แต่ถ้าแปรรูปองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยเป็นเอกชนแล้ว จะสามารถดำเนินการได้

- แนวทางในการวางกลยุทธ์ ที่นำมาใช้ในการแข่งขัน
  - เสริมสร้างการบริหารการจัดการในรูปแบบธุรกิจเอกชน โดยให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงาน การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้รวดเร็ว และทันสถานการณ์
  - สร้างโอกาสทางธุรกิจ เช่น การหาพันธมิตรทางธุรกิจเพื่อขยายตลาด สร้างธุรกิจบริการใหม่ ๆ จะทำให้การขยายขอบเขตทางธุรกิจเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยการหาพันธมิตรทางธุรกิจจะช่วยประหยัดต้นทุนการดำเนินงาน
  - สร้างโอกาสในการทำกำไร การปรับเปลี่ยนบทบาทในการดำเนินธุรกิจ เช่น การเข้าสู่ตลาดที่มีการเจริญเติบโตสูง (Mobile Communications, Internet, E-Commerce, Multimedia) และรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีต่าง ๆ
  - ปรับปรุงคุณภาพบริการ และอัตราค่าบริการให้เหมาะสม โดยใช้กลยุทธ์ทางการตลาด เช่น การรักษาลูกค้าด้วยการเอาใจใส่ ติดตาม สอบถามความคิดเห็นของลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้ ทศท. สามารถรักษาฐานลูกค้าเอาไว้ได้
- ใช้เป็นแนวทางการกระจายหุ้น เช่น
  - แนวทางการเสนอขายหุ้นให้สาธารณชน การดำเนินงานรัฐจะขายหุ้นส่วนใหญ่หรือทั้งหมดที่ถืออยู่ให้กับประชาชนทั่วไปวิธีการนี้จะทำให้รัฐวิสาหกิจมีแนวโน้มที่จะกลายเป็นบริษัทมหาชน เนื่องจากมีการกระจายหุ้นให้ประชาชนเป็นเจ้าของโดยตรง และมีลักษณะของการบริหารงานร่วมระหว่างรัฐและเอกชน ซึ่งรัฐยังมีส่วนร่วมในรัฐวิสาหกิจแต่จะเป็นก้าวแรกของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจแบบเต็มส่วน ทั้งนี้ เพราะการที่เอกชนเข้าร่วมหุ้นในรัฐวิสาหกิจจะทำให้การแปรรูปรัฐวิสาหกิจมีความเป็นไปได้มากขึ้น การเสนอขายหุ้นสามารถทำได้ทั้งการกำหนดราคาตายตัวหรือวิธีการที่ยืดหยุ่นกว่า ซึ่งการขายหุ้นสามารถขายได้ทั้งในตลาดภายใน และตลาดต่างประเทศ กล่าวคือ กรณีที่หุ้นของรัฐวิสาหกิจมีการซื้อขายกันอยู่ในตลาดอยู่แล้ว รัฐบาลจะขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ แต่อาจจะจำกัดการถือหุ้นสำหรับกรณีของเอกชน หรือของชาวต่างชาติ การเสนอขายหุ้นให้กับสาธารณชน มีข้อได้เปรียบคือ ทำให้เกิดแหล่งเงินสำหรับการลงทุนอย่างกว้างขวางและกระจายความเสี่ยงไปสู่ผู้ลงทุนจำนวนมาก และเป็นวิธีการที่ดีในการกระตุ้นตลาดทุนภายในประเทศ และความสำเร็จของการขายหุ้นขึ้นกับความสามารถของตลาดทุนในการรองรับขนาดของหุ้นที่จะมาจำหน่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- แนวทางการเสนอขายหุ้นให้กับเอกชน การดำเนินงานรัฐจะเสนอขายหุ้นบางส่วนหรือทั้งหมดที่รัฐเป็นเจ้าของให้กับผู้ซื้อเพียงคนเดียว หรือเป็นกลุ่ม ซึ่งได้กำหนดตัวบุคคลไว้แล้วโดยมีผลทำให้รัฐวิสาหกิจมีลักษณะเป็นห้างหุ้นส่วน การขายหุ้นด้วยวิธีนี้มีหลายรูปแบบด้วยกัน อาทิ การถือครองหุ้นแบบโดยตรงของบริษัทเดี่ยวหรือกลุ่มเอกชนที่เฉพาะเจาะจง เช่น สถาบันการลงทุน การแปรรูปรัฐวิสาหกิจแบบนี้อาจจะกระทำได้ทั้งองค์การ หรือบางส่วนขององค์การ ในแบบหลังจะทำให้รัฐวิสาหกิจมีลักษณะของความเป็นเจ้าของร่วมกัน

7.2 ข้อเสนอแนะ

7.2.1 แนวทางการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโทรคมนาคม

<u>เหตุผลสนับสนุนจากกรณีศึกษา</u>

- จากการศึกษาข้อมูลการแปรรูปทางด้านกิจการโทรคมนาคมของประเทศญี่ปุ่นและอังกฤษ จะเห็นได้ว่าทั้งสองประเทศได้มีการเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับกับการแข่งขันในการให้บริการโดยก่อนการแปรรูป รัฐบาลได้มีการออกกฎหมายและปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่เดิม เพื่อรองรับและสนับสนุนการแข่งขันไม่ว่าจะเป็นการออกใบอนุญาตของการให้เข้ามาแข่งขันสำหรับผู้ให้บริการรายใหม่ จำนวนผู้ให้บริการในแต่ละช่วงเวลา เพื่อปกป้องและให้โอกาสผู้ให้บริการรายเดิมได้มีการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน และเตรียมความพร้อมกับการแข่งขัน นอกจากนี้ยังเห็นได้ว่าทั้งสองประเทศต่างก็มีการแยกบทบาท ระหว่างผู้ให้บริการ (Service Provider) กับผู้กำกับดูแล (Regulator) ออกจากกันเพื่อให้มีความชัดเจน และเกิดความเป็นธรรมในการแข่งขัน

<u>ข้อเสนอแนะ</u>

- การแปรรูปรัฐวิสาหกิจโทรคมนาคม จะต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน โดยต้องมุ่งเน้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการให้บริการ และขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อเตรียมพร้อมในการเปิดเสรีโทรคมนาคม มิใช่มุ่งแสวงหารายได้โดยการขายเพื่อการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ การหารายได้ของรัฐบาลไม่จำเป็นต้องมาจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโดยการขายเท่านั้น เนื่องจากรัฐสามารถหารายได้โดยวิธีอื่น
- รัฐควรจะต้องสร้างมาตรการรองรับการเปิดเสรีกิจการโทรคมนาคมโดยเร็วก่อนที่จะมีการประกาศเปิดเสรี เช่น การพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับกิจการโทรคมนาคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พร้อมกันนี้จะต้องมีการแยกบทบาท และหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐผู้ทำหน้าที่ให้บริการ และผู้ทำหน้าที่กำหนดกฎเกณฑ์ในการให้บริการ และการแข่งขันออกจากกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจน และความเป็นธรรมในการแข่งขัน ทั้งนี้ การกำหนดกฎเกณฑ์ในการให้บริการโทรคมนาคม และการแข่งขันจะต้องครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้

- พันธะ และหน้าที่การให้บริการอย่างทั่วถึง
- การให้ผลประโยชน์ตอบแทนสาธารณะ
- สัญญาการให้บริการ
- การแข่งขันที่เป็นธรรม
- การเชื่อมต่อเครือข่าย
- การบริหารความถี่วิทยุ
- การใช้ที่สาธารณะเพื่อการดำเนินกิจการโทรคมนาคม
- การคิดอัตราค่าบริการ
- การจำแนกประเภทการบริการ และการให้ใบอนุญาตใหม่
- การออกใบอนุญาตแต่ละบริการ

- การจัดตั้งคณะกรรมการที่จะทำหน้าที่กำกับดูแล ควรกำหนดมาตรการป้องกันการแทรกแซงจากการเมืองโดยกำหนดบทบาท และกระบวนการตรวจสอบให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดความเป็นกลาง สามารถตรวจสอบการทำงานได้
- การแปรรูปรัฐวิสาหกิจโทรคมนาคมจะต้องดำเนินการตามข้อตกลงที่ทำไว้กับองค์กรการค้าโลก (WTO) ที่ได้กำหนดให้มีการแข่งขันเสรีทางด้านโทรคมนาคมภายในปี พ.ศ. 2549 รวมทั้งจะต้องกระทำภายใต้กรอบของการเปิดเสรีโทรคมนาคมตามข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) เช่น ประเภทของบริการโทรคมนาคม และสัดส่วนในการถือครองหุ้นในกิจการโทรคมนาคม เงื่อนไขในการแข่งขัน
- การแปรรูปรัฐวิสาหกิจโทรคมนาคมจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วม และการเผยแพร่ข้อมูลต่อพนักงานในหน่วยงาน และประชาชนผู้บริโภคโดยทั่วไป โดยจะต้องคำนึงถึงแนวทาง และวิธีการในการแปรรูปภายใต้หลักการของการมีผลประโยชน์ที่ร่วมกันของรัฐบาล พนักงาน และประชาชนผู้บริโภค เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ใช่การดำเนินการที่รวบรัด คลุมเครือที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พนักงาน และประชาชนผู้บริโภคไม่ได้มีส่วนรับรู้ และเห็นเพียงแต่ผลประโยชน์ที่จะต้องสูญเสีย

- รัฐควรกำหนดมาตรการป้องกันการลงทุนซ้ำซ้อน เพื่อไม่ให้เกิดการลงทุนเพียงบางกิจการ หรือบางพื้นที่ที่มีผู้ใช้บริการมาก
- การระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์ ควรคำนึงถึงสัดส่วนที่จะเข้าไประดมทุนที่เหมาะสม โดยทะยอยระดมทุนเป็นระยะในห้วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้กระทบต่อตลาดทุนในภาพรวมเพราะกิจการสื่อสารโทรคมนาคมเป็นกิจการที่มีขนาดใหญ่ต้องใช้เงินลงทุนสูง

<u>ผลกระทบต่อพนักงาน และสังคม</u>

- ผลกระทบต่อพนักงาน จากการรัฐบาลได้ออกกฎหมายเพื่อรองรับกับการแปรรูปนั้น พบว่า พนักงานรัฐวิสาหกิจจะมีการโอนไปสังกัดบริษัทที่จัดตั้งใหม่ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่า พนักงานจะได้รับสิทธิประโยชน์ค่าตอบแทน และสวัสดิการไม่น้อยกว่าที่ได้รับเดิม แต่จะเสียสิทธิการเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจทันที เช่น การใช้สิทธิในการค้ำประกัน การได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เป็นต้น
- ผลกระทบต่อสังคม ถ้าหากการแข่งขันเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่กล่าวไว้ข้างต้นมักจะก่อให้เกิดผลดีแก่ผู้ใช้บริการเกือบทุกด้าน กล่าวคือ ผู้ให้บริการต่างจะพยายามแข่งขันโดยการสร้างบริการใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่เพิ่มขึ้นอย่างไม่มีขีดจำกัด แต่ถ้าไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ดังกล่าวผู้ใช้บริการจะไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการใช้บริการ

7.2.2 แนวทางการแปรรูปของ ทศท. เพื่อรองรับการเปิดเสรีกิจการโทรคมนาคม

<u>เหตุผลสนับสนุนจากกรณีศึกษา</u>

- ในการแปรรูปกิจการโทรคมนาคม ทั้งในประเทศญี่ปุ่น และอังกฤษ พบว่าหนึ่งในงานที่มีความสำคัญระดับแรก คือ การปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร โดยมีการยุบส่วนงานที่ไม่มีความจำเป็นหรือไม่ก่อให้เกิดรายได้กับองค์กร และเปลี่ยนมาเน้นงานทางด้านการตลาด (Marketing) และการวิจัยและพัฒนา (R&D) เนื่องจาก NTT และ BT เห็นว่าการให้ความสำคัญกับงานทางด้านการตลาดรวมทั้งการวิจัยและพัฒนา จะเป็นทางหนึ่งที่จะสร้างโอกาส และความได้เปรียบในการแข่งขัน ทั้งนี้เพราะว่าในสภาวะที่มีการแข่งขัน กิจกรรมทางด้านการตลาด และการส่งเสริมการขาย จะช่วยในการรักษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนแบ่งตลาด ซึ่งจะนำมาสู่การศึกษาวิจัยและพัฒนาปรับปรุงสินค้า และบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า

- นอกจากจะมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารตามข้างต้นแล้ว ขณะเดียวกัน NTT และ BT ยังมีการลดจำนวนพนักงานเพื่อลดต้นทุนการดำเนินงานอีกด้วย พร้อมกันนี้ ยังมีการจัดการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความสามารถให้กับพนักงาน อันเป็นการเพิ่มศักยภาพให้กับบุคลากรในการแข่งขันควบคู่ไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

- ทศท. ควรแปรสภาพตัวเองไปสู่การเป็นบริษัทเอกชน โดยกำหนดเป้าหมายการทำงานในอนาคต และวางรูปแบบองค์กรให้สอดคล้อง และพร้อมที่จะปรับตัวเข้าสู่รูปแบบดังกล่าวทันทีที่มีการเปิดเสรีเพื่อแข่งขันในตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ
- สำหรับ ทศท. ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานบุคลากร ให้มีความคล่องตัว และความสามารถในเชิงธุรกิจรวมทั้งปรับปรุงคุณภาพบุคลากร เพื่อสร้างจิตสำนึกในการให้บริการ โดยการปรับลดขนาดองค์กรให้มีความคล่องตัว ปรับปรุงภารกิจของส่วนงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาวะการแข่งขันในด้านโทรคมนาคม (เช่น เน้นทางด้านการตลาด การวิจัยและพัฒนา) และเกลี่ยผู้ปฏิบัติงานให้กระจายในส่วนงาน อย่างเหมาะสม รวมทั้งนำระบบประเมินผลผู้บริหารส่วนงานมาใช้
- รัฐควรปล่อยให้ ทศท. เป็นอิสระ และบริหารงานด้วยตัวเองนับแต่บัดนี้ เพื่อให้เกิดการปรับตัวภายในองค์กร และพร้อมที่จะแข่งขัน
- การแปลงสัญญาร่วมการงานควรมีการศึกษาวิธีการให้รอบคอบเหมาะสม และรัดกุม โดยไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการเดียวกันทุกสัญญา แต่ควรเลือกวิธีการที่แตกต่างกันตามลักษณะกิจการ เงื่อนไข และผลประโยชน์ตอบแทนของแต่ละสัญญา และบางสัญญาอาจใช้วิธีการแปลงสัญญาหลายรูปแบบก็ได้ เพื่อที่จะไม่ก่อให้เกิดภาระต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และเป็นผลดีต่อประชาชนผู้บริโภค

ผลกระทบต่อพนักงาน และสังคม

- ผลกระทบต่อพนักงาน โดยปกติแล้วพนักงานรัฐวิสาหกิจทุกระดับทั้งระดับปฏิบัติการและระดับบริหารต่างก็มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคตในการทำงาน ภายหลังจากการแปรรูป ซึ่งเป็นสิ่งที่รัฐบาล และฝ่ายแรงงานควรประสานงานเพื่อเจรจาตกลงเกี่ยวกับการปรับลดจำนวนพนักงานภายหลังการแปรรูป ทั้งนี้รวมถึงสวัดิการเงินเดือน และค่าตอบแทน เนื่องจากประสบการณ์จากการประเทศทั้งสอง จะเห็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้ว่า ทั้ง NTT และ BT ต่างก็พยายามปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานโดยลดจำนวนพนักงาน เพื่อลดต้นทุนการดำเนินงาน อันจะนำไปสู่ความได้เปรียบในการแข่งขัน

- ผลกระทบต่อสังคม หากมีการปรับปรุงโครงสร้างในการบริหารงาน โดยให้อิงกับธุรกิจเอกชนมากขึ้นไม่ยึดติดกับระเบียบหรือระบบงานที่มีขั้นตอนมาก และมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบภายในองค์กรให้ชัดเจน รวมทั้งพนักงานมีจิตสำนึกและความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน ก็จะทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจในการที่ได้รับบริการที่รวดเร็ว

7.2.3 แนวทางการแปรรูปเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางเศรษฐกิจของประเทศ

<u>เหตุผลสนับสนุนจากกรณีศึกษา</u>

- จากการแปรรูปทั้งสองประเทศ จะเห็นได้ว่า การปรับเปลี่ยนจากการผูกขาดมาเป็นธุรกิจเสรี จะเป็นการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการเป็นเจ้าของกิจการ และมีบทบาทในการพัฒนาธุรกิจโทรคมนาคมของประเทศ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เกิดการวิจัย และพัฒนาอุปกรณ์ทางด้านการสื่อสาร และโทรคมนาคม รวมทั้งการผลิตอุปกรณ์ดังกล่าว เพื่อรองรับกับความต้องการของผู้ใช้บริการที่ไม่มีขีดจำกัด
- การกำหนดกฎเกณฑ์ของผู้กำกับดูแล (Regulator) จะทำให้ประชาชนได้รับบริการอย่างทั่วถึง (Universal Service) รวมทั้งบริการที่ดีขึ้นด้วยค่าบริการที่ถูกลง ณ ระดับราคาที่ผู้บริโภคสามารถจ่ายได้ (Affordable Price)

<u>ข้อเสนอแนะ</u>

- รัฐควรเร่งผลักดันส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมภายในประเทศ เพื่อรองรับการเปิดเสรีกิจการโทรคมนาคม และอาจกำหนดอัตราส่วนการใช้อุปกรณ์ภายในประเทศต่อผู้ที่จะลงทุนให้บริการ
- รัฐควรส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีระบบสื่อสารโทรคมนาคมอย่างมีประโยชน์ที่สุด โดยใช้ระบบสื่อสารโทรคมนาคมเป็นสื่อในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และพัฒนาพื้นที่ชนบทห่างไกล เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มได้รับประโยชน์อย่างคุ้มค่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลกระทบต่อพนักงาน และสังคม

- ผลกระทบต่อพนักงาน ในช่วงที่มีการแข่งขันเสรี ความต้องการบุคลากรทางด้านการวิจัยและพัฒนาจะมีสูง เนื่องจากผู้ให้บริการแต่ละรายจะมีการแข่งขันในการให้บริการใหม่เพื่อรองรับและทันต่อความต้องการของตลาด ดังนั้น พนักงานจึงต้องมีการพัฒนาตนเองเพื่อรองรับกับงานดังกล่าวให้ได้ รวมทั้งผู้ให้บริการก็ต้องมีการวางแผนเพื่อเพิ่มศักยภาพของพนักงานด้วยเช่นกัน
- ผลกระทบต่อสังคม ถ้ารัฐบาลไม่เร่งผลักดันส่งเสริมให้มีการผลิตอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมภายในประเทศ โดยยังคงต้องพึ่งพาเทคโนโลยีโทรคมนาคมต่างประเทศเป็นหลักอยู่ อาจก่อให้เกิดปัญหาขึ้น เนื่องจากการใช้อุปกรณ์โทรคมนาคมที่มาจากผู้ผลิตหลายราย ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารจัดการ การบำรุงรักษา ซึ่งนำไปสู่ต้นทุนการดำเนินงานที่สูงขึ้น ค่าบริการที่แพงขึ้น

7.2.4 แนวทางการแปรรูปเพื่อกำหนดบทบาทในอนาคตของ ทศท.

เหตุผลสนับสนุนจากกรณีศึกษา

- ภายหลังจากการแปรรูปทั้ง NTT และ BT ยังเป็นโครงข่ายหลักที่ให้บริการโทรคมนาคมภายในประเทศ และระหว่างประเทศ โดยรัฐบาลได้มีนโยบายคุ้มครองผู้ให้บริการรายเดิมเพื่อเปิดโอกาสให้มีการพัฒนาศักยภาพ และเตรียมความพร้อมในการแข่งขัน นอกจากนี้ในช่วงเวลาคุ้มครองรัฐบาลยังได้เปิดโอกาสให้ผู้ให้บริการรายเดิมประกอบธุรกิจอื่นได้ รวมทั้งให้มีการขยายบริการเป็นไปอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะ

- รัฐควรกำหนดบทบาทให้ ทศท. เป็นแกนหลักของประเทศในการให้บริการพื้นฐานด้านการสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อความมั่นคงของประเทศในฐานะที่กำกับดูแล และให้บริการมานาน เพื่อเป็นหลักประกันที่จะปกป้องโครงข่ายระบบสื่อสารโทรคมนาคมของประเทศไม่ให้เป็นที่ถูกทำลาย หรือครอบงำจากต่างชาติ รวมทั้งเป็นตัวถ่วงดุลในตลาดบริการโทรคมนาคม เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ประกอบการรายอื่นเอาเปรียบผู้ใช้บริการ หรือร่วมมือกันผูกขาดตลาดบริการโทรคมนาคมอันเป็นการโอนถ่ายการผูกขาดบริการโทรคมนาคมจากรัฐมาเป็นเอกชน
- รัฐควรกำหนดสัดส่วนการเข้ามาถือหุ้นของพันธมิตรร่วมทุนในกรณีที่เป็นชาวต่างชาติให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการเข้ามาบริหารงาน และการครอบงำกิจการ โดยให้มีการนับสัดส่วนการเข้าถือหุ้นในรูปของร่วมทุนรวมกับการถือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หุ้นในรูปสาธารณะชน และผู้ลงทุนเฉพาะราย (ที่เหลือ) ทั้งนี้เมื่อรวมสัดส่วนทั้งหมดดังกล่าวข้างต้นแล้ว พันธมิตรร่วมทุนในกรณีที่เป็นชาวต่างชาติ จะต้องมีสัดส่วนการเข้ามาถือหุ้นในบริษัทได้ไม่เกิน 25%

- ทศท. ควรมีอิสระในการประกอบธุรกิจที่สามารถเลือกประกอบธุรกิจได้ทุกประเภทของกิจการสื่อสารโทรคมนาคมแม้จะอยู่ภายใต้บริษัทรวมทุน โดยไม่ควรมีข้อจำกัดให้ทำในกรอบภารกิจที่มีอยู่ในกฎหมายปัจจุบันเท่านั้น นอกจากนี้ยังควรประกอบธุรกิจประเภทอื่นที่มีความเกี่ยวพัน และส่งเสริมศักยภาพการดำเนินธุรกิจหลักของ ทศท. ได้ เช่น การหารายได้จากอสังหาริมทรัพย์ที่มีอยู่ เป็นต้น
- ทศท. ควรขยายธุรกิจออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงในภูมิภาค เพื่อเป็นการร่วมมือสนับสนุนการพัฒนาประเทศเพื่อนบ้าน และพัฒนาธุรกิจของ ทศท. ไปพร้อมกัน
- ทศท. ควรวางแผนพัฒนาบุคลากรโทรคมนาคม ทั้งในด้านคุณภาพให้มีความรู้ความชำนาญ และในด้านปริมาณให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยในระยะที่มีการเปิดเสรี

<u>ผลกระทบต่อพนักงาน และสังคม</u>

- ผลกระทบต่อพนักงาน ถ้ารัฐบาลไม่มีการกำหนดให้ ทศท. เป็นแกนหลักของประเทศก็อาจจะถูกต่างชาติเข้าครอบงำกิจการต่าง ๆ อาจทำให้ ทศท. ต้องลดขนาดขององค์กรลง ซึ่งอาจส่งผลให้มีการเลิกจ้างพนักงานได้
- ผลกระทบต่อสังคม ถ้าผู้ร่วมลงทุนต่างชาติเข้ามาดำเนินธุรกิจภายในประเทศมากขึ้น อาจจะส่งผลให้คนไทยว่างงานมากขึ้น อันนำไปสู่ปัญหาสังคมได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

[1]องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย. 2544. **"การแปรสภาพ NTT แนวทางการปรับองค์กรที่ประสบความสำเร็จในญี่ปุ่น."** หน้า 2-23 กรุงเทพฯ: ฝ่ายพัฒนาองค์กร องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย. เอกสารวิสัยทัศน์.

[2]กลุ่มบริษัท ดูเปอร์ส แอนด์ ไลย์แบรนด์. 2537. **"การศึกษาเรื่องการปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน British Telecom และการแปรสภาพองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย."** หน้า 4-84. กรุงเทพฯ: บริษัท ดูเปอร์ส แอนด์ ไลย์แบรนด์. เอกสารอัดสำเนา.

บรรณานุกรม

กระทรวงคมนาคม. 2540. **แผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม.** กรุงเทพฯ: องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย.

ถาวร เยาวขันธ์. 2535. **"การแปรรูปรัฐวิสาหกิจกับกิจการสื่อสารโทรคมนาคมของประเทศไทย."** กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. เอกสารอัดสำเนา.

ศรีภูมิ สุขเนตร. 2515 - 2516. **"การปรับปรุงระบบบริหารกิจการสื่อสารเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ."** กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. เอกสารอัดสำเนา.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ. 2535. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535 - 2539.** กรุงเทพฯ: ยูไนเต็ดโปรดักชั่น.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ. 2539. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544.** กรุงเทพฯ: เม็ดทรายพริ้นติ้ง.

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย. 2504. **แผนวิสาหกิจองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2505 - 2509** กรุงเทพฯ: องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย.

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย. 2509. **แผนวิสาหกิจองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2510 - 2514** กรุงเทพฯ: องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย.

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย. 2513. **แผนวิสาหกิจองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2515 - 2519** กรุงเทพฯ: องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย.

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย. 2519. **แผนวิสาหกิจองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2520 - 2524** กรุงเทพฯ: องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย.

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย. 2524. **แผนวิสาหกิจองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2525 - 2529** กรุงเทพฯ: องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย.

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย. 2529. **แผนวิสาหกิจองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2530 - 2534** กรุงเทพฯ: องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย.

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย. 2534. **แผนวิสาหกิจองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2535 - 2539** กรุงเทพฯ: องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย.

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย. 2539. **แผนวิสาหกิจองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2540 - 2544** กรุงเทพฯ: องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย.

Pablo T Spiller. 1994. **Regulation Istitutions and Commitment in the British Telecommunication Sector**: Washington D.C.: The World Bank.

Yoshiro Takano. 1992. **Nippon Telegraph and Telephone Privatization Study Experience of Japan and Lessons for Developing Countries**: Washington D.C.: The World Bank.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 – 8 ที่เกี่ยวข้องกับ ทศท.

การทำงานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (2505-2509)

การเร่งขยายปริมาณโทรศัพท์ทั้งในเขตนครหลวง และภูมิภาค โดยเฉพาะแหล่งอุตสาหกรรม ให้เพียงพอต่อความพยายามพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาล โดยในช่วง 5 ปี ของแผนนี้ ทศท. ได้เปิดชุมสายโทรศัพท์ใหม่ทั่วประเทศรวมเป็น 70 ชุมสาย มีเลขหมายให้บริการได้กว่าแปดหมื่นเลขหมาย พร้อมกับได้เริ่มนำเครื่องชุมสายอัตโนมัติระบบ Cross - Bar มาติดตั้งใช้เป็นครั้งแรกที่ชุมสายจังหวัดยะลา เมื่อปี พ.ศ. 2505 และในปี พ.ศ. 2507 ทศท. ได้เริ่มขยายข่ายสายทางไกลหลังจากได้รับโอนงานโทรศัพท์ทางไกลภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากสำนักงานดำเนินงานตามโครงการโทรคมนาคมสายหลัก ซึ่งรัฐบาลสหรัฐอเมริกา และรัฐบาลไทยร่วมกันติดตั้งอุปกรณ์สื่อสารไมโครเวฟ มูลค่าประมาณ 420 ล้านบาท ให้ ทศท. เป็นผู้ต่อเชื่อมระบบทางไกลของโครงการโทรคมนาคมสายหลักเข้ากับระบบโทรศัพท์ท้องถิ่นในทุกจังหวัด ทำให้สามารถติดต่อโทรศัพท์ทางไกลภายในประเทศระหว่างกันได้ถึง 29 จังหวัด รวมทั้งกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2509 ได้เปิดให้บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศอีกช่องทางหนึ่งระหว่างสุไหงโกลก - วันตูปันจันประเทศมาเลเซีย อย่างไรก็ตามการเร่งขยายงานของ ทศท. ระยะนี้ได้ประสบกับอุปสรรคด้านเงินลงทุน ซึ่ง ทศท.มีเงินไม่เพียงพอที่จะลงทุน จึงได้เริ่มใช้วิธีขอกู้เงินจากแหล่งเงินทุนอื่นมาสมทบ โดยเริ่มกู้เงินเป็นครั้งแรกเป็นการกู้แบบเงินเกินบัญชีจากธนาคารออมสิน เมื่อปี พ.ศ. 2506 และกู้จากกระทรวงการคลัง 123.5 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2507 สำหรับใช้ในโครงการขยายโทรศัพท์นครหลวง

การทำงานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (2510-2514)

ทศท.สามารถบรรเทาความขาดแคลนโทรศัพท์ลงได้บ้างจากการขยายจำนวนโทรศัพท์ให้บริการแก่ประชาชนได้เพิ่มขึ้นจากในช่วงก่อนหน้านี้มากกว่าหนึ่งเท่าตัว โดยเมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ในปี พ.ศ. 2514 มีจำนวนโทรศัพท์ให้บริการทั่วประเทศได้ถึง 195,454 เลขหมาย เนื่องจากมีการสร้างชุมสายโทรศัพท์ขึ้นอีกถึง 31 ชุมสาย พร้อมกับปรับปรุงระบบบริหารงานบริการโดยแบ่งความรับผิดชอบการดูแลกิจการโทรศัพท์ออกไปตามภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อความคล่องตัว และเมื่อปี พ.ศ. 2513 ได้นำระบบคอมพิวเตอร์มาควบคุมการดูแลรักษาระบบชุมสาย นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2512 ทศท. ได้รับโอนงานโทรศัพท์ทางไกลจากสำนักงานดำเนินงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ตามโครงการโทรคมนาคมสายหลักที่เหลืออีก 2 ภาค คือ ภาคเหนือ และภาคใต้ มาดำเนินการเชื่อมต่อกับโทรศัพท์พื้นฐานทำให้ ทศท. มีข่ายการสื่อสารโทรศัพท์ทางไกลระหว่างกันทั่วประเทศได้ 43 จังหวัดให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง ด้วยระบบไมโครเวฟที่ทันสมัย

การทำงานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (2515-2519)

การขยายปริมาณโทรศัพท์ช่วงนี้มีอัตราการเพิ่มช้ากว่าในช่วงที่ผ่านมา โดยเมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ในปี พ.ศ. 2519 ทศท. มีโทรศัพท์ให้บริการเพิ่มขึ้นเพียงประมาณหนึ่งแสนเลขหมายรวมเป็น 302,120 เลขหมาย ซึ่งแม้จะกระจายอยู่ในเขตนครหลวงถึงกว่าสองแสนเลขหมาย แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน แต่อย่างไรก็ตาม ทศท. ได้เริ่มทำการตัดเปลี่ยนเลขหมายจาก 5 ตัว เป็น 7 ตัว ในเขตนครหลวง และ 6 ตัวในภูมิภาค เพื่อเตรียมรับการขยายเลขหมายในช่วงต่อไป จุดเด่นของการทำงานในช่วงนี้อยู่ที่การพัฒนาระบบโทรศัพท์ทางไกล โดยขยายวงจรการติดต่อโทรศัพท์ทางไกลระหว่างจังหวัดได้เพิ่มขึ้นเป็น 65 จังหวัด และยังเปิดให้บริการโทรศัพท์ทางไกลอัตโนมัติโดยไม่ต้องใช้พนักงานต่อเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2518

การทำงานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (2520-2524)

ทศท.ได้เริ่มใช้วิธี Turn Key หรือการจ้างเหมาเอกชนติดตั้งอุปกรณ์โทรศัพท์แทน ทศท. ในบางกรณี เช่น การสร้างข่ายสายตอนนอก การวางสายเคเบิล และการติดตั้งโทรศัพท์บ้านผู้เช่า ซึ่งช่วยให้การขยายงานของ ทศท. เป็นไปได้อย่างรวดเร็วขึ้น

นอกจากนี้ ทศท. ได้ปรับปรุงโทรศัพท์ทางไกลเป็นระบบอัตโนมัติแบบ Subscriber Trunk Dialing: STD ให้สามารถหมุนติดต่อกันได้โดยตรงทั่วประเทศเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2522 ด้วยรหัสทางไกลของแต่ละพื้นที่ตามที่กำหนดไว้ ส่วนโทรศัพท์ท้องถิ่นได้ยกเลิกระบบพนักงานต่อในบางจังหวัดที่เหลือเปลี่ยนเป็นชุมสายอัตโนมัติระบบ Cross-Bar ทั้งหมดทั่วประเทศ

การทำงานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525-2529)

เป็นช่วงที่ ทศท. เริ่มนำเทคโนโลยีระบบโทรศัพท์ที่ทันสมัยมาให้บริการ นอกเหนือจากการขยายเลขหมายที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนถึงกว่าหนึ่งล้านเลขหมายทำให้สามารถให้บริการได้ครอบคลุมทุกอำเภอทั่วประเทศเมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ในปี พ.ศ. 2529 การพัฒนาระบบที่สำคัญ ได้แก่ การเริ่มนำเครื่องชุมสายอัตโนมัติระบบ Stored Program Control: SPC แบบ Digital มาใช้เมื่อปี พ.ศ. 2526 ซึ่งเป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มีขนาดเล็กติดตั้งคู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สายได้มาก ดูแลรักษาง่าย และสามารถให้บริการพิเศษเพิ่มขึ้นได้หลายประเภททำให้ ทศท. ปรับปรุงขยายประเภทบริการเพิ่มจากบริการพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกสบาย และเพิ่มประสิทธิภาพของการสื่อสารทางโทรศัพท์ให้แก่ประชาชน และภาคธุรกิจได้มากขึ้น เช่น

- บริการอุปกรณ์ดาต้าโมเดม (Data Modem) ใช้ส่งข้อมูลผ่านระบบโทรสาร
- บริการอุปกรณ์ส่งสัญญาณเสียงผ่านหูโทรศัพท์ (Acoustic Coupler)
- บริการอุปกรณ์ส่งภาพระยะไกล (Telewriter)
- บริการอุปกรณ์โทรสาร หรืออุปกรณ์ส่งสำเนาระยะไกล (Facsimile หรือ Telecopy)
- บริการเครื่องส่งภาพระยะไกล (Telephoto)
- บริการอุปกรณ์จอภาพ (Video Display)
- บริการอุปกรณ์การพิมพ์ (Hard Copy Terminal)

ในปี พ.ศ. 2527 ทศท. ได้นำระบบเคเบิลใยแก้วนำแสง (Optical Fiber System) มาใช้เชื่อมกับระบบ SPC 20 เส้นทาง โดยเริ่มที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นแห่งแรก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งสัญญาณระยะไกล และมีความสูญเสียของการสื่อสัญญาณต่ำ และในปี พ.ศ. 2528 ได้ติดตั้งโครงข่ายโทรคมนาคมสำรองด้วยระบบไมโครเวฟผ่านดาวเทียม เพื่อป้องกันเหตุขัดข้องจากสภาพดินฟ้าอากาศและอุบัติเหตุ โดยต่อระบบสื่อสารอีกทางหนึ่งการเช่าโครงข่ายดาวเทียมปาลาปาของอินโดนีเซีย และตั้งสถานีรับ - ส่งสัญญาณภาคพื้นดินแบบเคลื่อนที่ 2 สถานีไปติดตั้งในจุดที่มีเหตุขัดข้อง

นอกจากนี้ยังได้ปรับปรุงระบบบริการสอบถามเลขหมาย “13” และ “183” โดยนำคอมพิวเตอร์ระบบ Computerized Directory Assistance System: CDAS มาช่วยในระบบการค้นหาเลขหมายทำให้ประหยัดเวลาในการค้นหาให้แก่เจ้าหน้าที่ และผู้ใช้บริการ โดยในปีเดียวกันนี้ก็ได้นำโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Cellular Mobile Telephone) ระบบ NMT 470 MHz มาให้บริการ เพื่อบรรเทาปัญหาความต้องการโทรศัพท์ และเพิ่มศักยภาพในภาคธุรกิจ

การทำงานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530-2534)

เป็นช่วงที่เศรษฐกิจของประเทศมีการขยายตัวสูงทำให้มีความต้องการบริการด้านการสื่อสารโทรคมนาคมเพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อธุรกิจมากขึ้น ในขณะเดียวกับที่มีการพัฒนาระบบและผลิตภัณฑ์อุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมที่ทันสมัยในต่างประเทศอย่างแพร่หลาย ซึ่งเอกชนมีความสนใจที่จะลงทุนในธุรกิจด้านสื่อสารโทรคมนาคม ส่วน ทศท. แม้จะเริ่มพัฒนาบริการในเชิงธุรกิจมากขึ้นแต่ก็ยังมีข้อจำกัดในการลงทุนซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาล และขีดความสามารถของ ทศท.เองในการขยายบริการให้ทันต่อความต้องการ ดังนั้น จึงทำให้ ทศท. ต้องเปิดโอกาสให้เอกชนมาร่วมลงทุนในกิจการหลายประเภท อาทิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ย่านความถี่ 900 MHz โดยบริษัทแอดวานซ์อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด เปิดให้บริการในปี พ.ศ. 2533
- บริการสื่อสารข้อมูลผ่านเครือข่ายโทรศัพท์ (Data Net) โดยบริษัทชินวัตร ดาต้าคอม จำกัด เปิดให้บริการในปี พ.ศ. 2533
- บริการโทรศัพท์ติดตามตัว (Phone Link) โดยบริษัทชินวัตรเพจจิ้ง จำกัด เปิดให้บริการในปี พ.ศ. 2533
- บริการโทรศัพท์ติดตามตัว (Page Phone) โดยบริษัท ฮัทชิสัน เทเลคอมมิวนิเคชั่น (ประเทศไทย) จำกัด เปิดให้บริการในปี พ.ศ. 2533
- บริการโทรศัพท์พกพา (Telepoint) โดยบริษัทโฟนพอยต์ (ประเทศไทย) จำกัด เปิดให้บริการในปี พ.ศ. 2534
- บริการโทรศัพท์สาธารณะแบบใช้บัตร (Card Phone) โดยบริษัท แอดวานซ์ อินฟอร์เมชั่น จำกัด เปิดให้บริการในปี พ.ศ. 2534
- บริการสื่อสารข้อมูลเพื่อธุรกิจผ่านดาวเทียม (Integrated Satellite Business Network: ISBN) โดยบริษัท อคิวเมนท์ จำกัด เพื่อรับส่งข้อมูลระหว่างคอมพิวเตอร์ โทรสาร โทรศัพท์ และอื่น ๆ เปิดให้บริการในปี พ.ศ. 2534

นอกจากนี้ ทศท. ร่วมทุนกับเอกชนในงานเกี่ยวกับระบบโครงข่าย ได้แก่ งานวางเคเบิลใยแก้วนำแสงตามเส้นทางรถไฟสายหลัก 3 สาย ของประเทศ ในสายเหนือ สายตะวันออกเฉียงเหนือ และสายใต้ โดยบริษัท คอมลิงค์ จำกัด เมื่อปี พ.ศ. 2533 เพื่อรองรับความต้องการใช้โทรศัพท์ทางไกลในเขตภูมิภาค และนครหลวง และงานวางข่ายสายเคเบิลใยแก้วนำแสงใต้น้ำในอ่าวไทยระยะทาง 1,300 กิโลเมตร โดยบริษัท จัสมิน อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด เมื่อปี พ.ศ. 2534 เพื่อเป็นโครงข่ายพัฒนาระบบโทรคมนาคมการติดต่อสื่อสารทางภาคใต้ของประเทศ

การทำงานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535 - 2539)

เอกชนเริ่มเข้ามามีบทบาทในกิจการโทรคมนาคมมากขึ้นในช่วงนี้ ซึ่งเป็นผลมาจากความเติบโตอย่างต่อเนื่องของระบบเศรษฐกิจในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ที่สำคัญคือ การเข้ามาร่วมการงานกับ ทศท. เพื่อขยายบริการโทรศัพท์พื้นฐานทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เนื่องจาก ทศท. มีข้อจำกัดในเรื่องความล่าช้าของระบบราชการซึ่งไม่คล่องตัวในการหาเงินลงทุนและการดำเนินงานในเชิงธุรกิจ โดยเอกชนเข้ามาลงทุนให้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน จำนวน 2 ราย ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บริษัท เทเลคอมเอเซีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เข้ามาร่วมการงานในโครงการขยายโทรศัพท์พื้นฐานเขตนครหลวง 2 ล้านเลขหมาย (ต่อมาเพิ่มเป็น 2.6 ล้านเลขหมาย)
- บริษัท ไทย เทเลโฟน แอนด์ เทเลคอมมิวนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) เข้ามาร่วมการงานในโครงการขยายบริการโทรศัพท์พื้นฐานเขตภูมิภาค 1 ล้านเลขหมาย (ต่อมาเพิ่มเป็น 1.5 ล้านเลขหมาย)

ผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ในปี พ.ศ. 2539 ทำให้ ทศท. มีจำนวนโทรศัพท์ให้บริการแก่ประชาชนได้มากถึง 6.7 ล้านเลขหมาย หรือเฉลี่ยประมาณ 11 เลขหมาย ต่อประชากร 100 คน ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ที่ให้เพิ่มโทรศัพท์เฉลี่ย 10 เลขหมาย ต่อประชากร 100 คน และยังขยายบริการโทรศัพท์สาธารณะทางไกลชนบทลงถึงระดับหมู่บ้านได้เกือบทั่วประเทศ

นอกจากนี้ได้เปิดบริการสื่อสารรูปแบบใหม่เพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่ระบบเศรษฐกิจ ดังนี้

- เปิดโครงข่ายบริการสื่อสารร่วมระบบดิจิตอล (Integrated Services Digital Network: ISDN) ทั้งในเขตนครหลวงและภูมิภาค ซึ่งเป็นวิวัฒนาการขั้นสูงของการสื่อสารที่สมบูรณ์รวดเร็วให้ทั้งภาพ เสียง และข้อมูล ภายใน 1 คู่สาย นอกจากนี้ยังได้สนองนโยบายพัฒนาระบบโทรคมนาคมในพื้นที่เศรษฐกิจของรัฐบาล
- บริการวีดิสาร (Videotext Service) ในปี พ.ศ. 2537 รับ-ส่งข่าวสารข้อมูลทันสมัยทั้งในรูปตัวอักษรและรูปภาพโดยใช้เครื่องปลายทางแบบมีจอ หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ต่อเชื่อมกับโทรศัพท์ ซึ่งบริษัทไลน์เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด เป็นผู้ดำเนินการ
- บริการประชุมทางโทรศัพท์ผ่านจอภาพ (Teleconference) เมื่อปี พ.ศ. 2538 เพื่อสื่อสารระหว่างกลุ่มบุคคลผ่านวงจรโทรศัพท์ทั้งในลักษณะภาพเคลื่อนไหว ภาพนิ่ง และเสียง
- เปิดโครงการพัฒนากิจการโทรคมนาคมเขตพื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะ (Telport) ที่แหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี และมาบตาพุด จังหวัดระยอง เมื่อปี พ.ศ. 2537 โดยสร้างชุมสายโทรศัพท์และอุปกรณ์โทรคมนาคมที่ทันสมัยสามารถติดต่อต่างประเทศได้ โดยไม่ต้องผ่านศูนย์โทรคมนาคมในส่วนกลาง

การทำงานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544)

การทำงานของ ทศท. ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ระหว่างปี พ.ศ. 2540 - 2544 กำลังจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามนโยบายรัฐบาลที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 คือ การเปิดเสรีตลาดโทรคมนาคมเสรี เพื่อเพิ่มบทบาทให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกชนร่วมให้บริการ และลดบทบาทของรัฐวิสาหกิจลง โดยแปรสภาพไปเป็นองค์ธุรกิจแข่งขันกับเอกชน ดังนั้น ทศท. จึงต้องเตรียมปรับปรุงองค์กรให้พร้อมเพื่อการแข่งขันที่กำลังจะมีขึ้น และปรับปรุงเทคโนโลยีให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว สำหรับโครงการสำคัญในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 มีงานที่สำคัญ ดังนี้

- ระบบชุมสาย (Switching) ทศท. จะเปลี่ยนชุมสายอนาลอก หรือ Cross-Bar ที่ยังเหลืออยู่ให้เป็นระบบ SPC ทั้งหมด ในปี พ.ศ. 2540
- ระบบสื่อสัญญาณ (Transmission) ทศท. จะติดตั้ง และปรับเปลี่ยนระบบสื่อสัญญาณให้เป็นดิจิตอล แบบ Synchronous Digital Hierarchy: SDH ในเส้นทางหลัก (Main Routes) แต่ยังคงเหลือระบบเดิมแบบ Plesiochronous Digital Hierarchy: PDH ในเส้นทางรองและเส้นทางหลักบางส่วน
- ระบบข่ายสายตอนนอก (Outside Plant) ทศท. จะนำเทคโนโลยีไร้สาย Wireless Local Loop มาใช้ในพื้นที่ที่ข่ายสายโทรศัพท์ยังเข้าไม่ถึง หรือบริเวณที่การเดินสายทำได้ยาก และไม่คุ้มค่า และคาดว่าจะสามารถจัดสร้างข่ายสายเคเบิลใยแก้ว (Optical Fiber)
- ระบบสัญญาณ (Signalling) จะเปลี่ยนแปลงระบบส่งสัญญาณเดิมทั้งหมดเป็นแบบทันสมัย และมีประสิทธิภาพรวดเร็ว และถูกต้อง
- โครงข่ายบริการสื่อสารร่วมระบบดิจิตอล (Integrated Services Digital Network: ISDN) จะปรับปรุงเป็นแบบ Broadband ISDN ซึ่งเป็นโครงข่ายที่ได้พัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นมาใช้ ทำให้ ทศท. ให้บริการได้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเฉพาะบริการ Multimedia เป็นบริการสื่อสารทันสมัย ส่งถ่ายข้อมูลที่เป็นตัวอักษร เสียง ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหวที่เสมือนจริง นำมาประยุกต์ใช้กับ การตรวจรักษาทางไกลในวงการแพทย์ (Tele Medicine) การศึกษาทางไกล (Tele-Education) และการประชุมทางไกล (Tele Conference) ได้ เป็นต้น
- Telecommunication Management Network: TMN จะนำระบบบริหารโครงข่ายที่สามารถตรวจสอบ และเฝ้าดูเหตุเสียได้กว้างขวางทั่วประเทศ และสามารถแก้ไขเหตุเสียอย่างรวดเร็วมาใช้ ทำให้โครงข่ายมีความมั่นคง และใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ
- Intelligent Network: IN นำระบบบริหารการบริการที่มีความฉลาดทันสมัย และมีประสิทธิภาพมาใช้เพื่อสามารถให้บริการ Advanced Services ได้อย่างรวดเร็วกว้างขวาง เช่น บริการโทรฟรี บริการ Universal Personal Telecommunications: UPT เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยใช้เทคโนโลยีด้านโทรคมนาคมร่วมกับคอมพิวเตอร์เพื่อรองรับบริการต่าง ๆ จากการแข่งขันเสรีทางด้านโทรคมนาคม

- การขยายบริการอื่น ๆ คือ
  - ขยายโทรศัพท์ 1 ล้านเลขหมายตามแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคมก่อนเปิดการแข่งขันเสรีในปี พ.ศ. 2539-2541
  - ขยายบริการโทรศัพท์เพื่อขจัดความขาดแคลนระยะสั้นเพิ่มอีก 8 แสนเลขหมายให้เสร็จในปี พ.ศ. 2541
  - ขยายบริการโทรศัพท์สาธารณะทางไกลชนบททุกหมู่บ้านภายในปี พ.ศ. 2541
  - ขยายบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 1900 MHz

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อผู้เขียน	นายวีระยุทธ ศิรามังคลานนท์
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี
การทำงาน	ตำแหน่งวิศวกร ฝ่ายควบคุมโครงข่ายโครงการนครหลวง องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้